

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**OKUL YÖNETİMİNDE KULLANILAN ONLİNE
UYGULAMALARA YÖNELİK YÖNETİCİ VE
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yücenur IŞIK

Enstitü Ana Bilim Dalı: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

Tez Danışmanı : Yrd. Doç Dr. Çetin BAYTEKİN

HAZİRAN – 2009

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

OKUL YÖNETİMİNDE KULLANILAN ONLINE
UYGULAMALARA YÖNELİK YÖNETİCİ VE
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yücenur IŞIK

Enstitü Ana Bilim Dalı: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

Bu tez 16/06/2009 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Çetin BAYTEKİN
Jüri Başkanı

Kabul
 Red
 Düzeltme

Yrd. Doç. Dr. Talip TUZTAŞ
Jüri Üyesi

Kabul
 Red
 Düzeltme

Yrd. Doç. Dr. Osman TİTREK
Jüri Üyesi

Kabul
 Red
 Düzeltme

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Yücenur IŞIK

15 / 05 / 2009

ÖNSÖZ

Okul yönetim uygulamaları bir okulun amaçlarını gerçekleştirmeyi etkileyen unsurlar bir tanesidir. Bilişim teknolojilerinin hızla gelişmesiyle birlikte okul yönetiminde bilişim teknolojilerinden etkin bir şekilde yararlanılması kaçınılmaz bir durum oluşturmuştur. Bu nedenle Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 81 il milli eğitim müdürlüklerini ve bunlara bağlı kurumları birbirlerine ve aynı zamanda bakanlık merkez teşkilatına bağlayacak olan bilişim projesi ile ilgili çalışmalara 1994 yılında başlandı. 2000 yılında Türk Telekom A.Ş. ile imzalanan protokole istinaden proje belirlenen pilot bölgelerde uygulanmaya başlandı.

Bu uygulamaların kullanılmasında okul yöneticileri ve öğretmenlerine görev ve sorumluluklar düşmektedir. Bu nedenle bu çalışmada ilköğretim okullarında kullanılan online yönetim uygulamalarına yönelik yönetici ve öğretmen görüşlerini belirleyerek, elde edilen bulgulara dayalı olarak daha ileride yapılacak olan araştırma ve uygulamalarla ilgili geliştirilecek önerilerle online yönetim uygulamalarının daha verimli kullanılmasına katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Tezin hazırlanması sürecinde bilgi, tecrübelerini benimle paylaşmaktan kaçınmayan ve araştırmanın her aşamasında yanımda olan danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Çetin BAYTEKİN'e, ve yüksek lisans derslerini aldığım değerli hocalarıma teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Hayatımın her döneminde desteklerini benden esirgemeyen Aileme ve özellikle çalışmamın tamamlanmasında büyük emeği geçen kardeşim Sinan IŞIK'a sonsuz teşekkürler.

Çalışmamın her safhasında yanımda olan yardım ve desteklerini esirgemeyen tüm çalışma arkadaşlarıma ve araştırmaya katılan tüm yönetici ve öğretmen arkadaşlarıma çok teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR LİSTESİ.....	iii
TABLO LİSTESİ	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	ix
ÖZET.....	x
SUMMARY	xi
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1. KURAMSAL ÇERÇEVE	6
1.1 Yönetim	6
1.1.1 Eğitimde Yönetim	7
1.1.2 Yönetim Biliminin Eğitime Girişi	8
1.1.3 Eğitim Yönetiminde Değişmeler	9
1.1.4 Eğitimde Yönetim Süreçleri	11
1.2 Okul Yönetimi.....	13
1.2.1 Okul Yöneticileri	15
1.1.2 Öğretmenler	16
1.3 Bilgi Yönetimi.....	18
1.3.1 Eğitim Örgütlerinde Bilgi Yönetimi.....	18
1.4 Bilgi Teknolojileri.....	19
1.5 Bilgisayara Dayalı Bilgi Sistemleri.....	20
1.5.1 Bilgisayara Dayalı Bilgi Sistemlerinin Üstünlükleri.....	24
1.6 Online Okul Yönetim Sistemleri.....	26
1.6.1 Millî Eğitim Bakanlığı Bütünleşik Yönetim Bilişim Sistemi, (Mebis)	26
1.6.1 E-okul Projesi	27
BÖLÜM 2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	29
BÖLÜM 3. YÖNTEM.....	34
3.1 Araştırmanın Metodolojisi	34
3.2 Yöntem.....	34
3.2.1 Evren	34
3.2.2 Veri Toplama Aracı.....	35
3.2.3 Güvenirlik.....	35
3.2.4 Verilerin Toplanması.....	36
3.2.5 Verilerin Analizi.....	36

BÖLÜM 4.BULGU ve YORUMLAR	37
BÖLÜM 5. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	89
5.1 Yöneticilerin Okul Yönetiminde Kullandıkları Online Yönetim Uygulamalarına İlişkin Sonuçlar	89
5.2 Öğretmenlerin Okul Yönetiminde Kullandıkları Online Yönetim Uygulamalarına İlişkin Sonuçlar	92
5.3 Öneriler	94
KAYNAKÇA	96
EKLER.....	101
ÖZGEÇMİŞ.....	107

KISALTMALAR LİSTESİ

MEB	:Milli Eğitim Bakanlığı
OBS	:Okul Bilgi Sistemleri
BBS	:Bilgisayarlı Bilgi Sistemleri
N	:Toplam
X	:Aritmetik Ortalama
Ss	:Standart Sapma
Sd	:Serbestlik Derecesi
P	:Anlamlılık Düzeyi

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Mega Eğilimler ve Yönetici Rollerine.....	17
Tablo 2: Araştırmaya Katılan Yöneticilerin Kimlik Bilgileri.....	40
Tablo 3: “Sistem, öğrencilerin yıllara göre akademik başarısını izlemeye kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	42
Tablo 4: “Sistem, diploma, tasdikname, karne, ara karne ve öğretim belgeleri hazırlanmasında kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	43
Tablo 5: “Sistem, MEB ve diğer Kurumlarla yazışmalara kolayca ulaşılmasını sağla-maktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	43
Tablo 6: “Sistem, Öğrenci devam-devamsızlık durumunun izlenmesinde kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	44
Tablo 7: “Sistem, eğitim- öğretime yönelik istatistikî dokümanlara herkesin istediği zamanda ulaşılmasını sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	44
Tablo 8: “Sistem, okul içi eğitsel çalışmaların izlenmesinde kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	45
Tablo 9: “Sistem, okul öğretim programlarının izlenmesinde kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	45
Tablo 10: “Sistem, velilerin çocuklarıyla ilgili bilgilere(devam, başarı vb.) istedikleri yer ve zamanda ulaşılmasını sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	46
Tablo 11: “Sistem, öğrencilerin özlük bilgilerine(genel durum, veli vb.) ulaşmada kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	46
Tablo 12: “Sistem, merkezi sınavlarla ilgili başvuru işlemlerinde kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	47
Tablo 13: “Sistem, merkezi sınavlardan alınan sonuçlara ulaşmada kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	47
Tablo 14: “Sistem, okulun veli ve diğer kurumlarla olan bürokratik yazışmalarında kolaylık ve hızlilik sağlamıştır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	48
Tablo 15: “Okul içindeki öğrencilere yönelik yapılan rehberlik çalışmalarının yöneticiler tarafından izlenmesine kolaylaştırmıştır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	48

Tablo 16: “Sistem, Öğrenci – Veli etkileşimini arttırmaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	49
Tablo 17: “Sistem, Öğrenci – Öğretmen etkileşimini arttırmaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	49
Tablo 18: “Sistem, Veli – Öğretmen etkileşimini arttırmaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	50
Tablo 19: “Sistem, Veli – Yönetici etkileşimini arttırmaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	50
Tablo 20: “Kullanımı kolay bir sistemdir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	51
Tablo 21: “Sistem, öğretmenlerin yönetimle ilgili olan ilişkilerini daha aktif hale getirmiştir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	51
Tablo 22: “Sistem, okulun kırtasiye masraflarını azaltmıştır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	52
Tablo 23: “Sistemin için gerekli teknolojik alt yapı hazır değildir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	52
Tablo 24: “Sistemle ilgili okul yöneticileri gerekli bilgi sahibi değildir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	53
Tablo 25: “Her velinin evinde bilgisayar ve internet bulunup bulunmadığı konusunda okul yönetiminin bilgisi yoktur.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	53
Tablo 26: “Her öğretmenin evinde bilgisayar ve internet bulunup bulunmadığı konusunda okul yönetiminin bilgisi yoktur.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	54
Tablo 27: “Okul öğretmenlerinin sistemi kullanacak düzeyde olduklarına yönelik bilgim yoktur.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	54
Tablo 28: “Sisteme anında (online) yardım verilmesi gerekmektedir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	55
Tablo 29: “Sistemle ilgili bir sorunla karşılaştığımda kolayca çözebilecek bilgiye sahibim.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	55
Tablo 30: “Sisteme okul yönetimiyle ilgili finans modülü eklenmelidir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	56
Tablo 31: “Sisteme okul yönetimiyle ilgili kütüphane modülü eklenmelidir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	56
Tablo 32: “Sisteme çevrimiçi(online) eğitimsel içerik ve hizmetlerle ilgili modül eklenmelidir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	57

Tablo 33: “Okul yöneticileri ve öğretmenlere yönelik hizmet öncesi ve hizmet içi kurslar(en az 120 saat) düzenlemelidir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	57
Tablo 34: “Sistem, okuldaki görevlerin uyumlu bir iş birliği içinde yapılmasını sağlamıştır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	58
Tablo 35: “Okulun genel durumu (bina. Araç- gereç ve donanımla ilgili bilgilere ulaşılmasında kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	58
Tablo 36: “Okuldaki laboratuvar ve diğer etkinlik alanlarıyla ilgili ihtiyaç analizinde kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	59
Tablo 37: “Sistem öğrenci nakil işlemlerini daha kısa sürede gerçekleştirmeyi olanak vermektedir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	59
Tablo 38: “Sistem personel işlemlerini takip etmede kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	60
Tablo 39: “Özlük haklarının korunabilmesiyle ilgili sistemde bir kilit sisteminin olması gerekmektedir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	60
Tablo 40: Yöneticilerin görevlerine göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinin puan ortalamaları ve t-testi sonuçları.....	61
Tablo 41: İlköğretim okullarında görev yapan yöneticilerinin mesleki kıdemlerine göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri	67
Tablo 42: Mesleki kıdem türüne göre online okul yönetim uygulamalarına ilişkin yönetici görüşleri varyans analizi.....	68
Tablo 43: İlköğretim okullarında görev yapan yöneticilerinin “Eğitim Durumu” na göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri	69
Tablo 44: Eğitim durumuna göre yöneticilerin online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde varyans analizi sonuçları	70
Tablo 45: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kimlik Bilgileri.....	70
Tablo 46: “Sisteme girişte sorun yaşıyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	73
Tablo 47: “Sistem çoğu zaman meşgul oluyor.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	74
Tablo 48: “Sistemin öğretmene yüklenen idari görevleri arttırdığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	74
Tablo 49: “Sistemde öğrenciyle ilgili çok fazla bilgi girişi olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	75

Tablo 50: “Öğrenci velilerinin bu sistemi yeterince kullanmadıklarını düşünüyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	75
Tablo 51: “Öğrencilerin sisteme girerek notlarını önceden öğrenmelerinin öğrencileri olumsuz güdülediğini düşünüyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	76
Tablo 52: “Kullanımı karmaşık bir sistemdir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	76
Tablo 53: “Sistem iyi düzeyde bilgisayar kullanım bilgisi gerektiriyor.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	77
Tablo 54: “Sistemin kullanımıyla ilgili seminer verilmelidir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	77
Tablo 55: “Her ders için ayrı davranış notu, gelişim raporları gibi girişler çok fazla vakit almaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	78
Tablo 56: “Sistemin kullanımıyla ilgili yeterli bir kılavuz yayınlanmamıştır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	78
Tablo 57: “Okulda sisteme gerekli bilgi girişleri için yeterli zamanım olmuyor.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	79
Tablo 58: “Birçok girişi okul dışında yapmak zorunda kalıyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	79
Tablo 59: “Okul sisteme gerekli bilgi girişleri için yeterli teknolojiye(bilgisayar, internet) sahip değildir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	80
Tablo 60: “Sisteme yanlış bilgi girişi yaptığımda kendim düzeltebilmek istiyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	80
Tablo 61: “Sınav tarihinden itibaren sınav sonuçlarının sisteme girilmesi için ayrılan sürenin yetersiz olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	81
Tablo 62: “Sistem, girişleri kapatmadan iki gün önce uyarıda bulunmalıdır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	81
Tablo 63: “Daha önce kullandığımız okul yönetim sistemlerindeki öğretmen girişi ekranlarından daha farklı olduğu için sisteme alışmakta zorlandım.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	82
Tablo 64: “Sistem, dönem sonu işlemlerini daha sistematik olarak yapmamızı sağladı.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	82
Tablo 65: “Nakil gelen öğrencilerin önceki okullarındaki durumları hakkında bilgiye ulaşabiliyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	83

Tablo 66: “Not çizelgelerimi sistemden kolaylıkla alabiliyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	83
Tablo 67: “Tüm raporlarıma işlemlerini kolaylıkla yapabiliyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri.....	84
Tablo 68: “Sisteme öğrencilerin okuduğu kitapları girişinde ayrıntılı bilgi istediğinden tüm okunan kitapları girmekte sorun yaşıyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	84
Tablo 69: “Personel bilgilerimizin bulunduğu İLSİS sistemine girişte 2 farklı ekranın gereksiz olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	85
Tablo 70: “İLSİS’ ten personel bilgilerimi kolaylıkla takip edebiliyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	85
Tablo 71: “Hizmet içi eğitimlere sistemini kullanarak başvurabiliyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	86
Tablo 72: “Hizmet Hasta olduğumda sevk almak için İLSİS’ i kullanıyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri	86
Tablo 73: İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinin puan ortalamaları ve t-testi sonuçları	87
Tablo 74: İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri ile görev değişkeni arasındaki ilişkiye ait bulgular	89
Tablo 75: İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri ile mesleki kıdem değişkeni arasındaki ilişkiye ait bulgular	92
Tablo 76: İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri ile eğitim durumu değişkeni arasındaki ilişkiye ait bulgular	93

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1:	11
----------------	----

Tezin Başlığı: : Okul Yönetiminde Kullanılan Online Uygulamalara Yönelik Yönetici ve Öğretmen Görüşleri	
Tezin Yazarı: Yücenur IŞIK	Danışman: Yrd. Doç. Dr. Çetin BAYTEKİN
Kabul Tarihi: 16 Haziran 2009	Sayfa Sayısı: 11(ön kısım) + 95(tez)+12 (ekler)
Anabilim dalı: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü	
<p>Bu betimsel araştırma, Sakarya ili merkez ve ilçelerindeki ilköğretim okullarındaki yönetici ve öğretmenlerin okul yönetiminde kullanılan online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.</p> <p>Araştırmanın evrenini, Sakarya ilindeki ilköğretim okullarında görev yapan okul müdürleri, müdür yardımcıları ve öğretmenler oluşturmaktadır. Sakarya ilindeki 47 ilköğretim okulu rast gele seçilmiştir.</p> <p>Araştırma verileri anket formu yardımıyla toplanmıştır. Anketler Sakarya il merkezindeki toplam 47 adet ilköğretim okuluna dağıtılmıştır. 47 adet ilköğretim okulundan, 40 'i müdür, 74 'i müdür yardımcısı ve 114 olmak üzere toplam 114 okul yöneticisi ve 194 öğretmenden geri dönüş olmuştur. Yedi ilköğretim okulundan gönderilen anketler dönmemiştir. Çalışma kapsamında 114 okul yöneticisi ve 194 öğretmen bulunmaktadır.</p> <p>Yapılan analizlere ve bulgulara bakıldığında sonuç olarak, yöneticiler ve öğretmenler okul yönetiminde online yönetim uygulamalarının kullanılmasına yönelik olumlu görüş sergilemişlerdir.</p> <p>Araştırma sonucunda elde edilen bulgular şunlardır:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Online okul yönetim uygulamaları okulun kırtasiye masraflarını azalttığı, • Online okul yönetim uygulamaları öğrenci işlemlerinin yapılmasında ve takibinde kolaylık sağladığı, • Öğretmenlerin yönetime daha aktif katılımını sağladığı, • Okullarda bulunan teknolojilerin online okul yönetim uygulamalarını kullanmak için yeterli olduğu, • Öğrenci – Veli, Öğrenci – Öğretmen, Öğretmen- Veli ve Veli – Yönetici etkileşimini arttırdığı, • Öğretmenlerin öğrencilerle ilgili bazı bilgilerin(okunan kitap sayısı, her ders için davranış notu) girişlerinin fazla olduğu yönünde görüş belirttikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.	
Anahtar kelimeler: Okul Yönetimi, Online Okul Yönetim Uygulamaları, Okul Bilgi Yönetimi Sistemleri	

Title of the Thesis : Administrators and teachers' views about online management application in the school management.	
Author: Yücenur IŞIK	Supervisor: Asis. Prof. Dr. Çetin BAYTEKİN
Date: 16 June 2009	Number of Pages: 11(pre-text)+95(main body) 12+ (appendices)
Department: Computer and Instructional Educated Technology	
<p>This descriptive research has been made to determine the views of administrators and teachers in primary schools of Sakarya about the online applications that are used for school management.</p> <p>Participants of this research are the administrators and the teachers working in the primary schools of Sakarya.</p> <p>The research data has been obtained through the agency of public research. A public survey has been applied total 47 primary schools in Sakarya .The respondents included 114 administrators and 194 teachers. The public surveys delivered to seven schools haven't been returned. This study includes 114 administrator and 194 teachers</p> <p>The analysis and data of this research indicates that the teachers and the administrators are positive about using the online management application.</p> <p>Followings are the research findings:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Online school applications decreases the stationery expenses of schools • Online school applications make it easy to manage the student procedures • It makes the teachers participate in the school managing more actively • The technological equipment of the schools is adequate to implement online school managerial applications. • It improves Student-parent, student-teacher, teacher-parent and parent-administrator relationship • Teachers indicate that student data entry such as; the number of books read by students and giving student behavior assessment marks in each lesson is too much. 	
Key Words: School Management, Online School Management Application, School Information Management Systems	

GİRİŞ

Toplumsal ve teknolojik gelişme değişim rüzgârlarını da beraberinde getirmiş, bu değişimler sonucu okullarda yeni ihtiyaç ve beklentiler ortaya çıkmıştır. 1980'li yıllardan itibaren sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş bilginin elde edilmesi, işlenmesi ve yönetilmesinde bilgi teknolojilerinden etkin bir şekilde yararlanılmasıyla başlamıştır. Bilginin hızlı bir biçimde artması bilişim teknolojileri ve bilgi sistemlerinin önemini artırmıştır.

Bilgi çağında bilginin patlama sayılacak kadar yoğun üretilmesi, üretilen bilginin oldukça kısa sürede uygulamaya sokulması, bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişme ve globalleşme gibi değişimler örgütleri yapılarını ve süreçlerini gözden geçirmeye zorlamaktadır. Bilgi çağında örgütler teknoloji kullanımında hangi düzeyde olurlarsa olsunlar, ileri bilgi ve iletişim teknolojilerinin radikal etkileri ile karşı karşıyadırlar. Güncel bilgi ve iletişim teknolojileri çok dinamik bir gelişim göstererek örgütlerin yapılarında yaşanan dönüşümü hızlandırmaktadır (Öğüt, 2001; Akt: İşman, Karşlı ve Gündüz, 2002).

Teknolojik çaba içindeki gelişmeler geç de olsa, eğitim, öğretim kurumlarında yerini alır. Eğitim ve öğretim kurumlarındaki öğrenme ve öğretmede gelişen teknolojilerin yer alması, hızla gelişen bilginin aktarılmasında araç-gereç ve materyal kullanımını olmazsa olmazlar yönünden kaçınılmaz yapar. Eğitim ve ders teknolojileri konusundaki yeni gelişmeler, etkili ve verimli öğrenmeye destek olur. Öğrenme ortamındaki teknolojik destek, toplumların gelişmesine yön verir. Günümüz toplumlarının birbirine hâkimiyetleri eğitim öğretimdeki gelişmiş insan gücüyle başlamaktadır (Baytekin, 2004:36).

Küreselleşme ve teknolojik gelişme ve değişimle beraber işletme yönetiminde de değişimler meydana gelmeye başlamıştır. Bilişim teknolojileri ve bilgi sistemleri işletmelerde karar verme, planlama, örgütlenme, denetim gibi yönetim işlevlerinde yaygınca kullanılmaya başlanmış, yönetim bilişim sistemleri, kurumsal kaynak planlama sistemleri, karar destek sistemleri, doküman yönetim sistemleri gibi bilişim teknolojilerine dayalı yönetim teknik ve araçları işletme içinde kayda değer bir önem kazanmıştır. Hizmetlerin sunumuna ilişkin toplumsal talepler verimlilik, etkinlik, hız, bürokrasinin azalması, yönetsel talepler ise; şeffaflık, hesap verilebilirlik, yönetsel

denetimin paylaşılması, yönetim ilkeleri ile ortaya konulmaktadır (Yıldırım ve Öner, 2004).

Dünyadaki gelişmelere paralel olarak Türkiye’de de bilgi ve iletişim teknolojileri bilinci ve kullanımı giderek yaygınlaşmakta, iktisadi ve sosyal yaşamda, kurumsal yapı ve ilişkilerde değişim süreci hızlanmaktadır. Bu değişim sürecinin bir sonucu olarak ortaya çıkan bilgi toplumu kavramı dünyada hızla yaygınlaşan yeni bir toplumsal dönüşüm sürecini ifade etmektedir (www.bilgitoplumu.gov.tr, 2009).

Bilgi teknolojilerindeki değişim rüzgârları işletmeleri etkilediği gibi malzemesi insan olan eğitim kurumlarını da etkilemiştir. Bilgi ve bilgi sistemlerindeki hızlı değişimler eğitimi daha önemli hale getirmiştir.

Yeni nesillerin çağdaş bir eğitim sistemi içerisinde hızla değişen teknolojik ortama ayak uydurabilmesini sağlamak ve bilgi toplumunu oluşturabilmek için devlete önemli görevler düşmektedir. Bilgi toplumu, gittikçe daha üst düzeylerde, yetişmiş, daha nitelikli ve verimli bir insan gücü talep etmektedir (Yücel,2005).

Bilgi toplumuna adapte edilmiş nesillerin yetiştirilmesi, ancak eğitimin yaygınlaştırılması ve eğitim seviyesinin yükseltilmesiyle sağlanacaktır. Gelişmenin esas unsurunu oluşturan yetişmiş insan gücü eğitim ile sağlanabilmektedir.

İletişim teknolojilerindeki hızlı gelişme, eğitim sistemlerini ve eğitim sistemlerinin temel taşları olan eğitim-öğretim kurumlarını da etkilemektedir (Girginer, 2002). Eğitim kurumlarının yüksek seviyeli değişim hızına uyum sağlamaları, ortaya çıkan yeni teknolojilere adapte olacak, problemlere toplumun gereksinimlerine cevap verecek çözümler üretebilecek eğitim ve okul yöneticilerini yetiştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bilgi çağının okul yöneticisi, kendini yeterli görmediğinden sürekli kendini geliştirmenin, farklı ve yeni düşünceleri araştırmanın, kurumunu, okulunu daha ileri götüren her düşünceye açık bir lider olmalıdır.

Okul, toplumun ve yaşanan çevrenin ihtiyaçlarını karşılayan bir kaynak merkezidir. Bu yüzden okul, çevre ve toplumun beklentilerine göre kendini geliştirmek zorundadır. Bu olgu çerçevesinde her alanda meydana gelen yeni gelişmeler doğrultusunda okul etkinliklerinin yeniden planlanması yeni bin yılda önem taşıyacaktır (Cerit, 2001:23; Akt: Taşbilek Yoncalık, 2005). Okulların yeniden yapılanma sürecinde teknoloji hayati bir rol oynayacaktır. Okul yöneticileri teknolojiyi kullanarak değişimi yönetebileceklerdir (Dempsey, 1993:31; Akt: Taşbilek Yoncalık,2005). Bilgi

toplumunda okul yöneticisinin geleneksel yönetim anlayışı değişmekte, bilgi üretme ve bilgiyi etkili bir şekilde kullanma yönetim yaklaşımının temelini oluşturmaktadır (Çelik, 2002).

Problem Cümlesi

Okul yönetiminde kullanılan online uygulamalara yönelik yönetici ve öğretmen görüşleri nasıldır?

Alt Problemler

1. Yöneticilerin cinsiyet, yaş, görev türü, kıdem, mezuniyet durumu, bilgisayar eğitim durumları dağılımları nasıldır?
2. Yöneticilerin online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde
  - a) Cinsiyet değişkenine göre
  - b) Görev(Müdür, Müdür Yrd.) değişkenine göre
  - c) Mesleki kıdem değişkenine göre
  - d) Mezuniyet durumu değişkenine göre farklılık var mıdır?
3. Öğretmenlerin cinsiyet, yaş, görev türü, kıdem, mezuniyet durumu, bilgisayar eğitim durumları dağılımları nasıldır?
4. Öğretmenlerin online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde
  - a) Cinsiyet değişkenine göre
  - b) Görev(Müdür, Müdür Yrd.) değişkenine göre
  - c) Mesleki kıdem değişkenine göre
  - d) Mezuniyet durumu değişkenine göre farklılık var mıdır?

Sayıtlar

Bu çalışmada araştırma kapsamındaki katılımcıların;

- a- Görüşlerini nesnel olarak ortaya koydukları,
- b- Araştırmacı tarafından geliştirilen veri toplama aracının okul yöneticilerinin ve öğretmenlerinin online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerini tam olarak ölçebileceği,
- c- Araştırmaya katılan okul yöneticileri ve öğretmenlerin veri toplama aracına içten ve samimi cevap verdikleri varsayılmaktadır.

Sınırlamalar

- 1- Araştırma 2008-2009 öğretim yılında Sakarya il merkezi ve rast gele seçilmiş altı ilçesinde bulunan ilköğretim okullarındaki 40 okul müdürü, 74 müdür yardımcısı olmak üzere toplam 114 yönetici ve 194 öğretmen ile sınırlıdır.
- 2- Yönetici ve öğretmenlerin online okul yönetim uygulamalarını kullanmalarına ilişkin görüşlerine ilişkin veriler araştırmacı tarafından geliştirilen veri toplama aracında yer alan maddelerle sınırlıdır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada ilköğretim okullarında kullanılan online yönetim uygulamalarının yönetici ve öğretmenlerin ihtiyaçlarının belirlenmesi bakımından, yönetici ve öğretmenlerinin görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak ileride yapılacak olan araştırma ve uygulamalara yönelik geliştirilecek önerilerle her geçen gün hızla gelişen ağ teknolojileri destekli yönetim sistemlerinin daha etkin, işlevsel ve hızlı kullanılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmadan MEB ve ağ temelli yönetim uygulamaları geliştirecek kurumların faydalanması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Bir okulun amaçlarını gerçekleştirmede muhakkak ki okul yöneticileri, öğretmenler ve yönetim sistemleri önem arz eder. Bu nedenle hızla gelişen bilişim teknolojilerini etkin okul yönetiminde kullanacak okul yöneticileri ve öğretmenleri büyük görevler düşmektedir. Okul yönetimin de kullanılan online yönetim programlarının eksikliklerini belirleyerek programın okul yönetiminde ki işlevliğini arttırmak için gerekli olan ihtiyaçlarını belirlemek ve daha işlevsel kullanılmaları ile okulun etkili kılınması bakımlarından önem arz etmektedir.

Araştırma Metodolojisi

Araştırma, var olan bir sistemi değerlendirmeyi amaçladığı için betimsel nitelikte bir araştırma olup, tarama modeli kullanılmıştır. Bu araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Ankette yer alan sorular ilköğretim okullarındaki yönetici ve öğretmenlere okul yönetiminde kullanılan online sistemlerinin işlevselliği ile ilgili

görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Tüm analiz işlemlerinde SPSS (Statistical Package for Social Science) for Windows 16,0 paket programı kullanılmıştır.

Tanımlar

Yönetim: Yönetim, örgütün sahip olduğu tüm madde ve insan kaynaklarını en iyi şekilde değerlendirmek için saptanan kuralları uygulamak için sürülen etkinlikleri düzenleme yollarını ifade eder.

Bilgi Teknolojileri: Bilgi teknolojisini bilginin oluşturulması, toplanması, biriktirilmesi, işlenmesi, yeniden elde edilmesi, yayılması, korunması ve bunlara yardımcı olan araçlardır.

Yönetim Bilişim Sistemi: Örgütlerin amaçlarını geliştirmek için gerekli olan tüm bilginin oluşturulması, toplanması, işlenmesi, depolanması ve dağıtılmasını kolaylaştıracak aynı zamanda bilgileri zamanında ve anlamlı bir biçimde sunan, bilgisayar destekli bir sistemdir.

Online Yönetim Sistemi: Örgütlerin amaçlarını geliştirmek için gerekli olan tüm bilginin oluşturulması, toplanması, işlenmesi, depolanması ve dağıtılmasını kolaylaştıracak aynı zamanda bilgileri zamanında ve anlamlı bir biçimde sunan, ağ destekli bir sistemdir.

Okul Yöneticisi: Bu çalışmada müdür ve müdür yardımcıları okul yöneticisi olarak ele alınmıştır.

BÖLÜM 1: KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1 Yönetim

Yönetim eski bir bilim dalı olup, uygarlık tarihi boyunca örgütlenmiş toplumların ilgi duydukları bir kavram olmuştur. İnsanlar kuşaklar boyunca hem yönetmiş hem de yönetilmişlerdir. Yönetim biliminin oluşumu Eski Mezopotamya Uygarlığı'nda yaşayan kabilelerin yönetimi kolaylaştırmak ve gelecek kuşaklara aktarmak için kayıt ve rapor işlerinden sorumlu maiyet gruplarının kurulmasına dayanır (Bursalıoğlu, 2008).

Yönetim eylemi bu kadar eski olmasına rağmen, yönetim alanındaki bilimsel çalışmaların geçmişi çok da eski değildir. Yönetim alanında ilk bilimsel çalışma olarak kabul edilen Taylor'un "Bilimsel Yönetim İlkeleri (The Principles of Scientific Management) adlı eseri 1911 yılında yayınlanmıştır (Yılmaz, 2008).

Yönetim, tüm insan örgütlerinde bulunan genelleştirilmiş bir davranış biçimidir ve bir örgütün saptanan politikalarını uygulamak için sürdüğü etkinlikleri düzenleme yollarını ifade eder (Balcı ve Pehlivan Aydın, 2001). Bir başka deyişle Yönetim, bir örgütte, önceden belirlenmiş işleri yapmak üzere bir araya getirilen insanları örgütleyip aynı zamanda eyleme geçirme sürecidir diye de tanımlayabiliriz.

Bu tanımlara baktığımızda yönetimin ilgi alanı örgütler olduğunu görürüz ve bu örgütlerin kuruluş amaçları ve çalışma alanlarının farklılık göstermesi örgütlenme biçimini etkilemektedir. Bu nedenle yönetimin genel özelliklerinin yanında çeşitli özel alanlara uygulanması sonucunda eğitim yönetimi, sağlık yönetimi, kamu yönetimi, askerlik yönetimi gibi özel alanlar ortaya çıkmıştır (Balcı ve Pehlivan Aydın, 2001). Yönetimin amacı ise örgütlerdeki insanları ortak amaç ve değerler etrafında birleştirerek, onların performanslarını yükseltmek ve yeterli hale getirmektir (Balcı ve Pehlivan Aydın, 2001).

Çağdaş örgüt ve yönetim kuramları örgütün hem kendi alt sistemleri arasındaki ilişkilerine, hem de çevreyle olan ilişkilerine önem vermiştir. Çağdaş kuramlar insan hakkında aşırı genellemelere gitme yerine, örgütün, insanın ve içerisinde bulunan ortamların özelliklerinin dikkatle alınması gereğine işaret etmişlerdir. Toplam kalite yönetimi, okulların güçlendirilmesi gibi teknikler, çağdaş kuramlar içerisinde

değerlendirilmektedir. Değişim süreci içerisinde yer alan örgütlerin ve bunların yöneticilerinin yeni yönetim yaklaşımlarının benimsenmeleri ve yönetim etkinliklerini gözden geçirmeleri gereği vardır (Bayrak, 1996).

1.1.1 Eğitimde Yönetim

Yönetim genel anlamda belli bir amacın gerçekleştirilmesi için bireylerin işbirliği yapmalarıdır. Bu anlamda yönetim, örgütün işlerliğini sağlayacak her türlü yönetsel etkinlikleri yani kaynakların bir araya getirilmesini, eşgüdüm sağlanmasını, izlenecek yöntemleri ve denetimi içine alır (Gözübüyük, 2008). Ancak eğitim yönetimi, diğer yönetim örgütlerinden ayrılır. Başka bir deyişle eğitim yönetimi eğitim alanına ilişkin politika, karar ve amaçların gerçekleştirilmesiyle ilgilenmektedir. Eğitim yöneticileri bunlar gerçekleştirilirken insan ve madde kaynaklar insan koordine ederek karar vermek ve grup çalışmalarını yönlendirmek için genel yönetimin kuram, ilke, teknik ve yöntemlerinden yararlanmaktadır (Kaya, 1993; Akt: Memduhoğlu, 2007).

Eğitim, insanın doğuştan kazandığı gizil güçlerin ve yeteneklerin açığa çıkarılmasına, onun daha güçlü, daha olgun, yaratıcı ve yapıcı bir varlık olarak gelişmesine ve büyümesine hizmet etmektedir (Alkan, 2005). Bu amacı gerçekleştirebilmek için eğitim örgütlerinin yani okulların yönetiminin diğer örgütlerden farklı olması gerekmektedir. Bu nedenle okulun amaçlarının kendine özgünlüğü kaçınılmazdır.

Belli bir amaç uğruna örgütlenmiş her kurumun hizmet ettiği alana bu hizmetini en etkili ve verimli biçimde sunabilmesinde en önemli öğe; hizmeti sunmakla görevli çalışanlarıdır. Çalışanların kurum amaçlarına dönük yetkin kılınması için; eğitim kaçınılmazdır. Söz konusu eğitimlerin gereksinimler doğrultusunda tasarlanabilmesi için değişik yöntemlere başvurulabilir. Bunda da temel belirleyici; kurumun özgün yapısına dayalı birtakım özellikleridir (Uysal, 2002).

Yılmaz'a göre (2008) eğitim yönetimi, eğitim ve yönetim bilimlerinin birlikte oluşturdukları disiplinler arası bir bilim dalı, kısaca yönetim biliminin eğitime uygulanması olarak görülmektedir. Bu anlamda eğitim yönetimi kamu yönetiminin, yönetim biliminin eğitim alanına uygulanmasıdır. Ancak eğitim yönetiminin, yönetim biliminin eğitime uygulanması düşüncesi bazı sorunları da beraberinde getirmektedir. Çünkü işletme yönetimi alanında ortaya çıkan tüm gelişmeler eğitime ve eğitim

yönetimine uygulanmaya çalışılarak öğrenci ve velileri işletmelerin müşteri – satıcı ilişkisiyle bağdaştırılmaya çalışılmaktadır. Bu durum öğrenci ve velileri birer müşteri olarak görülmesine neden olmaktadır. Oysaki eğitim yönetiminin diğer yönetim alanlarıyla arasında bazı ortak noktaların olmasına nazaran birçok farklılıkta bulunmaktadır.

Eğitim yönetimi ülkenin genel yönetiminin bir parçasıdır. Ülke yönetimi otokratik olduğunda eğitim yönetiminin buna benzemesi doğaldır. Eğitim yönetiminin içinde okul yönetiminin de; genel çizgileriyle, eğitim yönetiminin niteliğe benzemesi kaçınılmazdır (Başaran, 2005).

1.1.2 Yönetim Biliminin Eğitime Girişi

Eğitim yönetimi alanındaki ilk terimlerin Roma kaynaklı olduğu anlaşılmaktadır. Okul müdürü, eğitim müdürü, müfettiş, teftiş, yetki ve sorumluluk gibi terimler bunların arasındadır. Yönetim teriminin kesin anlamlı ve yüksek frekanslı kullanılması da bu çağı izlemektedir. Romalılar okul yöneticiliğini önemsemiş ve geliştirmişlerdir (Bursalıoğlu, 2005:13).

İlk olarak eğitim yönetimi alanında Taylor'un (1856-1915) Bilimsel İşletmecilik fikirlerinden okullarda yararlanılmıştır. Okullar fabrika öğrenciler hammadde olarak görülmüştür. Bu duruma Max Weber'in Avrupa da "bürokrasi" alanında geliştirdikleri ilkelerde eklenir (Şimşek, 1997:101; Akt: Uğurlu, 2000). Taylorizm disiplininin amacı etkililiktir. İnsanın belli doğal yasalar altında anlaşılabilir olduğuna duyulan inançtır. Callahan 1962'de American okullarında bilimsel yönetimin en iyi şekilde nasıl uygulanacağını açıkladı. Bu durumda öğrencilerin de işçiler gibi davranabileceğini ve öğrenci, öğretmen, yöneticilerin motivasyonlarını en üst dereceye kadar çıkarabileceklerini savundu (Ress, 2001; Akt: Uğurlu, 2000).

Eğitim Örgütlerinde bilimsel yönetim çalışmaları uygulanmaya çalışırken eğitimin ham maddesi olan insanın psikolojik yanının ihmal edilmesinin ortaya çıkması üzerine yönetimde insan ilişkileri kavramı önem kazanmaya başladı. Böylece okulların sosyal sistemler olarak ele alınması sağladı. Bu durum okul ve eğitim yönetimi ile ilgili yeni kavram ve terimlerin ortaya çıkmasına neden oldu.

1.1.3 Eğitim Yönetiminde Değişmeler

Değişimin kendi yapısının değiştiği “gelecek hemen gelmek üzeredir” sloganının geçerli olduğu söylenebilir. Hedefleri ve idealleri olan, insanların çağın refah standartlarına ulaştırmayı amaçlayan toplumların değişimi “isteğe bağlı” değil, bir gereklilik, zorunluluk ve olağan bir süreklilik olarak algılanması beklenir. Yakın zamana kadar yüzyıllara, on yıllara sığan gelişmeler ve değişmeler artık yıllara, aylara, hatta günlere sığmaktadır (Can, 2002). Her örgüt değişmek ve yenileşmek zorundadır. “Böyle gelmiş, böyle gider” yaklaşımı günümüzde önemini tamamen yitirmiştir (Özdemir, 2000).

Her alanda yönetim ve yöneticilik kavramı çağın gereksinimlerine göre değişmeye başladı. Yönetim alanında teknolojiye daha aktif yararlanılmaya başlanılırken, yöneticiler, sadece olayları takip eden değil, olayları hazırlayan, oluşturan ve geleceği kendisi kestirerek yenilikleri başlatan ve geliştiren bir lider konumuna dönüşmeye başladı.

Sosyal sistemlerde üç tür değişimden söz edilir:

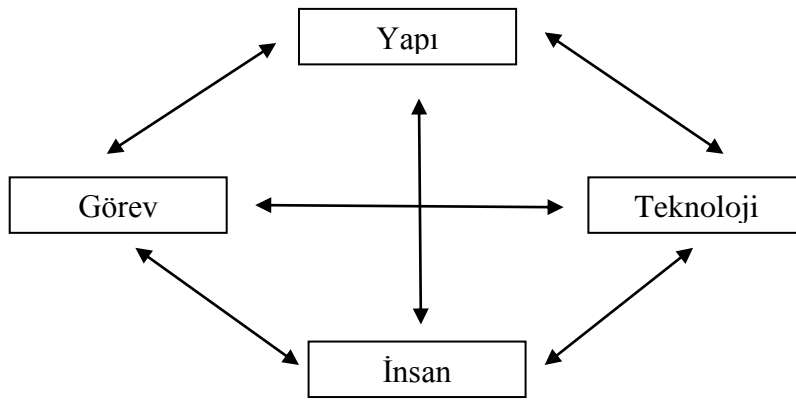
1. İşlemsel,
2. Teknolojik
3. Sistemsel(yapısal ve kültürel) değişme.

Bu değişimleri Özden (2008:155-156) şu şekilde açıklamıştır:

İşlemsel değişme, bir işin yapılış biçim ve biçimlerinde yapılan değişikliklerdir. İşin yapılış sırası, hızı ve işin yapılışını belirleyen kurallarla ilgilidir. Zorunlu eğitim süresinin uzatılması, müfredata bazı derslerin eklenmesi veya çıkarılması, öğretmen adaylarının daha önce iki dönemde aldıkları formasyon derslerini üç dönemde almalarının ve adının “tezsiz yüksek lisans” olarak değiştirilmesi bu tür değişimin örneğidir. **Teknolojik değişme**, işi yapmada kullanılan araç ve gereçlerin değişmesidir. Ders kitaplarının değiştirilmesi, öğretmenlerin teksir makinesi yerine fotokopi makinesinin kullanılması, daktilonun yerini bilgisayarın alması, hatta, okulların internet ağına bağlanması bu tür değişikliklerdendir. **Sistemsel değişme** ise işin doğasının değişmesi, amaçlarının ve eylemlerin odak noktasının yeniden belirlenmesidir. Sistem çapındaki top yekün değişmeyi, dönüşümü ifade eder. Diğer bir deyişle, sistemsel değişme bir örgütteki yapı kültürünün değişmesidir

Eğitimde değişimin anlamı eğitim sisteminin en üstten en alta kadar tüm basamakların bu süreçten etkilenmesidir. Bu süreçte dikkat edilmesi gereken eğitim kurumlarının amaçlarının en etkili biçimde nasıl gerçekleştirileceğidir. Eğitim, teknolojik gelişmelerden, okul-çevre ilişkilerinden, öğretim programlarından etkilenerek sürekli bir değişim süreci içindedir. Ancak eğitim örgütlerindeki değişmeler çok yavaş gerçekleşmektedir. Bu değişimin unsurlarını Özdemir (2000) aşığıdaki gibi dört boyutta göstermiştir.

Şekil 1. Örgütsel Değişimin Temel Boyutları

Kaynak: Özdemir (2000:86)

Teknoloji ve sistemsel değişme nedeniyle örgütlerde yönetimsel süreçte istenilen bilgiye ulaşma, yönetimle ilgili karar, planlama ve değerlendirme gibi aşamaların online sistemler ile daha hızlı ve istenilen yer ve zamanda ulaşılmasıyla örgütlerde dönüşüm elektronik ortama kayarak e-dönüşüm kavramı ortaya çıkarmıştır.

E-dönüşüm; öncelikler doğru belirlenerek, büyük yatırımlara ve maliyetlere gerek olmaksızın bazı kritik tedbirleri alarak, bireyleri ve vatandaşı hizmete ön plana çıkaran yeni bir yapılanma modellenmiştir. Bu yeniden yapılanma modeli *e-Dönüşüm* olarak belirtilmektedir (Işıksal, 2004).

E-dönüşümden kavram olarak anlaşılması gereken, devletin vatandaşlarına karşı yerine getirmekle yükümlü olduğu görev ve hizmetler ile vatandaşların devlete karşı olan görev ve hizmetlerinin karşılıklı olarak elektronik iletişim ve işlem ortamlarında etkin, şeffaf, güvenli, hızlı ve kesintisiz olarak yürütülmesidir (Körnes, 2002).

Geçmiş yıllarda, farklı isimler altında yürütölen çalışmalar, genellikle birbirinden bağımsız ve ülkenin öncelik ve ihtiyaçları yerine, kurumsal öncelik ve ihtiyaçlara dayalı

olarak ön plana çıkmış ve çoğunlukla ekonomik ve sosyal istikrarsızlık ortamında uygulama imkânı bulamamıştır. Bilgi toplumu olma yolundaki çalışmaların daha bütüncül, ülkeye ekonomik katma değer kazandırmayı ve toplumsal refahı artırmayı öncelikli gören, somut hedefleri olan ve katılımcı bir yaklaşımla ele alınarak yürütülmesi ihtiyacı, yeni bir kurumsal yapının oluşturulması gereğini ortaya çıkarmıştır (www.bilgitoplumu.gov.tr, 2009).

58. Hükümet tarafından hazırlanan Acil Eylem Planı'nda e-Dönüşüm Türkiye Projesi'ne yer verilmiş, söz konusu projenin koordinasyonu, izlenmesi, değerlendirilmesi ve yönlendirilmesi ile ilgili olarak DPT Müsteşarlığı görevlendirilmiştir. Ayrıca, 27 Şubat 2003 tarihinde yayımlanan 2003/12 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile e-Dönüşüm Türkiye Projesi'nin amaçları, kurumsal yapısı ve uygulama esasları belirlenmiştir (www.bilgitoplumu.gov.tr, 2009).

E-dönüşüm Türkiye Projesi'nin koordinasyonunu yürütmek, kamu kurumlarının bilgi ve iletişim teknolojisi yatırımları arasında eşgüdüm sağlamak ve bilgi toplumu olma yolunda atılması gereken adımlara ilişkin stratejileri belirlemek üzere 2003 yılı Mart ayında DPT bünyesinde Bilgi Toplumu Dairesi (BTD) kurulmuştur (www.bilgitoplumu.gov.tr, 2009).

Bu bağlamda, devletimizin önemli hedeflerinden biri, dünya üzerindeki bilgiye en çabuk, en doğru şekilde ulaşmak ve bu bilgiyi isleyerek toplum tarafından mümkün olan en geniş ölçüde paylaşılmasını sağlamaktır. Bu yaklaşım, toplumumuzun dünyadaki saygınlığını artıracak ve bu alandaki ihtiyaçları en iyi şekilde yanıtlayarak yaşamı kolaylaştıracaktır.

1.1.4 Eğitimde Yönetim Süreçleri

Yönetime ilk kez bilimsel olarak yaklaşan Fransız bilim adamı olan Henri Fayol'dur. Fayol yönetsel davranışı, planlama, örgütlenme, emir verme, eşgüdüleme ve kontrol etme olarak sınıflandırmıştır (Bursalıoğlu, 2005).

Yönetim süreci, örgütü yaşatma sürecidir. Yönetim örgütü yaşatmak için, örgütün etkililiğini yükseltmek ve toplumun gereksinimlerini karşılamak zorundadır. Yönetim süreci aynı zamanda bir sorun çözme sürecidir. Yönetim örgütsel amaçların gerçekleştirilmesini engelleyen sorunları çözmek zorundadır. Bir sorun çözme süreci

olarak yönetimin alt süreçleri, planlama, örgütleme, eşgüdümleme iletişim ve denetlemedir (Başaran, 2000:15-16).

Luther Gulick, yönetim işlevlerini daha da ayrıntılı sınıflandırmıştır. Daha ayrıntılı olan bu sınıflandırma yönetim literatürde POSDCoRP olarak bilinmektedir (Aydın, 2007). Bu sözcük, yönetim süreçleri olan planlama, örgütleme, personel alma, yöneltme, eşgüdümleme, bilgi verme ve bütçelemenin İngilizce karşılıklarının ilk harfleridir.

Yönetim sürecini liderlik, grup süreci ve insan ilişkileri yönünden inceleyen Gregg, yönetim sürecinin yönetsel davranışın temel hedeflerine göre daha sağlıklı olacağını söylemiş ve yönetim sürecini yedi öğeden oluşan bir eylemler bütünü olarak kabul etmektedir.

Bu öğeler şunlardır:

1. Karar verme,
2. Planlama,
3. Örgütleme,
4. İletişim kurma,
5. Etkileme,
6. Eşgüdümleme,
7. Değerlendirme(Gregg,1957:269-317; Akt: Aydın, 2007:125-126)

Gregg'in sınıflamasında yer alan öğelerin yönetim sürecinin bütün unsurlarını içerdiği söylenebilir. Her örgütte bulunması gereken yönetsel süreçtir.

Genelleme yapacak olursak üç bilim adamı da Karar verme, Planlama, Örgütleme, iletişim ve Örgütlenme kavramlarından bahsetmişlerdir.

Karar Verme; Bir sorunun çözümüne ilişkin olası yollardan en uygun olanın seçilmesi olarak tanımlanabilir (Aydın, 2007). Karar süreci örgütte değişiklik yapmak, bir çatışmayı önlemek veya çözmek, örgüt üyelerini etkileme amacıyla kullanılır (Bursalıoğlu, 2008).

Planlama; önceden belirlenmiş amaçları gerçekleştirme için yapılması gereken işlerin saptanması, izlenecek yolların seçilmesidir (Aydın, 2007). Planlamanın amacı kalkınmadır ve eğitim bir kalkınma aracı olduğundan, eğitim planlaması ayrı bir önem ve anlam taşımaktadır. Eğitim planlamasındaki yeni görüşler eğitimi yatırım olarak kabul etmekte ve eğitimle ekonomi arasında sıkı ilişkiler kurulmasını gerektirmektedir.

Bu bakımdan eğitimin planlaması yapılırken, sistemin amaçlarını sistemin üzerinde çalıştığı ham maddeyi iyi bilmek ve ancak bunlardan sonra sistemin yapısı ve üretim tekniklerini seçmek önerilmektedir (Bursalıoğlu, 2008:98).

Örgütleme; örgütsel amaçların belirlenmesinden sonra bu amaçları başarmada yardımcı olacak bir araca gereksinim duyulur. Bu araç örgüt yapısıdır. Örgüt, “belirlenen amaçları başarmak için iki ya da daha fazla kişinin eş güdümlü olarak çalıştıkları bir yapıdır” diye tanımlanabilir (Balcı ve Pehlivan Aydın, 2001:80).

İletişim; bir örgütte yönetim sürecinin etkili olarak işleyebilmesi için sağlıklı bir iletişim sürecine gereklilik vardır (Balcı ve Pehlivan Aydın, 2001). İletişim, karmaşık, simgesel, hem kapsam hem de ilişki boyutu olan etkileşimsel süreçtir. İletişim sürecinde yer alan öğeler, “kaynak” – “ileti” – “kanal” – “alıcı” – “dönüt” tür (Aydın, 2008).

Değerlendirme; uygulamanın başarı derecesini tarafsız olarak belirleyebilmek, gerçekleştirilmek istenen amacın etkili bir biçimde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini saptamaktır. Bunun için değerlendirme yapmadan kullanılacak olan değerlendirme ölçüsünün hazır olması gerekir. Değerlendirme, değerlendirilen ile değerlendirilen arasında ortak bir etkileşimdir (Bursalıoğlu, 2008).

1.2 Okul Yönetimi

Bir eğitim sistemi içinde, okul nasıl bir alt sistem ise eğitim yönetime oranla okul yönetimi aynı durumdadır. Okul yönetimi, bir bakıma, eğitimin sınırlı bir alanda uygulanmasıdır. Eğitim yönetimi nasıl yönetimin eğitime uygulanmasından meydana geliyorsa, okul yönetimi de eğitim yönetiminin okula uygulanmasından meydana gelmektedir (Bursalıoğlu, 2008).

Okul bir örgüttür. Örgütte bir yapıyı gösterir. Yönetim bu yapıyı işleten bir süreçtir. Okul örgütünde birçok üye vardır. Öğrenen grubu üyeleri, öğretici grubu üyeleri, idari karda çalışan grubu, destek hizmet çalışan grubu, hizmetli grubu, veli grubu, vb. Bu örgüt üyeleri arasında bir koalisyon, koordinasyon ve iletişim olmalıdır. Planlı yapılan bu işlevler, örgütün yenileşmesini ve dinamikliğini sağlar (Baytekin ve diğerleri, 2009).

Okulun yapı ve yönetiminde meydana gelen değişimler Özdemir’in (2000) de belirttiği gibi insan, yapı, teknoloji ve görev boyutunda olmaktadır. Bu unsurlarda kuşkusuz

okulu yöneticilerinin rollerini de önemli ölçüde değiştirmektedir. Okul yöneticisi küreselleşme, enformasyon teknolojisi, örgütsel öğrenme ve toplam kalite yönetimi gibi yeniliklerin karşısında yeni roller üstlenmek zorunda kalmıştır. Bu da her şeyden önce yeni bir misyon, vizyon ve liderlik davranışını gerektirir (Çelik, 2002).

Eğitim sisteminin alt sistemi olan okulların değişimlerinde okul yöneticilerinin yani idarecilerinin görevleri de değişmiştir. Okul yöneticileri; insan ilişkileri temelinde ve okulun kendisine özgü özellikleri çerçevesinde işleyişine yardımcı olmak, yüksek moral üretmek ve bu konudaki zorlukları ortadan kaldırarak işleri kolaylaştırmak durumundadırlar. Bu, okul yöneticisinin kolaylaştırıcı liderliği sergilemesi demektir. Liderlik, genel boyutlarıyla yöneticilikten ayrı olarak, okullarda başarının elde edilmesi açısından kritik bir role sahiptir (Töremen ve Karakuş, 2008).

İdarecilerin okul yönetimini daha işlevsel olarak yönetebilmeleri için bilgi teknolojilerini iyi bilmeleri gerekmektedir. Yöneticilerin bilgi teknolojileri araçlarını kullanmada bilgi ve beceri eksikliği olmaları durumunda ciddi yönetim problemleri yaşanabilmektedir. Teknoloji yalnızca sosyal alanda değil aynı zamanda sınıf ortamında öğretme ve öğrenme alanlarına da yayılmaya başladı. Bu teknolojilerin kullanımı öğretmenlerden ayrılmaz bu hale geldi. Bu nedenle yöneticilerinde bu bilişim teknolojilerini yönetmeye ihtiyaçları vardır (Persuad, 2006).

Yönetici, örgütün amaçlarının gerçekleşmesinde çok önemli bir işleve sahiptir. Okul örgütü için de “Bir okul, ancak müdürü kadar iyidir” söylemi sıkça duyulmakta; çevre toplumunun okula ilişkin algısında, müdürün kimliğiyle simgelenen yönetsel yeterlik etkili olmaktadır (Aksu, 2004).

Bilgi artık her yerdedir. Onu sınırları belli kurumlara hapsetmek mümkün değildir. Bu nedenle okulların artık bilgi aktaran kurumlar olmaktan çıkarılıp bilgi üretebilen ve bireylere anlama, analiz etme ve problem çözme gibi becerileri kazandırır hale getirilmesi gerekmektedir (Genç ve Eryaman, 2006).

1.2.1 Okul yöneticileri

Dele (1983:89) yöneticiyi “başında bulunduğu kurumu temsil eden kişi” olarak tanımlamıştır. Çoğu kez toplum tarafından kendisinden ve kişiliğinden çok kurum temsilcisi olarak görülür ve ona göre davranılır. Bu nedenle yönetici davranışları kurum adına yapıyor kanısı yaygındır (Taymaz, ????).

Okul yöneticileri yani müdür yada müdür yardımcılardır. Müdür okulda demokratik eğitim öğretim ortamında, tüm çalışanların ve okulun yönetiminden sorumlu kişidir. Okul müdürü; ders okutmanın yanında kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, program ve emirlere uygun olarak görevlerini yürütmeye, okulu düzene koymaya ve denetlemeye yetkili olarak okulun amaçlarına uygun olarak yönetilmesinden, değerlendirilmesinden, en önemlisede geliştirilmesinden sorumludur. Müdür Başyardımcısı ve müdür yardımcıları müdüre belirtilen görevlerin yerine getirilmesinde yardım etmektedirler. Müdürün okulda olmadığı zamanlarda Müdür Başyardımcısı müdüre vekalet etmektedir (Bostancı, 2007:257).

Okul yöneticisinin görevleri yönetmeliklerde görüldüğü gibi liste halinde sıralanabilir, yapacağı işlerin yer ve zamanı belirlenebilir, çalışma takvimi ve planı hazırlanabilir. Ancak yönettiği okulda beklenmedik anda karşılaşılan sorunlara çözüm yolları bulmak, kurumun amaç ve politikasına uygun olarak çözmekle yükümlüdür. Bu nedenle her an yönetici olarak bulunmak ve davranış göstermek zorundadır (Monahan, 1982:316, Akt: Taymaz, ????).

Her eğitim yöneticisi, aşağıdaki görevleri yerine getirmelidir.

- a) Kurum ihtiyaçlarını tam olarak karşılamak,
- b) Öğretmen, personel ve öğrenci uyum problemlerini çözmek,
- c) Personel ve öğretmenin mesleki gelişmelerine ve ilerlemelerine yardımcı olmak,
- d) Kurumu ve çevresini geliştirmek,
- e) Eğitim ihtiyaçlarını tam ve doğru olarak belirlemek
- f) Çevresinde diğer yöneticilerle işbirliği yapmak,
- g) Diğer eğitim kurumlarının çalışmalarını izleyip değerlendirmek,
- h) Eğitim programlarının hazırlanmasına katkıda bulunmak, uygulanmasını sağlamak,
- i) Kurum ile çevre arasında sağlıklı iletişim, ilişki ve etkileşimi sağlamak

- j) Okulun amaçlarını belirlemek ve açıklamak,
- k) Eğitim öğretim programlarını sürekli değerlendirmek,
- l) Program ve amaçlara uygun görevlendirme ve iş bölümü yapmak,
- m) Milli Eğitim politikamıza uygun çalışmalara girmek,
- n) Eğitim kurullarında yürütücü olduğu kadar, danışman olarak da hizmet etmektedir (MEB, 1987:20; Akt: Kaya, 2000).

Bilgi toplumunda eğitimde yaşanan değişim okul yöneticilerinden beklentileri de değiştirmiştir. Bu değişim küresel ölçekte yaşanan çok yönlü değişimin bir sonucudur. John Naisbitt, geniş sosyal, politik, ekonomik ve teknolojik değişimleri anlatmada “megatrend” kavramını kullanmıştır. Ona göre 1980’lerde başlayan büyük değişim, insan ve toplumları oldukça farklı evrelere taşımıştır (Balay, 2004). Bu değişim Tablo 1’de özet olarak sunulmuştur.

Tablo 1. Mega Eğilimler ve Yönetici Roller

• Endüstriyel toplumdaki	• Bilgi toplumuna
• Zorlama teknolojiye	• İnsan yönelimli yüksek teknolojiye
• Ulusal ekonomiden	• Dünya ekonomisine katılmaya
• Kısa dönemlilikten	• Uzun dönemliliğe ilgi duymaya
• Merkezîlikten	• Yerinden yöneticiliğe
• Kurumsal yardımdan	• Kendine yardıma
• Temsili demokrasiden	• Katılımcı demokrasiye
• Hiyerarşik iletişim ve kontrolden	• Ağlara
• Gelişmiş ülkelerin ilgi ve çabalarından	• Gelişen ülkelerin ilgi ve çabalarına ilgiye
• Ya “o ya şu” düşüncesinden	• Çoklu seçme seçeneklerine doğru gerçekleşmiştir.

Kaynak: Balcı (2001:114; Akt:Balay, 2004).

1.2.2 Öğretmenler

Öğretmenler öğrencilerine istenilen davranışları öğretmede ve öğrenilen davranışları pekiştirmede eğitimin ilk sorumlusu olmuşlardır (Başaran, 2000; Akt: Helvacı, 2007). Öğretmen öğrenmeyi kılavuzlayan ve sağlayan kişidir. Öğrenme öğrencinin kendisi tarafından elde edilen bir sonuçtur ve öğrenme yaşantıları sonucunda meydana gelmektedir (Fidan ve Erden, 1994; Akt: Helvacı, 2007).

İlköğretim kurumları Yönetmeliği'ne (m.64) göre öğretmenler, kendilerine verilen sınıfın veya şubenin derslerini, programda belirtilen esaslara göre planlamak, okutmak, bunlarla ilgili uygulama ve deneyleri yapmak, ders dışında okulun eğitim – öğretim ve yönetim işlerine etkin bir biçimde katılmak ve bu konularda kanun, yönetmelik ve emirlerde belirtilen görevleri yerine getirmekle yükümlüdürler (İKY, M.64, 1992).

İçinde bulunulan çağ bilgi çağı olarak adlandırılmaktadır. Bu çağa damgasını vuran bilgi, geçmiş yıllara göre çok hızlı artış göstermekte, sosyo-kültürel, ekonomik ve siyasal yapısını da önemli ölçüde değiştirmektedir. Öğretmenler birer değişim uzmanı olarak görev ve roller üstlenmelidir. Araştırma bulguları, okuldaki bir değişim programının başarılı olmasında öğretmenlerin merkezi bir rolü olduğunu ortaya koymaktadır (Helvacı, 2005 Akt: Helvacı, 2007,).

Küreselleşen bilgi toplumunda değişim sürecinin doğurabileceği muhtemel sonuçlara karşı önlem almak, insanı ve toplumu değişimle baş edebilecek şekilde gelecek için hazırlamak önemli hale gelmiştir. O halde bu sürece hazırlık, eğitim kurumları ve bu kurumlarda görev yapacak öğretmenlerden başlanmalıdır. Bireyin hızla değişen bilgi toplumuna katılımı ve bu süreçte hak ettiği yeri alması, yeni bilgiler kazanması, becerilerini zenginleşirmesi, yaşam boyu öğrenme ve eskisine oranla daha çok nitelikli olmayla başarılabilir (Yurdabakan, 2002:63; Akt: Balay, 2004).

Okulu Geliştirme başlığı altında toplanılan yeterlilikler öğretmenlerin okul yönetimindeki görevlerini özetlemiştir. Bu yeterlilikler şöyledir.

1. Okuldaki fiziksel kaynakları verimli kullanma.
2. Okul-çevre etkileşimini sağlamada yönetime yardımcı olma.
3. Öğretmen adaylarına uygulama öğretmenliği yapma.
4. Aday öğretmenlere rehberlik yapma.
5. Mezunları izleme çalışmalarına katılma.
6. Okulun programları hakkında geri bildirim sağlama.
7. Okul büro yönetim hizmetlerine yardımcı olma.
8. Okul iş yeri koordinatörlüğü yapma.
9. Fon/kaynak yaratma.
10. Yönetimle işbirliği yapma.
11. Okul sistemiyle ilgili sorunların çözümüne katılma (Helvacı,2007).

1.3 Bilgi Yönetimi

Bilginin varlığı, insanoğlunun varlığı ile ortaya çıkmakta, Bilgi yönetiminin varlığı ise, toplumsallaşma sürecinde bilginin kuşaktan kuşağa aktırılma biçimi ile ortaya çıkmaktadır. Toplumlar bilgiyi etkili bir şekilde üretip, dağıtıp ve kullandıklarında gelişmiş olurlar. Bilgi üretilemez, işlevsiz hale getirilirse geri alınır. Bilginin etkili kullanımı ve yönetimi sorun çözmede, karar vermede ve örgütlerin öğrenmesini sağlamada önem kazanmaktadır (Celep ve Çetin, 2003: 21).

Bilgi yönetiminin, etkili örgüt yönetimini sağlaması açısından birçok tanımı yapılmaktadır. Texas Üniversitesi, İşletme Fakültesi, bilgi yönetimini, “bir işgörenin belirli bir ilgi alanındaki anlayışını geliştirmeye yönelik olarak enformasyonun bulunması, seçilmesi, düzenlenmesi, artırılması ve sunulmasıyla ilgili sistematik bir süreç” olarak tanımlanmaktadır. Belirli bilgi yönetimi etkinliklerinin, örgütün, sorun çözme, dinamik öğrenme, stratejik planlama ve karar verme gibi konularda, örgütün bilgiyi talep etmesi, depolaması ve yararlanmasına odaklaşmasına; aynı zamanda entellektüel sermayenin korunması ve örgütün yararına kullanılmasına yardımcı olduğu belirtilmektedir (Utexas, 1998; Akt: Özmen, 2002).

Rosenberg (2001) bilgi yönetimini oluşturma, arşivleme ve kayda değer bilginin paylaşımı, ilgi ve ihtiyaç duyulan benzer kişi ve organizasyonların iletişimi karşısında uzmanlık ve anlayış gösterme şeklinde tanımlamaktadır. Bilgi yönetimi “anahtar dökümanlar, uzmanlık klasörleri, dersler-öğrenme veritabanları, en iyi pratik ve iletişim pratiğini ihtiyaç duyulan zamanlarda öğrencilere bilgiyi dağıtma ve yansıtmayı içerir (Bielawski ve Metcalf, 2003:71; Akt:Santo, 2005:42). Bilgi, veri haline gelebilmesi için bireyler tarafından mutlaka yorumlanmalıdır (Brown ve Duguid, 2000; Akt:Santo, 2005:42). Bilgi Yönetiminin yararları bilginin bütün organizasyonlara transfer edilmesidir (Santo, 2005).

1.3.1 Eğitim Örgütlerinde Bilgi Yönetimi

Bilgi yönetiminin, günümüzde, gelecek görüşlü liderler için, örgüt içinde girişimi ve yaratıcılığı desteklemek anlamına geldiği belirtilerek, etkili bilgi yönetiminin anahtarının iletişim olduğu vurgulanmaktadır. Bunu etkili şekilde yapabilmek için özellikle tasarlanmış öğrenme süreçlerine başvurulduğu dile getirilmektedir. Bu süreçlerin, insanların, yeni bilgi ve enformasyonu anlamak, ve etkin bir katılımıla örgüt

amaçlarını gerçekleştirmek için işbirliği içinde çalışmalarına yardım ettiği belirtilmektedir (Runeson, 1997:1-2; Akt: Özmen, 2002).

Bilgisayar destekli öğrenme çevresinde sırayla eklenen halkalar halinde yer alan, online öğrenme, e-öğrenme, ve uzaktan öğrenmenin yaşam boyu öğrenme dünyasına açıldıkları belirtilerek, e-öğrenmenin, muazzam ticari potansiyeli ile çok hızlı geliştiğine dikkat çekilmektedir. E-öğrenmeyle ilgili ürün ve hizmetlerin hızlı gelişimi yanında, güçlü, öncü üniversitelerin, enformasyon teknolojisi, ve e-öğrenme şirketlerinin arasındaki stratejik ortaklıkların bilgi yönetiminde esas oluşturduğu vurgulanmaktadır (Clarke, 2001:52; Akt: Özmen, 2002).

Bu arada, hükümetlerin üniversiteleri mümkün olduğunca çabuk, iş şirketleri haline gelmeleri yönünde teşvik etmesi, iş şirketlerinin ise daha fazla üniversite gibi olmaları durumuna dikkat çekilmektedir. Bu durum, bilgi temelli bir ekonomide, üniversite ve yüksek okulların, üretim, dağıtım ve varlıklarının temelinde bulunan bilgiyi kullanmaya angaje olarak, daha önemli roller üstlenmeleri şeklinde yorumlanmaktadır. Üniversite ve yüksek okulların, eğitim ve yetiştirme deneyiminin en doyurucu şekillerini sunarak, fakat aynı zamanda e-öğrenme endüstrisinin içeriğini ve teknolojisini geliştirerek, yaşamsal nitelikte bir görev üstlendikleri belirtilmektedir (Clarke, 2001:62; Akt: Özmen, 2002).

1.4 Bilgi Teknolojileri

Bilginin toplanması, çoğaltılması, işlenmesi, yayılması ve korunmasına yardımcı olan araçlar bilgi teknolojisi olarak tanımlanmıştır (Samancı, 2000:7; Akt: Taşbilek Yoncalık, 2005).

Bilginin saklanması ve depolanması önemlidir. Bugün geldiğimiz noktada; bilgi depolanırken, transfer edilirken veya paylaşılırken ortaya çıkan avantajları sebebiyle, bilginin sayısal (dijital) halde bulunması istenmektedir. Hem sayısal halde bulunma hem de aynı protokol 'u kullanarak haberleşen ağlarda bilginin ortak formatlar ile saklanması, dünyamızı *Dijital Dünya* haline çevirmiş olacaktır (Varol ve Bingöl, 2002).

Sıklıkla konuşulan bilgi teknolojilerinin tanımlanma veya uygulanma kavramının kolay olmadığıdır. Bilgi teknolojilerinin dinamik bir yapısı vardır. Bu literatürde olduğu gibi

birçok uygulama ve geliştirme iş alanlarındaki gibi farklı tanımlar ve anlaşımaların ileri sürüldüğü görülebilir (Al-Alwani, 2005).

Birçok eğitimciye göre Bilgi Teknolojileri(BT) veya teknoloji bilgisayar ekipman ve araçlarının uygulamaları olarak yorumlanmaktadır. (Zakaria, 2001; Roblyer, 1997; Akt: Al-Alwani, 2005). Eğitimciler elektronik iletişimde çalışma ve bilgi tanımlamak için çeşitli terimler kullanıyorlar. Örneğin. Ortam, çoklu ortam, teknoloji, bilgi teknolojileri gibi (Al-Alwani,2005).

Roblyer(1997) teknoloji ile ilgili ortamın kombinasyonu, öğretimsel sistem ve bilgisayar tabanlı destek sistemleri olarak bahseder. Bilgisayar sistemlerinin geniş tabanlı delişmesiyle diğer ortam türleri bilgisayar çatı altında toplandı. Örneğin resimlerin film olarak çekildiği teypler şunda çoğunlukla özel olarak biçimlendirilmiş ortamlarda örneğin dijital video disk(DVD) gibi kullanılmaktadır. Bu teknolojilerin yapısı dijital video düzenlemeye, ortamların karıştırılması potansiyeli ve elektronik dağıtıma ilişkin önemli artış sağlamıştır (Akt: Al-Alwani,2005).

Bilişim teknolojisi kısaca, “Ana sistemlerden mikrobilgisayarlara kadar bilgisayar temelli tüm bilişim sistemleri” (Powell ve diğ., 1997:376; Akt:Akın, ????) veya “Bilgisayarlar aracılığıyla bilgilerin elde edilmesi, işlenmesi saklanması ve gerekli yerlere dağıtılması” (Bennet,1994:263; Akt:Akın, ????) olarak tanımlanabilir.

Bilişim teknolojisinin öncelikli temel amacı ise yönetim faaliyetlerinde ve karar almada, örgüt yapı ve işleyişini kontrol etmeye yardımcı olacak bilginin toplanması, işlenmesi ve iletilmesidir (İraz, 2004; Akt: Taşbilek Yoncalık, 2005). Bugünün yöneticileri bütün ihtiyaçlarında bilişim teknolojilerinden yardım almaktadırlar. Çünkü, işletmeleri bütün yönlerinden kuvvetli değişim rüzgarlarının etkisiyle sıklıkla değişime uğramaktadır. Organizasyonun stratejik amaçları ve iş süreçleri yöneticiler ve şirket üzerinde büyük baskı yaratmakta, onları önemli ve dinamik değişimlere uğratmaktadırlar (Yelkikalan, 1999:35; Akt: Taşbilek Yoncalık, 2005).

1.5 Bilgisayara Dayalı Bilgi Sistemleri

Bilgi sistemleri teorik olarak manuel olabilse de artık günümüzde bilgi sistemleri bilgisayara dayalıdır (Güler, 2007; Akt: Yegül, 2007:22).

Bilgisayarlar, eğitimin klasik sistemini ve yapısını değiştirip büyük bir devrim yapmışlardır. Bu gelişimler, eğitim literatürüne yeni bir kavramı getirmiştir.

Günümüzde, bilgisayarlar eğitimin her alanında kullanılmaktadır. Bu alanlar kısaca aşağıdaki gibidir (İşman, 2002):

1. Eğitim araştırmaları,
2. Eğitim-öğretim ortamlarını planlama ve tasarım faaliyetlerinde,
3. Okul yönetiminin işlerinde,
4. Öğrenci işlerinde,
5. Okul bütçelerinin organizasyonunda,
6. Eğitim-öğretim faaliyetlerinde
7. Bilgisayar laboratuvarlarında

Bu kullanım alanları eğitim kurumlarında bilgisayarların yönetim alanında ne kadar farklı amaç için kullanıldığını açıkça göstermektedir. Buradan eğitim kurumlarında bilgisayarların sadece öğretmenler ve öğrenciler tarafından kullanılmadığı, bir diğer kaçınılmaz kullanıcılarının da şüphesiz okul yöneticileri olduğu ortaya çıkmaktadır (Altun, 2000:11; Akt: Yılmaz, 2005).

Bilgisayarlara veri işlenebilmesi ve depolanabilmesi onların örgütler için vazgeçilmez olmasına yetmesine karşın dış dünyadaki bilgisayarlarla bağlantı kurabilmesiyle de bilgi paylaşımında çok daha önemli bir yere gelmiştir. Bilgi sistemleri derken bile bilgisayara dayalı sistemin akla gelmesi onun insanlar tarafından ne kadar benimsendiğini göstermektedir.

Bilgisayara dayalı bilgi sistem tipleri şunlardır (Yegül, 2007: 24; Çınar, 1996; Akt: Güler, 2007).

1. Kayıt-Veri İşleme Sistemleri.
2. Yönetim Bilgi Sistemleri.
3. Karar destek sistemleri.
4. Ofis Otomasyon Sistemleri.
5. Yapay Zekâ ve Uzman Sistemleri.

6. Üst Yönetim Destek Sistemleri.

1. Kayıt-Veri İşleme Sistemleri:

Bir işin yapılması için gerekli günlük rutin muameleleri işleyen ve kaydeden bilgisayara dayalı sistemdir. organizasyonun operasyonel seviyesine hizmet verir. Bu seviyede, görevler, kaynaklar ve amaçlar önceden tanımlanmış kriterlere göre, düşük seviye bir yönetici tarafından verilebilir (Yegül, 2007:24; Akt: Güler, 2007). Bir sistemde çok fazla veri ucuz ve doğru bir şekilde girilebilir (Çubukçu, 2007:1).

2. Yönetim Bilgi Sistemleri:

Bir örgütün yönetiminde kullanılan bilgilerin işlenmesi ve iletilmesini sağlayan bir sistemdir. Bu sistemin genel özellikleri, Veri/Kayıt işleme fonksiyonlarını desteklemesi (kayıt saklama vb), bütünleşik bir veritabanı kullanması ve fonksiyonel alanların çeşitliliğini desteklemesi. Operasyonel, taktik, ve stratejik seviye yöneticilerin bilgiye kolay ve zamanında erişimini sağlaması. Özellikle yoğun olarak taktik seviye yöneticiler için hizmet sağlaması. Kısmen esnektir ve organizasyonun bilgi ihtiyaçlarındaki değişmeye adapte edilebilmesi. Sadece yetkili şahısların erişimine imkan veren sistem güvenliği sağlaması. Günlük operasyonlarla ilgilenmemesi. Genellikle yapısal kararların desteklenmesine yönelik olması. Yöneticilere değişik raporlar sunması ve öncelikle çevresel ya da dış olaylarla değil büyük ölçüde firma içi olaylara odaklanmasıdır (Yegül, 2007:25-26; Akt: Güler, 2007). Yönetim bilgi sistemi açısından temel amaç, üst düzey yönetime bilgi sağlamak değil, gereksiz bilgilerin üst düzey yönetimin masasına gitmesini engellemektir (Çınar, 1996: 43; Akt: Güler, 2007).

Yönetim Bilgi Sistemi yöneticiye, karar alma aşamasında kullanacağı bilgileri özetleyen ve seçen ek bir basamak oluşturur. yöneticiye karar almada yapı teşkil edecek çok fazla miktarda veriyi içeren bir sistem olarak tanımlanabilir (Çubukçu, 2007:1).

3. Karar Destek Sistemleri:

Karar destek sistemleri, yönetim bilgi sistemlerinin yetersiz kalması sonucu ortaya çıkmıştır (Çınar 1996: 45; Akt: Güler, 2007). Kullanıcıya yarı yapısal veya yapısal olmayan karar verme işlemlerinde destek sağlamak amacıyla, karar modellerine ve verilere kolay erişimi sağlayan etkileşimli bir sistemdir (Yegül, 2007: 28; Akt: Güler,

2007). Bu sistem; kurumların hayati önem taşıyan tüm fonksiyonlarının bir arada ilişkilendirilmesi, yorumlanması ve bunların sonucu olarak yönetsel bir kararın verilmesini destekler. Kullanıcıya, kararların sonuçlarını irdeleyebilen özel tasarlanmış modeller sağlar (Çubukçu, 2007: 1).

4. Ofis Otomasyon Sistemleri:

Ertürk' e göre bilgisayar ve en ileri iletişim araçlarının zamandan, mekandan bağımsız, bütünleşmiş bir şekilde sessiz, süratli ve bilgi amaçlı kullanımı ofis otomasyonu olarak tanımlanmaktadır (Çınar, 1996: 41; Akt: Güler, 2007).

Ofis otomasyonu, verileri işleyenlerin, iletişim, koordinasyon faaliyetlerini düzenleyerek ofisteki verimliliklerini artırmayı amaçlayan bilgi teknolojileri uygulamasıdır. Kelime işlemci, yazılı belgeleri oluşturan, görüntüleyen, biçimleyen ve yazıcıya gönderen yazılımlar, elektronik posta ve sesli posta, telefonla haberleşmeye alternatif olarak geliştirilmiş uygulamalar, faks ve bilgisayarlar kullanılarak uzun mesafeli belge kopyalamaları yapma uygulamaları, elektronik takvimler, firmadaki çalışanların zamanlarını ayarlamalarını kolaylaştıran uygulamalar, son yıllarda kullanımı yaygınlaşan görüntülü ve görüntüsüz telekonferans sistemleri uygulamaları ve aynı fiziksel mekanda bir araya gelmeden de toplantılar yapabilme imkanı veren sistemler ofis otomasyon sistemleridir (Yegül, 2007:28; Akt: Güler, 2007).

5. Yapay Zekâ ve Uzman Sistemleri:

Çözümü uzmanlık gerektiren, herhangi bir problemin çözümünde if-then kurallarını uygulayan, kullanıcının doğal dili ile verdiği talimatları kabul eden ve anlam çıkaran yazılımlar, konuşmayı algılayan ve söylenenleri yerine getiren, nesnelere tanımlayabilen, (görme), insanın fiziksel hareketlerini taklit eden yapılar bu sistemin içeriğini oluşturur (Yegül, 2007: 28-29; Akt: Güler, 2007).

6. Üst Yönetim Destek Sistemleri:

Sayın ve Şen'e göre uzman sistemler, yapay zekâ araştırmalarının belli bir alanda uygulanması sonucu ortaya çıkmıştır. Uzmanların uzman olmayanlara göre daha iyi karar verebildikleri konularda uygulanabilen ve bu alandaki kararları destekleyen bilgisayar programları olarak tanımlanmıştır (Çınar, 1996: 47-48). Üst düzey yöneticiler, karar

vermek için Üst Yönetim Destek Sistemlerini kullanırlar. Üst Yönetim Destek Sistemleri, yeni vergi yasaları veya rakip firmalar gibi dış olaylar hakkındaki verileri birleştirmeyi ve bunları yönetim bilgi sistemi ve karar destek sisteminden elde edilmiş özet bilgilerle birlikte faydalı hale getirerek üst düzey yöneticilere sunmayı amaçlar (Yegül, 2007: 29; Akt: Güler, 2007).

1.5.1 Bilgisayarlı Bilgi Sistemlerinin Üstünlükleri

Bilgisayar sistemlerinin başarılı bir şekilde kullanılmasıyla belirgin bir takım faydalar ortaya çıkabilmektedir. Pratikte tam bir fayda sağlayabilmek için bilgisayar sistemlerinin çok büyük bir özenle planlanması ve yürütülmesi gerekmektedir.

Genel olarak yukarıda sözü edilen faydalar Çubukçu (2007) tarafından dört grup altında toplanmaktadır.

1. Bilginin maliyeti.
2. İş potansiyelindeki artışlar.
3. Kararların otomatikleştirilmesi.

1. Bilginin Maliyeti

Bilgisayarlar, personel kullanarak veri işleme yapma ihtiyacını büyük ölçüde azaltmıştır. Aynı zamanda yeni çalışma rolleri oluşmuş ve bu çalışma rollerinde görev alacak yeni bilgi işleme birimleri oluşturmuştur. Genelde bilgisayarlar ham bilgiyi insanlara oranla çok daha kolay ve doğru bir şekilde işlemektedirler. Bu da basit veri işlemlerindeki maliyeti önemli ölçüde azaltmaktadır. Birçok organizasyon bilgisayar sistemlerinin kullanımıyla klasik ofis işlemlerinin yaratacağı maliyetin büyük ölçüde ortadan kaldırılabileceğini kanıtlamış durumdadır (Çubukçu, 2007).

2. İş Potansiyelindeki Belirgin Artış

Bir çok organizasyon idari dosyalama sistemlerindeki büyüme ve devamlı bilgi eksikliği nedeniyle araştırmalarında geri kaldıklarını fark etmişlerdir. Bilgisayar destekli sistemlerin devreye girmesi ile bu olumsuzluklar ortadan kalkmış ve üretimlerde bir büyüme meydana gelmiştir. Manuel veri işleminin maliyeti, veri hacmi ile lineer

olarak artış göstermektedir. Bunun sebebi genellikle başlıca maliyet unsurunun insan olmasıdır (Çubukçu, 2007).

Bu durum bilgisayarlı sistemlerde böyle değildir. İlk kurulum maliyetleri karşılandıktan sonra, sistem genişletilmek istendiğinde daha az bir maliyetle sistemin kapasitesi arttırılabilir. Organizasyonlardaki veri hacmi fazlaştıkça, ihtiyaç duyulan insan sayısının artması, bilgisayarın ise kapasitesini doldurana kadar sabit maliyetle iş yapmasıdır. Dikkatlice tasarlanmış bir sistem artan hacimlere karşı bilgisayarın kapasitesini uygun bir şekilde kullanmasını ve az bir maliyet yaratmasını sağlar (Çubukçu 2007).

3. Kararların Otomatikleştirilmesi

Bir organizasyon çok basit ve bireysel kararlardan oluşmuş gibi görünebilir. Bu kararlar genellikle doğrudur. Bununla birlikte kararlar mutlaka alınmalı ve doğru sonuçlara ulaşılmalıdır. Eğer bu koşullar sağlanamazsa organizasyon işleyemez. Bir bilgisayar sistemi, algoritma adı verilen sabit kurallar zincirini kullanarak söz konusu kararları doğru bir şekilde ele alabilmektedir. Bilgisayar ile karar faktörleri ne kadar kompleks olursa olsun sonuca ulaşılabilir. Çünkü bilgisayar karar almada gerekli tüm faktörlerin tanımlanmasını sağlamaktadır. Böylece organizasyonun işleri güvene altına alınır (Çubukçu 2007).

Gürol(1990) ise BT' nin Eğitim Kurumuna ve Eğitim sistemine sağladığı yararlar şu şekilde belirtmiştir.

1. Tekdüze ve hızlı hatasız yapılmasını sağlar.
2. İnsan ve madde kaynaklarının daha gerçekçi ve akılcı kullanılmasını sağlar.
3. Kurumun girdileri ve çıktıları kullanılmasını sağlar.
4. Bürokratik işlemleri hızlandırarak kurumun işleri artırır.
5. Çıktılarda kaliteyi yükseltir.
6. Yöneticilere karar vermede yardımcı olur ve seçenekler sunar.
7. Sistemdeki mevcut durum (öğretmen – öğrenci oranı, sayısı, başarı durumu, giderler vb.) istenilen zamanda belirlenir.
8. Sistemi kontrol etme olanağı sağlar.
9. Sistemin yeni durumlara uyumunun sağlanmasında yardımcı olur.

10. Uygulanan eğitim programlarının değerlendirilmesine olanak sağlar ve eğitimde program geliştirme etkinliklerine hız verir.

1.6. Online Okul Yönetim Sistemleri

Dünyanın en geniş iletişim ağı olan internet, devletlerin tüm kademelerinde e- devlet, e- dönüşüm gibi kavramları ortaya çıkarmıştır. Diğer ülkelerdeki e-devlet çalışmalarına paralel olarak, Türkiye’de de tüm kurum ve kuruluşların hizmetlerini internet ortamına geçirmesini yani e-dönüşümünü düzenleyen e-Dönüşüm Türkiye Projesi yürütülmektedir. E-Dönüşüm Türkiye Projesi’nin başlıca hedefi; vatandaşlarımıza daha kaliteli ve hızlı kamu hizmeti sunabilmek amacıyla; katılımcı, şeffaf, etkin ve basit iş süreçlerine sahip olmayı ilke edinmiş bir devlet yapısı oluşturacak koşulların hazırlanmasıdır (DPT, 2006).

Türkiye’nin en büyük kurumlarından birisi olan Milli Eğitim Bakanlığı da, yürüttüğü iş ve işlemleri internet ortamına hızla taşıyarak e-dönüşümü başarıyla uygulayan kurumlardandır. Bakanlığın merkez ve taşra birimlerine ve personeline ait bilgilerin tümü, “**Millî Eğitim Bakanlığı Bütünleşik Yönetim Bilgi Sistemi (MEBBİS)**” altında toplanarak yönetimi tek noktadan yapılmaktadır. Bakanlık bünyesindeki birimlerin işlemlerini yürütmek üzere kullandıkları programların tümü elektronik ortama taşınarak, kullanıcıların daha kolay, hızlı ve güvenilir bir şekilde işlerini gerçekleştirmeleri sağlanmıştır (MEB, 2004).

Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı kurumsal internet sayfası, yürütülen tüm atama, sınav vb. işlemlere ait duyuru ve başvurulara kişilerin rahatlıkla ulaşabilecekleri şekilde donatılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı’nın sağladığı hizmetlerin bilgi teknolojilerinden yararlanılarak daha etkin hale getirilmesi üzerinde planlama ve çalışmalar sürdürülmektedir (MEB, 2004).

1.6.1 Millî Eğitim Bakanlığı Bütünleşik Yönetim Bilişim Sistemi, (Mebis)

Bakanlık, 1987 yılında MEBSİS olarak adlandırdığı bir bilgi sistemi kurmuş ve sisteme personel bilgilerini yüklemiştir. Bu sistem ile Millî Eğitim Bakanlığı hizmetlerinin, bilgi teknolojilerinden yararlanılarak daha etkin, ekonomik, hızlı, doğru ve zamanında verilmesi amaçlanmıştır.

Bu alt sistemlerin en önemlisi ise “İl ve İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri Yönetim Bilgi Sistemi” projesidir. Bu proje kapsamında; Bakanlık birimlerinin iş ve işlemlerinin bilgisayar desteğinde yürütülebilmesi için çeşitli donanım ve yazılımlar temin edilmiştir. MEGP kapsamında 1995 yılında Ankara ili Polatlı ilçesinde pilot uygulamalarına başlanan İLSİS Projesi 2000 yılında 81 ile yaygınlaştırılmış, 2001 yılında ise iletişim alt yapısı sağlanmıştır (Bayrakçı, 2001).

Bu proje aşağıdaki alt sistemlerden oluşur, (<http://ilsis.meb.gov.tr>, 2009);

PERSİS : Personel Yönetim Bilgi Sistemi

İLSİS : İl ve İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri Yönetim Bilgi Sistemi

YÖSİS : Yüksek Öğretim Yönetim Bilgi Sistemi

DISİS : Dış İlişkiler Yönetim Bilgi Sistemi

BÜTSİS : Bütçe Yönetim Bilgi Sistemi

İMİSİS : İdari ve Mali İşler Yönetim Bilgi Sistemi

YDSİS : Yurtdışı Eğitim Yönetim Bilgi Sistemi (YDSİS)

DÖNERSİS : İşletmeler Dairesi Yönetim Bilgi Sistemi

SOİSİS : Sosyal İşler Yönetim Bilgi Sistemi

OKULSİS : Okul Yönetim Bilgi Sistemi

Bilişim ağları hizmetleri : Bilişim Ağları ile İlgili Verilen Hizmetler

E-mail hizmetleri : E-Mail Hizmetleri

Donanım hizmetleri : Bilgisayar ve Çevre Birimleri ile İlgili Verilen Hizmetler

Programlar : Bilgi İşlem Yönetimi Dairesi Baş. Geliştirilen Programlar

1.6.2 E-Okul Projesi

Millî Eğitim Bakanlığı'nın MEBBİS projesiyle kurum ve personel bilgilerinin yönetimi için kurmuş olduğu yapının, okul ve öğrenci bilgileri için de sağlanabilmesi amacıyla e-okul projesi başlatılmıştır. E-okul projesi ile yaklaşık 37 bin resmi okuldaki yaklaşık 15

milyon öğrencinin bilgileri merkezi bir veritabanında T.C. Kimlik Numarası esas alınmak suretiyle kaydedilecek; öğrenciler okul, sınıf ve şubelerine göre bu sistemde tutulacak, ilk kayıt işleminden mezuniyete kadar nakil, devamsızlık, not, sınıf geçme, karne, disiplin vb. işlemleri sistem tarafından yapılacaktır. Şu an İçişleri Bakanlığı tarafından sunulan servis aracılığıyla öğrenci nüfus bilgileri e-okul sistemine aktarılmaktadır. İstatistik tutulması, öğrenci başarısının izlenmesi, merkezi sınav planlaması, sınav başvurusu, norm kadro tespiti, ücretsiz ders kitabı dağıtımı vb. konularda öğrenci bilgisine ihtiyaç duyulduğunda, bu sistemden üretilecek verilerden yararlanılacak ve öğrenci ile ilgili her türlü bilgi toplama ihtiyacı ortadan kalkacaktır (<http://www.epractice.eu>, 2009).

BÖLÜM 2: İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Ağır (2005), “ Bilgi Yönetimi Sistemleri ve Eğitim Bilgi Yönetimi Sistemi Uygulaması” isimli doktora tezi çalışmasını; İstanbul İl merkezindeki resmi, özel ilköğretim ve orta öğretimde görevli yöneticiler oluşturmaktadır.

Eğitim ve öğretimin öneminin giderek arttığı bir dönemde okullardaki eğitim ve öğretimle ilgili yeni bir yaklaşım olan bilgi yönetimi, kısaca kurumlarda bilgiyi merkez alarak, bilginin üretimi, saklanması, paylaşılması ve kullanılmasını sağlayan tüm faaliyetler ve sistemlerdir.

Ağır (2005) yaptığı çalışmayla okullara bilgi yönetimi yaklaşımının uygulanabilirlik düzeyini belirlemeye çalışmıştır. Araştırmaya, İstanbul il merkezinde 163 okul yöneticisi katılmıştır. Yöneticilerin 118’i (%72,4) Erkek, 45’i (%27,6) kadındır.

Çalışma yöneticileri cinsiyet, yaş, görev, branş, kıdem yılı, okuldaki hizmet yılına göre dağılımları incelenmiştir. Okullar ise, türü, hizmet süresi, yönetici sayısı ve bilişim donanımlarına ve yapısına göre okulların dağılımları incelenmiştir. Ve yöneticilerin okulların mevcut bilişim sistemleri durumu incelenmiştir.

Yapılan araştırmada elde edilen sonuçlardan öne çıkan resmi okullar ile özel okullar arasındaki farklardır. Elde edilen veriler öncelikle okulların resmi okullara göre daha geniş bir bilişim alt yapısına sahip olduğu görülmüştür.

Resmi ve özel okulların sahip oldukları ortalama bilgisayar sayılarına bakıldığında resmi ve özel okullar arasında önemli bir fark bulunmuştur. Özellikle resmi ilköğretim okullarında ortalama yaklaşık 100 bilgisayar bulunmakta iken özel ilköğretim okullarında bulunan ortalama bilgisayar sayısı bu sayının 10 katı kadar olduğu görülmüştür.

Resmi ve özel okullar sahip oldukları bilgisayarların buldukları, kullanıldıkları bölümler açısından incelendiğinde yönetim kademesinde her yöneticinin bir bilgisayara sahip olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre okulların yönetim kademelerinde bilgisayar çeşitli amaçlarla kullanılmakta olup, büyük çoğunluğunun (%88,3) öğrenci işleri programlarında kullanılıyor olduğunu göstermiştir. Bilişim Sistemlerinden yönetim

kademesinde özellikle öğrencilere ait enformasyonların işlenmesi amacıyla kullanıldığı görülmüştür.

Demir (2006)'in, "School Management Information Systems in Primary Schools (İlköğretim Okullarında Okul Yönetimi Bilgi Sistemleri)" adlı çalışmasında ilköğretim okullarında okul yönetimi bilgi sistemlerinin kullanımı ve okul yöneticilerinin yönetim bilgi sistemlerine ilişkin görüşleri saptanmıştır.

Araştırmanın örneklemini Edirne ili ilköğretim okullarındaki 98 yöneticiden oluşmaktadır. Okullardaki bilişim teknolojileri faaliyetleri ve okul müdürlerinin teknolojik faaliyetler hakkındaki fikirleri gösterilmiştir. Bilgisayar sayısı, İnternete bağlı bilgisayar sayısı, okullarda kullanılan bilgisayarların yerleşimi ve yazılımların kullanımı ve okul müdürlerinin bu yazılımlar hakkındaki fikirleri incelenmiştir.

Araştırmanın sonucunda ilköğretim okullarında teknolojik altyapının henüz yetersiz olmasına karşın, okul yönetimi bilgi sistemlerinin yöneticilere okul yönetimi konusunda önemli katkılar sağladığı saptanmıştır.

Özan ve Erten (2008)'in "Okul Yöneticilerinin Bilgi Yönetimi Becerilerine İlişkin Öğretmen Görüşleri (Elazığ İli Örneği)" devlet ve özel ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin, bilgi yönetimini uygulamaya yönelik becerilerinin öğretmenlerin bakış açısıyla değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, öğretmenlerin, okul yöneticilerinin bilgi yönetimini kullanabilme becerilerine ilişkin görüşleri, görev yeri, kademe ve hizmet yılları değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir.

Araştırmanın örneklemini 764 öğretmen oluşturmuştur. Bu öğretmenlerin 515'i ilköğretimde, 249'u orta öğretimde görev yapmaktadır. Görev yaptığı kurum değişkenine göre öğretmenlerin bilgi yönetimini etkili kullanabilme becerilerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Uygulanan mann whitney u- testi sonuçlarına göre devlet okulunda çalışan öğretmenler özel okulda çalışan öğretmenlere göre yöneticilerinin bilgi yönetimini daha fazla etkili kullanabildikleri düşüncesini benimsemişlerdir.

Öğretmenlerin yöneticilerinin bilgi yönetimini etkili kullanabilme becerilerine ilişkin görüşleri ile hizmet yılı değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmuştur. 16-20 yıllar

arası hizmete sahip öğretmenlerin yöneticilerinin bilgi yönetimini etkili kullanabilme becerisine yeterince sahip olmadıklarını ve okullarında iyi uygulayamadıklarını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Okulların çeşitli kademelerinde çalışan öğretmenlerin yöneticilerinin bilgi yönetimini kullanabilme becerilerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamış olmasına rağmen, ilköğretim birinci kademe öğretmenleri diğer okul öncesi, ilköğretimin ikinci ve orta öğretim kademelerindeki öğretmenlere göre yöneticilerinin bilgi yönetimini daha etkili kullanabilme becerisine sahip oldukları görüşünü benimsedikleri görülmüştür.

Sonuç olarak, bilginin güç anlamına geldiği günümüzde, bilginin kaynağı olan okullarda yöneticilerin bilgi yönetimini bilme ve kullanabilme becerilerine sahip olmaları zorunluluğu gelmiştir. Ayrıca, okulların bu değişime ayak uyduracak şekilde enformasyon alt yapısı hazırlanmalıdır. Böylelikle öğretmen ve diğer çalışanların en iyi şekilde faydalanması sağlanabilir.

Okulların eğitim-öğretim amaçlarını geliştirecek, öğrenmenin etkililiğini artıracak, öğrenen örgüt yapısını ve sürekli öğrenme yapısını sağlayacak nitelikte yöneticilerin bilgi yönetimine hakim olmaları eğitim kurumlarının ve toplumun gelişimi açısından büyük önem arz etmektedir.

Visscher ve diğerlerinin (2003) “İngiliz Ortaöğretim okullarında bilgisayarlı yönetim bilgi sistemlerinin kullanımı ve etkileri, uygulamaların değerlendirilmesi” adlı çalışmada, Bilgisayar destekli Okul Bilgi Sistemlerini (OBS) uygulamadaki etki ve başarısını belirleyen değişkenlerle ilgili bilginin sınırlı olduğunu söylemişlerdir. Kabul edilmiş teorik bir yapı olmadığı için konuyla ilgili faktörler, eğitim yenilikleri, iş yönetimi ve bilgisayar bilimi alanındaki literatür araştırmaları sayesinde tanımlanmıştır.

Bu çalışmada aşağıdaki faktörlerin eğitim ve diğer yenilik süreçlerinin sonuçlarını etkilediğinden bahsedilmiştir.

1. Yenilik içeriğinin özellikleri
2. Yenilik birimlerinin özellikleri
3. Kullanılan yenilik stratejisi

Bu üç faktör OBS'nin etkileri, kullanımı ve tanıtımını öğrenmek için önemli olduğu söylemiştir. İlk faktör yazılımın kalite ve özelliklerine gönderme yapmıştır. OBS uygulamasının sonuçları ikinci faktöre bağlı olarak düşünülmüştür. Bu faktörde OBS uygulayan okullara ve uygularken kullandıkları stratejiye gönderme yapar.

OBS kullanımının OBS'nin özelliklerinden, uygulama sürecinden, okul organizasyonundan etkilendiğini varsaydığını görüşülmüştür. OBS'nin kalitesi ne kadar faydalıysa uygulama süreci OBS kullanımını o kadar arttırdığı, okul organizasyonu OBS kullanımı içinde ne kadar faydalıysa OBS'nin daha yoğun kullanımı beklendiğini belirtmişlerdir.

Yapılan çalışmada bazı OBS modüllerinin (devam-devamsızlık, müfredat planları, analizler ve Finansal yönetim modülleri gibi) yoğun kullanıldığı kanıtlanmıştır. Diğer modüller ise yönetim ve sekreterlik işleri için daha az kullanıldığı tespit edilmiştir. Uygulamayı kullanan yönetici ve sekreterler 5-10 saat arasında eğitim verildiği ve yöneticilerin az eğitim aldıkları tespit edilmiştir.

OBS ile ilgili yaşanan sorunlar genellikle kullanıcılar tarafından çözülmeye çalışıldığı, ancak %40'ının başka kaynaklardan yardım aldığı belirlenmiş ve 1/3'ünün ise yardım kaynaklarına ulaşmada sorun yaşadıkları tespit edilmiştir. Hemen hemen tüm OBS kullanıcılar okul yöneticileri tarafından desteklendiklerini hissettiklerini belirtmişlerdir.

Araştırmanın sonucunda personelin motivasyonu, genel bilgisayar bilgisi, iç ve dış eğitim miktarı OBS'nin sağladığı bilginin kalitesi ve OBS kullanımının süresi okullarda OBS kullanımının derecesiyle bağlantılı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca kullanıcı eğitiminin kalitesi ve boyutunun etkisi yeteri kadar fark edilmemiş olup sistemin tanıtımında temel konuların olması gerektiği belirtilmiştir.

Bisaso ve diğerleri (2008) Bilgisayarlı bilgi sisteminin Bostawana'daki eğitim bakanlığındaki uygulama çalışması ve orta öğretimde Uganda'da kullanımıyla ilgili çalışmasında bulgular, Bilgisayarlı bilgi sistemi(BBS) kullanım düzeyi, BBS'nin kullanım etkilerini, BBS'den iki ülkede yararlanmayı etkileyen faktörleri göstermiştir.

Yapılan çalışmada BBS kullanımı arasında bilgi girişlerinin kişinin kendisi tarafında girilmesi ve başkası tarafından girilmesi şekilde ikiye ayrılmıştır. Uganda okulundaki kullanıcılar iki şekilde de bilgi girişi yaptıklarını söylemişlerdir. Okul yöneticilerinin

%60' ı ayda 1-10 saat arası bilgileri kendilerinin girdiklerini belirtmişler. Bununla beraber %66 yönetici ise ayda 11-30 saat üstünde BBS'ye bilgi girişinde personelini kullanmayı tercih ettikleri görülmüştür.

Hangi BBS uygulamasının kullanıldığı sorulduğunda Uganda kullanıcılarının %91'i okullarının finansal denetleme ve planlama, %90'ı öğrenci kayıt modülü, %83'ü öğrenci değerlendirme modülünü kullandıklarını söylemişlerdir. Araştırmaya katılanların 2/3'ünden personel kayıtları, program planı hakkında olumlu görüş alınmış, %50'sinden azı ise BBS'yi okula devam ve kütüphane yönetiminde kullandıklarını bildirmişlerdir.

Yapılan çalışma sonunda BBS'yi Uganda'da okulların %62'sinin kullandığı, diğerlerinin de kullanmayı planladığı bildirilmiştir. BBS kullanımının hala yetersiz olduğu, genel olarak Finansal denetleme ve öğrenci kayıtlarında kullanımın yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Uganda için ortaya çıkan sonuçlar Bostawana'daki analizlerle de benzerlik göstermiştir. Uganda da olduğu gibi Bostawana'da da yönetiler bilgi girişlerinin yapılması için personellerini kullanmayı tercih ettikleri ve BBS'yi ayda kullanılan saatler incelendiğin bu düzeyin çok az olduğu görülmüştür.

BÖLÜM 3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın amacına ulaşabilmesinde güvenilir sonuçlar elde edilebilmesi için izlenen yollar açıklanmış, araştırmanın modeli, evreni, ölçme aracının geliştirilmesi, verilerin toplanması, elde edilen verilerin analizi, kullanılan istatistiksel yöntemler ve çalışmanın amacı üzerinde durulmuştur.

3.1. Araştırma Metodolojisi

Araştırma, MEB'in MEBSİS programları çerçevesinde ele almış olduğu e-okul ve ilsis çalışmalarını içerir. MEBSİS'in içerdiği bu çalışmaların okul örgütleri içinde yer alan yönetici ve öğretmen kadrolarının OYS kullanabilme özelliklerini ve ya kullanmada ki sorunlarını ele almaktadır. Bunun için öncelikle araştırma çerçeve planı hazırlanıp, çerçeve planına göre survey tipi bir araştırmaya gidilmiştir.

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Çalışma ile ilgili araştırmalar taranıp, uzman kişilerin görüşü alınarak anket formu hazırlanır. Anket formlarının güvenilirliği incelenip, anketteki sorular ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlere sunulur. Tüm analiz işlemlerinde SPSS (Statistical Package for Social Science) for Windows 16,0 paket programı kullanılmıştır.

3.2. Yöntem

Araştırmada evren olarak, Sakarya ili ilköğretim okulları ele alınmıştır. Örneklem olarak tesadüfi örnekleme göre seçilen okullara anket uygulanmıştır.

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması, kullanılan istatistiksel işlemler incelenmiştir.

3.2.1. Evren

Araştırmanın evreni; Sakarya il merkezinde 19 ve diğer ilçelerde(Serdivan 5, Erenler 3, Geyve 4, Karasu 6, Sapanca 5 ve Ferizli 5 30 adet olmak üzere) toplam 47 ilköğretim okulu rast gele seçilmiştir.

Sakarya il merkezi ve ilçelerindeki tüm yöneticileri (müdür ve müdür yardımcıları) ve öğretmenlere ulaşmanın zaman, maliyet ve kontrolünün güç olması nedeniyle bir rastgele örneklem seçimine gidilmiştir. Araştırma evrenin bir kısmı üzerinde

gerçekleştirilmiştir. Anketler Sakarya ilindeki toplam 47 adet ilköğretim okuluna dağıtılmıştır. 47 adet ilköğretim okulundan, 40 'ı müdür, 74 'ü müdür yardımcısı olmak üzere toplam 114 okul yöneticisinden geri dönüş olmuştur. İlköğretim okullarına 10 tane öğretmenlerin uygulaması için anket bırakılmış bunlardan 250 adedi toplanmıştır ancak bazı anketlerdeki kişisel bilgi formunun eksik doldurulması nedeniyle araştırmada kullanılan anket sayısı 194' e düşmüştür. 7 adet ilköğretim okulundan gönderilen anketler dönmemiştir. Buna göre çalışma kapsamında 114 okul yöneticisi ve 194 öğretmen bulunmaktadır.

3.2.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı hazırlanırken öncelikle, konuyla ilgili kuramsal kaynaklar, daha önce yapılmış ilgili yurt içinde ve yurt dışı kaynaklar ve konuya yakın araştırmalara ulaşılmaya çalışılmıştır. Yukarıda belirttiğimiz gibi konuyla ilgili kaynaklar taranarak, okul yöneticileri ve öğretmenlerinin online okul yönetim uygulamalarına ilişkin görüşleri kapsayan bir taslak hazırlanmıştır. Elde edilen maddeler, konuda uzman öğretim üyeleri, okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşlerine sunulmuştur. Bu aşamalardan geçirildikten sonra “okul yöneticisi ve öğretmenlerin online yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri belirleme anketi” ve adli veri toplama araçlarına yapılan ön uygulama çalışmasıyla son şekli verilmiştir.

Veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde yöneticilere ve öğretmenlere ait 8 maddeden oluşan kimlik bilgileri, ikinci bölümde ise araştırmacı tarafından araştırmanın amacına yönelik olarak hazırlanan 37 maddelik yönetici anketi ve 27 maddelik öğretmen anketi bulunmaktadır.

Veri toplama aracında bulunan maddelerde Liket tipi beşli derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. Maddelerde değerlendirme, Tamamen Katılmıyorum (1) , Katılmıyorum (2), Kararsızım (3), Katılıyorum (4), Tamamen Katılıyorum (5) şeklinde en olumsuzdan en olumlu seçeneğe doğru artan bir biçimde derecelendirilmiştir.

3.2.3. Güvenilirlik

Araştırmacı tarafından geliştirilen anket, Sakarya ili merkez ilçe sınırları içinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan ve random yolu ile seçilen 40 yönetici ve 50 öğretmen oluşan pilot gruba uygulanmış ve SPSS.16 programı kullanılarak her bir

maddenin güvenilirlik katsayıları bulunmuştur. Yöneticiler için kullanılan veri toplama aracının Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ,902 ve öğretmenler için geliştirilen veri toplama aracının Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı , 749 olarak tespit edilmiştir.

Veri toplama aracında 8 maddeden oluşan yönetici ve öğretmenlerin kimlik bilgileri ile online okul yönetiminde kullanılan uygulamalara ilişkin yönetici görüşlerini kapsayan 37 madde ile toplam 45 maddelik ve öğretmen görüşlerini kapsayan 27 madde ile toplam 35 madde ile anketlere son biçimi verilmiştir.

3.2.4. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veriler “okul yönetiminde kullanılan online uygulamalara yönelik yönetici ve öğretmen görüşlerini belirleme anketi” adlı veri toplama aracı ile toplanmıştır.

Veri toplama aracının ilköğretim okullarında uygulanabilmesi için Sakarya Valiliğinden gerekli izinler alınmıştır. İzin belgesi EK 1’de verilmiştir. Anketin yöneticilere ve öğretmenlere ulaştırılması ve toplanması araştırmacı tarafından yapılmıştır. Anket formunu müdür, müdür yardımcıları ve öğretmenlere daha iyi anlamaları ve daha sağlıklı bilgilerin elde edilmesi amacıyla araştırmacı tarafından açıklamalarda bulunulmuştur. Anket formlarının dağıtılması ve toplanması için bir aylık süre harcanmıştır.

3.2.5. Verilerin analizi

Okul yönetiminde kullanılan online uygulamalara yönelik yönetici ve öğretmen görüşlerini belirlenmesi için kullanılan ölçekte 8 adet kişisel bilgi sorusu, 37 adet yöneticilere ve 27 adet öğretmenlere ayrı ayrı uygulamak için 5’li Likert türünde soru bulunmaktadır.

Toplam verilere ilişkin bütün istatistiksel işlemler SPSS 16.0 paket programında yapılmıştır. Araştırmada verilerin analizi için şu istatistik teknikleri kullanılmıştır: Frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, t-testi, one-way ANOVA testi ve Kruskal Wallis testi.

BÖLÜM IV: BULGULAR ve YORUMLAR

Araştırmaya Katılan Yöneticilerin Kimlik Bilgileri

Araştırmaya katılan yöneticilerin görev türlerine, cinsiyetlerine, mesleki kıdemlerine, yaşlarına, öğrenimlerine ve bilgisayar eğitimi alıp almadıklarına ilişkin bilgiler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Yöneticilerin Kimlik Bilgileri

Değişken	Düzye	N	%
Görev	Müdür	40	35.1
	Müdür Yrd.	74	64.9
	Toplam	114	100
Cinsiyet	Erkek	111	97.4
	Kadın	3	2.6
	Toplam	114	100
Kıdem	1-5	1	.9
	6-10	14	12.3
	11-15	22	19.3
	16-20	22	19.3
	21 yıl ve üstü	55	48.2
	Toplam	114	100
Yaş	20-29	4	3.5
	30-39	33	28.9
	40-49	36	31.6
	50 yaş ve üstü	41	36
	Toplam	114	100
Eğitim Durumu	İki ve üç yıllık Eğitim Enstitüsü	22	19.3
	Eğitim Yüksek Okulu	10	8.8
	AOF Lisans tamamlama	16	14
	Sonradan Lisans Tamamlama (İki yıllık okul sonrası)	12	10.5
	Eğitim Fakültesi Mezunu	27	23.7
	Diğer Fakülte Mezunları	16	14
	Sosyal Bilimlerde Eğitim Yüksek Lisans	5	4.4
	Diğer Dallarda Yüksek Lisans	5	4.4
	Başka	1	.9
	Toplam	114	100
Bilgisayar Eğitimi Aldınız mı?	Evet	96	84.2
	Hayır	18	15.8
	Toplam	114	100

Tablo 2'in devamıdır.

Lisans Öğrenimim Sırasında	Evet	20	17.5
	Hayır	76	66.7
	Toplam	96	84.2
MEB ve üniversitenin ortak açmış olduğu kurslar	Evet	17	14.9
	Hayır	79	69.3
	Toplam	96	84.2
MEB hizmet içi eğitim dairesinin açmış olduğu kurslar	Evet	79	69.3
	Hayır	17	14.9
	Toplam	96	84.2
Bilgisayar programcılığı konusunda özel kurslar	Evet	6	5.3
	Hayır	90	78.9
	Toplam	96	84.2
Diğer	Evet	8	7
	Hayır	88	77.2
	Toplam	96	84.2

Tablo 2'ye bakıldığında araştırmaya katılan yöneticilerin görevlerini öğrenmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplara göre, ankete katılan 114 kişinin 40'ı (%35,1) müdür, 74'ü (%64,9) ise müdür yardımcısı olduğunu söyleyebiliriz.

Çalışmaya katılanların cinsiyetlerine göre dağılımlarına bakıldığında 114 kişiden 111'inin (% 97,4) erkek, 3'ünün (%2,6) kadın olduğu görülmektedir. Kadın yöneticilerin oranları karşılaştırmalı analiz yapmak için yeterli olmadığından "Yöneticilerin cinsiyetlerine göre online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde anlamlı farklılık var mıdır?" alt problemi için analiz yapılmamıştır.

Ankete cevap veren yöneticilerin %0,9'unun (f=1) mesleki kıdemi 1-5 yıl, %12,3'ünün (f=14) mesleki kıdemi 6-10 yıl, %19,3'ünün (f=22) mesleki kıdemi 11-15 yıl, %19,3'ünün (f=22) mesleki kıdemi 16-20 yıl ve %48,2'sinin (f=55) mesleki kıdemi 21 yıl ve üzerindedir. Tabloya baktığımızda 16 yıl ve üzerinde mesleki kıdeme sahip yöneticilerin sayısının çalışmaya katılan tüm yöneticilerin sayısının yarısından fazlasını(%68) oluşturduğunu söyleyebiliriz.

Araştırmadaki yöneticilerin 4'ü (%3,5') 20-29 yaş, 33'ü (%28,9) 30-39 yaş, 36'sı (%31,6) 40-49 yaş ve 41'i (%36) 50 yaş ve üzerindedir. Yine tabloya baktığımızda çalışma grubunun %67'sinin 40 yaş ve üzerindeki yöneticilerden oluştuğunu söyleyebiliriz.

Araştırmadaki yöneticilerin %19,3'ü İki ve Üç Yıllık Eğitim Enstitüsü'nde, %8,8'i Eğitim Yüksek Okulu'nda, %14'ü AOF Lisans Tamamlama, %10,5 'i Sonradan Lisans tamamlama, %23,7'si Eğitim Fakültesi, %14'ü Diğer Fakülte, %4,4'ü Sosyal Bilimlerde Eğitim Yüksek Lisans, %4,4'ü Diğer Dallarda Yüksek Lisans ve %0,9'u diğer alanlarda öğrenim görmüşlerdir.

Çalışmaya katılan yöneticilerin %84,2 'si bilgisayar eğitimi aldınız mı sorusuna "EVET", %15,8'i ise "HAYIR" cevabını vermişlerdir. Bilgisayar eğitimi aldınız mı sorusuna "EVET" cevabını veren 96 yöneticinin %17,5'i Lisans öğrenimi sırasında bilgisayarla ilgili ders almış, % 14,9'u MEB ve üniversitenin ortak olarak açmış olduğu kurslara katılmış, %69,3'ü MEB Hizmet içi Eğitim Dairesinin açmış olduğu kurslara katılmış, %5,3'ü Bilgisayar Programcılığı konusunda özel kurslara ve %7'si ise kendi çabalarıyla yada Halk Eğitimi Merkezinin açmış olduğu bilgisayar kurslarına katılmışlardır.

İlköğretim Okullarında Kullanılan Online Uygulamalara Yönelik Yöneticilerin Görüşlerine İlişkin Frekans, Yüzde Değerleri ve Yorumlar

İlköğretim okullarında kullanılan online uygulamalara yönelik görüşlerin ölçüldüğü anket maddelerine yöneticilerin vermiş oldukları cevaplara ilişkin frekans ve yüzdelik değerler aşağıda tablolar halinde verilmiştir. Frekans değeri her cevaba karşılık gelen yönetici sayısını, yüzdelik değer ise frekans değerlerinin toplam yönetici sayısına oranını vermektedir.

Tablo 3. "Sistem, öğrencilerin yıllara göre akademik başarısını izlemede kolaylık sağlamaktadır." maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	2	1.8
Katılmıyorum	5	4.4
Kararsızım	5	4.4
Katılıyorum	43	37.7
Tamamen Katılıyorum	59	51.8
Toplam	114	100.0

Araştırmaya katılan yöneticiler "Sistem, öğrencilerin yıllara göre akademik başarısını izlemede kolaylık sağlamaktadır." Maddesine % 1.8 (f=2) tamamen katılmıyorum, %4.4 (f=5) katılmıyorum, %4.4 (f=5) kararsızım, %37.7 (f=43) katılıyorum, %51.8 (f=59) tamamen katılıyorum cevabını verdikleri görülmektedir. Bu bulgulara dayanarak

araştırmaya katılan yöneticilerin % 89'u bu maddeye ilişkin olarak olumlu görüş bildiklerini söyleyebiliriz.

Tablo 4. “Sistem, diploma, tasdikname, karne, ara karne ve öğretim belgeleri hazırlanmasında kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	2	1,8
Kararsızım	2	1,8
Katılıyorum	30	26,3
Tamamen Katılıyorum	80	70,3
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, diploma, tasdikname, karne, ara karne ve öğretim belgeleri hazırlanmasında kolaylık sağlamaktadır.” maddesine % 1,8 (f=2) tamamen katılmıyorum, %1,8 (f=2) kararsızım, %26.3 (f=30) katılıyorum, %70.3 (f=80) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Bu bulgulara dayanarak araştırmaya katılan yöneticilerin % 70'inin bu maddeye ilişkin olarak olumlu görüş belirttiklerini söyleyebiliriz.

Tablo 5. “Sistem, MEB ve diğer Kurumlarla yazışmalara kolayca ulaşılmasını sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	3	2,6
Katılmıyorum	12	10,5
Kararsızım	8	7,0
Katılıyorum	47	41,2
Tamamen Katılıyorum	44	38,6
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, MEB ve diğer Kurumlarla yazışmalara kolayca ulaşılmasını sağlamaktadır.” Maddesine %2,6 (f=3) tamamen katılmıyorum, %12.3 (f=14) katılmıyorum, %7,0 (f=8) kararsızım, %37,7 (f=43) katılıyorum, %40,4 (f=46) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Bu cevaplara göre yöneticilerin %80'inin olumlu görüş belirttiğini söyleyebiliriz.

Tablo 6. “Sistem, Öğrenci devam-devamsızlık durumunun izlenmesinde kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	3	2,6
Katılmıyorum	1	,9
Kararsızım	2	1,8
Katılıyorum	33	28,9
Tamamen Katılıyorum	75	65,8
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, Öğrenci devam-devamsızlık durumunun izlenmesinde kolaylık sağlamaktadır.” maddesine %2,6 (f=3) tamamen katılmıyorum, %0,9 (f=1) katılmıyorum, %1,8 (f=2) kararsızım, %28,9 (f=33) katılıyorum, %65,8 (f=75) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Alınan cevaplar doğrultusunda yöneticilerin %95’i bu maddeye ilişkin olarak olumlu görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 7. “Sistem, eğitim- öğretime yönelik istatistikî dokümanlara herkesin istediği zamanda ulaşılmasını sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	2	1,8
Katılmıyorum	7	6,1
Kararsızım	10	8,8
Katılıyorum	43	37,7
Tamamen Katılıyorum	52	45,6
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, eğitim- öğretime yönelik istatistikî dokümanlara herkesin istediği zamanda ulaşılmasını sağlamaktadır.” maddesine %1,8 (f=2) tamamen katılmıyorum, %7,9 (f=9) katılmıyorum, %8,8 (f=10) kararsızım, %36,8 (f=42) katılıyorum, %44,7 (f=51) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan yöneticilerin %83’ü bu maddeye ilişkin olumlu görüş bildirdiklerini söyleyebiliriz.

Tablo 8. “Sistem, okul içi eğitsel çalışmaların izlenmesinde kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	5	4,4
Katılmıyorum	26	22,8
Kararsızım	19	16,7
Katılıyorum	37	32,5
Tamamen Katılıyorum	27	23,7
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, okul içi eğitsel çalışmaların izlenmesinde kolaylık sağlamaktadır.” maddesine %4,4 (f=5) tamamen katılmıyorum, %22,8 (f=26) katılmıyorum, %16,7 (f=19) kararsızım, %32,5 (f=37) katılıyorum, %23,7 (f=27) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre yöneticilerin %56’sının bu görüşe katıldığı söylenebilir.

Tablo 9. “Sistem, okul öğretim programlarının izlenmesinde kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	3	2,6
Katılmıyorum	22	19,3
Kararsızım	14	12,3
Katılıyorum	44	38,6
Tamamen Katılıyorum	31	27,2
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, okul öğretim programlarının izlenmesinde kolaylık sağlamaktadır.” maddesine %2,6 (f=3) tamamen katılmıyorum, %19,3 (f=22) katılmıyorum, %14,0 (f=12,3) kararsızım, %38,6 (f=44) katılıyorum, %27,2 (f=31) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tablo incelendiğinde yöneticilerin %64’ünün bu görüşe katıldığı söylenebilir.

Tablo 10. “Sistem, velilerin çocuklarıyla ilgili bilgilere(devam, başarı vb.) istedikleri yer ve zamanda ulaşılmasını sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	1	,9
Katılmıyorum	1	,9
Kararsızım	4	3,5
Katılıyorum	44	38,6
Tamamen Katılıyorum	64	56,1
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, velilerin çocuklarıyla ilgili bilgilere(devam, başarı vb.) istedikleri yer ve zamanda ulaşılmasını sağlamaktadır.” maddesine % ,9 (f=1) tamamen katılmıyorum, % ,9 (f=1) katılmıyorum, %3,5 (f=4) kararsızım, %38,6 (f=44) katılıyorum, %56,1 (f=64) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan yöneticilerin %95’i bu maddeye ilişkin olumlu görüş bildirdiklerini söylebilir.

Tablo 11. “Sistem, öğrencilerin özlük bilgilerine(genel durum, veli vb.) ulaşmada kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	1	,9
Kararsızım	1	,9
Katılıyorum	49	43,0
Tamamen Katılıyorum	63	55,3
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, öğrencilerin özlük bilgilerine(genel durum, veli vb.) ulaşmada kolaylık sağlamaktadır.” maddesine %9 (f=1) tamamen katılmıyorum, %9 (f=1) kararsızım, %43 (f=49) katılıyorum, %55,3 (f=63) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan yöneticilerin %98’i bu maddeye ilişkin olumlu görüş bildirdiklerini görülmektedir.

Tablo 12. “Sistem, merkezi sınavlarla ilgili başvuru işlemlerinde kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	2	1,8
Katılmıyorum	1	,9
Katılıyorum	34	29,8
Tamamen Katılıyorum	77	67,5
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, merkezi sınavlarla ilgili başvuru işlemlerinde kolaylık sağlamaktadır.” maddesine %1,8 (f=2) tamamen katılmıyorum, %,9 (f=1) katılmıyorum, %29,8 (f=34) katılıyorum, %68,4 (f=78) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan yöneticilerin %97’si bu maddeye ilişkin olumlu görüş bildirdiklerini görülmektedir.

Tablo 13. “Sistem, merkezi sınavlardan alınan sonuçlara ulaşmada kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	2	1,8
Katılıyorum	32	28,1
Tamamen Katılıyorum	80	70,2
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, merkezi sınavlardan alınan sonuçlara ulaşmada kolaylık sağlamaktadır.” maddesine %1, (f=2) tamamen katılmıyorum, %28,1 (f=32) katılıyorum, %70,2 (f=80) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan yöneticilerin %98’i sistemin merkezi olarak yapılan sınavlarını sonuçlarına erişimine kolaylık sağladığı görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 14. “Sistem, okulun veli ve diğer kurumlarla olan bürokratik yazışmalarında kolaylık ve hızlilik sağlamıştır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	2	1,8
Katılmıyorum	12	10,5
Kararsızım	9	7,9
Katılıyorum	50	43,9
Tamamen Katılıyorum	41	36,0
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, okulun veli ve diğer kurumlarla olan bürokratik yazışmalarında kolaylık ve hızlilik sağlamıştır.” maddesine %1,8 (f=2) tamamen katılmıyorum, %10,5 (f=12) katılmıyorum, %7,9 (f=9) kararsızım, %43,9 (f=50) katılıyorum, %36 (f=41) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Verilen yanıtlara göre yöneticilerin % 78’i bu maddeye ilişkin olumlu görüş belirttikleri söylenebilir.

Tablo 15. “Okul içindeki öğrencilere yönelik yapılan rehberlik çalışmalarının yöneticiler tarafından izlenmesine kolaylaştırmıştır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	5	4,4
Katılmıyorum	13	11,4
Kararsızım	23	20,2
Katılıyorum	46	30,4
Tamamen Katılıyorum	27	23,7
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Okul içindeki öğrencilere yönelik yapılan rehberlik çalışmalarının yöneticiler tarafından izlenmesine kolaylaştırmıştır.” maddesine %4,4 (f=5) tamamen katılmıyorum, %11,4 (f=13) katılmıyorum, %20,2 (f=23) kararsızım, %30,4 (f=46) katılıyorum, %23,7 (f=27) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre yöneticilerin %54’ü sistemin rehberlik çalışmalarının izlenmesini kolaylaştırdığı görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 16. “Sistem, Öğrenci – Veli etkileşimini arttırmaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	4	3,5
Katılmıyorum	7	6,1
Kararsızım	25	21,9
Katılıyorum	52	45,6
Tamamen Katılıyorum	26	22,8
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, Öğrenci – Veli etkileşimini arttırmaktadır.” maddesine %3,5 (f=4) tamamen katılmıyorum, %6,1 (f=7) katılmıyorum, %21,9 (f=25) kararsızım, %45,6 (f=52) katılıyorum, %22,8 (f=26) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre yöneticilerin çoğunluğu sistemin öğrenci – veli etkileşimini arttırdığı görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 17. “Sistem, Öğrenci – Öğretmen etkileşimini arttırmaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	4	3,5
Katılmıyorum	12	10,5
Kararsızım	23	20,2
Katılıyorum	53	46,5
Tamamen Katılıyorum	22	19,3
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, Öğrenci – Öğretmen etkileşimini arttırmaktadır.” maddesine %3,5 (f=4) tamamen katılmıyorum, %10,5 (f=12) katılmıyorum, %20,2 (f=23) kararsızım, %46,5 (f=53) katılıyorum, %19,3 (f=22) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tablo incelendiğinde çalışmaya katılan yöneticilerin %65’ inin olumlu yönde görüş bildirdikleri söylenebilir.

Tablo 18. “Sistem, Veli – Öğretmen etkileşimini arttırmaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	3	2,6
Katılmıyorum	14	12,3
Kararsızım	24	21,1
Katılıyorum	53	46,5
Tamamen Katılıyorum	20	17,5
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, Veli – Öğretmen etkileşimini arttırmaktadır.” maddesine %2,6 (f=3) tamamen katılmıyorum, %12,3 (f=14) katılmıyorum, %21,1 (f=24) kararsızım, %46,5 (f=53) katılıyorum, %17,5 (f=20) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tablo incelendiğinde çalışmaya katılan yöneticilerin %64’ ünün olumlu yönde görüş bildirdikleri söylenebilir.

Tablo 19. “Sistem, Veli – Yönetici etkileşimini arttırmaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	3	2,6
Katılmıyorum	15	13,2
Kararsızım	25	21,9
Katılıyorum	51	44,7
Tamamen Katılıyorum	20	17,5
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, Veli – Yönetici etkileşimini arttırmaktadır.” maddesine %2,6 (f=3) tamamen katılmıyorum, %13,2 (f=15) katılmıyorum, %21,9 (f=25) kararsızım, %44,7 (f=51) katılıyorum, %17,5 (f=20) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tablo incelendiğinde çalışmaya katılan yöneticilerin %61’ inin olumlu yönde görüş bildirdikleri söylenebilir.

Tablo 20. “Kullanımı kolay bir sistemdir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	1	,9
Katılmıyorum	4	3,5
Kararsızım	3	2,6
Katılıyorum	58	50,9
Tamamen Katılıyorum	48	42,1
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Kullanımı kolay bir sistemdir.” maddesine %,9 (f=1) tamamen katılmıyorum, %3,5 (f=4) katılmıyorum, %2,6 (f=3) kararsızım, %50,9 (f=58) katılıyorum, %42,1 (f=48) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Verilen cevaplar doğrultusunda yöneticilerin %93’i kullanımı kolay bir sistem olduğu görüşünü belirttikleri söylenebilir.

Tablo 21. “Sistem, öğretmenlerin yönetimle ilgili olan ilişkilerini daha aktif hale getirmiştir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	2	1,8
Katılmıyorum	10	8,8
Kararsızım	15	13,2
Katılıyorum	58	50,9
Tamamen Katılıyorum	29	25,4
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, öğretmenlerin yönetimle ilgili olan ilişkilerini daha aktif hale getirmiştir.” maddesine %1,8 (f=2) tamamen katılmıyorum, %8,8 (f=10) katılmıyorum, %13,2 (f=15) kararsızım, %50,9 (f=58) katılıyorum, %25,4 (f=29) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tablo incelendiğinde yöneticilerin %76’si maddeye ilişkin olumlu görüş belirttikleri söyleyebilir.

Tablo 22. “Sistem, okulun kırtasiye masraflarını azaltmıştır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	2	1,8
Katılmıyorum	12	10,5
Kararsızım	8	7,0
Katılıyorum	42	36,8
Tamamen Katılıyorum	50	43,9
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, okulun kırtasiye masraflarını azaltmıştır.” maddesine %1,8 (f=2) tamamen katılmıyorum, %10,5 (f=12) katılmıyorum, %8 (f=8) kararsızım, %36,8 (f=42) katılıyorum, %43,9 (f=50) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tablo incelendiğinde yöneticilerin %80’i sistemin kırtasiye masraflarını azalttığı yönünde görüşüne katıldıkları söyleyebilir.

Bu maddeye ilişkin sonuçlarla Aydoğan’ın (2002) çalışmasında İnternet bağlantılı bilgisayar ağının faydalarında ulaşılmış olduğu sonuçla benzerlik göstermiştir.

Tablo 23. “Sistemin için gerekli teknolojik alt yapı hazır değildir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	13	11,4
Katılmıyorum	45	39,5
Kararsızım	23	20,2
Katılıyorum	24	21,1
Tamamen Katılıyorum	9	7,9
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistemin için gerekli teknolojik alt yapı hazır değildir.” maddesine %11,4 (f=13) tamamen katılmıyorum, %39,5 (f=45) katılmıyorum, %20,2 (f=23) kararsızım, %21,1 (f=24) katılıyorum, %7,9 (f=9) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tablo incelendiğinde yöneticilerin %51’i sistem için gerekli teknolojik alt yapının hazır olduğu görüşünü belirttikleri söylenebilir.

Tablo 24. “Sistemle ilgili okul yöneticileri gerekli bilgi sahibi değildir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	15	13,2
Katılmıyorum	50	43,9
Kararsızım	16	14,0
Katılıyorum	26	22,8
Tamamen Katılıyorum	7	6,1
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistemle ilgili okul yöneticileri gerekli bilgi sahibi değildir.” maddesine %13,2 (f=15) tamamen katılmıyorum, %43,9 (f=50) katılmıyorum, %14 (f=16) kararsızım, %22,8 (f=26) katılıyorum, %6,1 (f=7) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tablo incelendiğinde yöneticilerin %57’si sistemle ilgili okul yöneticilerinin yeterli bilgiye sahip olduğunu yönünde olumlu görüş bildirdikleri söylenebilir

Tablo 25. “Her velinin evinde bilgisayar ve internet bulunup bulunmadığı konusunda okul yönetiminin bilgisi yoktur.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	5	4,4
Katılmıyorum	26	22,8
Kararsızım	18	15,8
Katılıyorum	51	44,7
Tamamen Katılıyorum	14	12,3
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Her velinin evinde bilgisayar ve internet bulunup bulunmadığı konusunda okul yönetiminin bilgisi yoktur.” maddesine %4,4 (f=5) tamamen katılmıyorum, %22,8 (f=26) katılmıyorum, %15,8 (f=18) kararsızım, %44,7 (f=51) katılıyorum, %12,3 (f=14) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre yöneticilerin çoğunluğu her velinin evinde sistemi kullanmak için gerekli teknolojiye sahip olduğu konusunda bilgi sahibi olmadıkları söylenebilir.

Tablo 26. “Her öğretmenin evinde bilgisayar ve internet bulunup bulunmadığı konusunda okul yönetiminin bilgisi yoktur.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	14	12,3
Katılmıyorum	45	39,5
Kararsızım	19	16,7
Katılıyorum	28	24,6
Tamamen Katılıyorum	8	7,0
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Her öğretmenin evinde bilgisayar ve internet bulunup bulunmadığı konusunda okul yönetiminin bilgisi yoktur.” maddesine %12,3 (f=14) tamamen katılmıyorum, %39,5 (f=45) katılmıyorum, %16,7 (f=19) kararsızım, %24,6 (f=28) katılıyorum, %7 (f=8) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tablo incelendiğinde yöneticilerin %52’si öğretmenlerin evlerinde sistemi kullanabilmeleri için gerekli teknolojiye sahip oldukları konusunda bilgi sahibi oldukları söylenebilir.

Tablo 27. “Okul öğretmenlerinin sistemi kullanacak düzeyde olduklarına yönelik bilgim yoktur.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	14	12,3
Katılmıyorum	50	43,9
Kararsızım	19	16,7
Katılıyorum	24	21,1
Tamamen Katılıyorum	7	6,1
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Okul öğretmenlerinin sistemi kullanacak düzeyde olduklarına yönelik bilgim yoktur.” maddesine %12,3 (f=14) tamamen katılmıyorum, %43,9 (f=50) katılmıyorum, %16,7 (f=19) kararsızım, %21,1 (f=24) katılıyorum, %6,1 (f=7) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tablo incelendiğinde yöneticilerin %56’si öğretmenlerin sistemi kullanabilecek düzeyde oldukları konusunda bilgi sahibi oldukları söyleyebilir.

Tablo 28. “Sisteme anında (online) yardım verilmesi gerekmektedir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	4	3,5
Katılmıyorum	19	16,7
Kararsızım	16	14,0
Katılıyorum	53	46,5
Tamamen Katılıyorum	22	19,3
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sisteme anında (online) yardım verilmesi gerekmektedir.” maddesine %3,5 (f=4) tamamen katılmıyorum, %16,7 (f=19) katılmıyorum, %14,0 (f=16) kararsızım, %46,5 (f=53) katılıyorum, %19,3 (f=22) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre yöneticilerin %66’sı sistemin içinde anında yardım verilmesi gerektiği konusunda olumlu görüş bildirdikleri söyleyebilir.

Tablo 29. “Sistemle ilgili bir sorunla karşılaştığımda kolayca çözebilecek bilgiye sahibim.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	3	2,6
Katılmıyorum	21	18,4
Kararsızım	27	23,7
Katılıyorum	41	36,0
Tamamen Katılıyorum	22	19,3
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistemle ilgili bir sorunla karşılaştığımda kolayca çözebilecek bilgiye sahibim.” maddesine %2,6 (f=3) tamamen katılmıyorum, %18,4 (f=21) katılmıyorum, %23,7 (f=27) kararsızım, %36 (f=41) katılıyorum, %19,3 (f=22) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre yöneticilerin %65’i sistemle ilgili herhangi bir sorunla karşılaştığında çözüm üretebilecek bilgiye sahip olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 30. “Sisteme okul yönetimiyle ilgili finans modülü eklenmelidir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	3	2,6
Katılmıyorum	14	12,3
Kararsızım	26	22,8
Katılıyorum	49	43,0
Tamamen Katılıyorum	22	19,3
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sisteme okul yönetimiyle ilgili finans modülü eklenmelidir.” maddesine %2,6 (f=3) tamamen katılmıyorum, %12,3 (f=14) katılmıyorum, %22,8 (f=26) kararsızım, %43,0 (f=47) katılıyorum, %19,3 (f=22) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tablo incelendiğinde yöneticilerin %62’si sisteme finans modülün eklenmesi gerektiğine ilişkin olumlu görüş bildirdikleri söylenebilir.

Tablo 31. “Sisteme okul yönetimiyle ilgili kütüphane modülü eklenmelidir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	4	3,5
Katılmıyorum	12	10,5
Kararsızım	16	14,0
Katılıyorum	60	52,6
Tamamen Katılıyorum	22	19,3
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sisteme okul yönetimiyle ilgili kütüphane modülü eklenmelidir.” maddesine %3,5 (f=4) tamamen katılmıyorum, %10,5 (f=12) katılmıyorum, %14 (f=16) kararsızım, %50,9 (f=58) katılıyorum, %20,2 (f=23) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna yöneticilerin çoğunluğu sisteme kütüphane modülünün eklenmesine ilişkin olumlu görüş bildirdiklerini söylenebilir.

Tablo 32. “Sisteme çevrimiçi(online) eğitimsel içerik ve hizmetlerle ilgili modül eklenmelidir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	3	2,6
Katılmıyorum	10	8,8
Kararsızım	14	12,3
Katılıyorum	64	56,1
Tamamen Katılıyorum	23	20,2
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sisteme çevrimiçi(online) eğitimsel içerik ve hizmetlerle ilgili modül eklenmelidir.” maddesine %2,6 (f=3) tamamen katılmıyorum, %8,8 (f=10) katılmıyorum, %12,3 (f=14) kararsızım, %56,1 (f=64) katılıyorum, %20,2 (f=23) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Bu maddeye göre sisteme çevirim içi eğitsel içerik ve hizmetler eklenmesi konusunda yöneticilerin büyük bir çoğunluğunun olumlu görüş bildirdiklerini söylenebilir.

Tablo 33. “Okul yöneticileri ve öğretmenlere yönelik hizmet öncesi ve hizmet içi kurslar(en az 120 saat) düzenlemelidir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	1	,9
Katılmıyorum	16	14,0
Kararsızım	13	11,4
Katılıyorum	55	48,2
Tamamen Katılıyorum	29	25,4
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Okul yöneticileri ve öğretmenlere yönelik hizmet öncesi ve hizmet içi kurslar(en az 120 saat) düzenlemelidir.” maddesine %1,8 (f=2) tamamen katılmıyorum, %13,2 (f=15) katılmıyorum, %11,4 (f=13) kararsızım, %47,4 (f=54) katılıyorum, %26,3 (f=30) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre yöneticilerin % 74’ ü sistemin kullanımına ilişkin hizmet öncesi ve hizmet içi kursların düzenlenmesi konusunda olumlu görüş bildirdikleri söylenebilir.

Tablo 34. “Sistem, okuldaki görevlerin uyumlu bir iş birliği içinde yapılmasını sağlamıştır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Katılmıyorum	13	11,4
Kararsızım	19	16,7
Katılıyorum	54	47,4
Tamamen Katılıyorum	28	24,6
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem, okuldaki görevlerin uyumlu bir iş birliği içinde yapılmasını sağlamıştır.” maddesine %12,3 (f=13) katılmıyorum, %16,7 (f=19) kararsızım, %47,4 (f=54) katılıyorum, %24,6 (f=28) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tablo incelendiğinde sistemin okul içindeki görevlerin uyumlu bir iş birliği içinde yapılması konusunda yöneticilerin çoğunluğunun olumlu yönde görüş bildirdikleri söylenebilir.

Tablo 35. “Okulun genel durumu (bina. Araç- gereç ve donanımla ilgili bilgilere ulaşılmasında kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	1	,9
Katılmıyorum	13	11,4
Kararsızım	20	17,5
Katılıyorum	49	43,0
Tamamen Katılıyorum	31	27,2
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Okulun genel durumu (bina. Araç- gereç ve donanımla ilgili bilgilere ulaşılmasında kolaylık sağlamaktadır.” maddesine %9 (f=1) tamamen katılmıyorum %11,4 (f=13) katılmıyorum, %17,5 (f=20) kararsızım, %43,0 (f=49) katılıyorum, %27,2 (f=31) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre yöneticilerin çoğunluğu sistemin okulun genel durumu hakkında gerekli bilgilere ulaşılmasında kolaylık sağladığı yönünde olumlu görüş bildirdikleri söylenebilir.

Tablo 36. “Okuldaki laboratuar ve diğer etkinlik alanlarıyla ilgili ihtiyaç analizinde kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	3	2,6
Katılmıyorum	21	18,4
Kararsızım	24	21,1
Katılıyorum	46	40,4
Tamamen Katılıyorum	20	17,5
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Okuldaki laboratuar ve diğer etkinlik alanlarıyla ilgili ihtiyaç analizinde kolaylık sağlamaktadır.” maddesine %2,6 (f=3) tamamen katılmıyorum, %18,4 (f=21) katılmıyorum, %21,1 (f=24) kararsızım, %40,4 (f=46) katılıyorum, %17,5 (f=20) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre yöneticilerin %57’si sistemin okulun ihtiyaçlar analizi konusunda kolaylık sağladığı yönünde olumlu görüş bildirdikleri söylenebilir.

Tablo 37. “Sistem öğrenci nakil işlemlerini daha kısa sürede gerçekleştirmeyi olanak vermektedir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	2	1,8
Kararsızım	1	,9
Katılıyorum	28	24,6
Tamamen Katılıyorum	83	72,8
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem öğrenci nakil işlemlerini daha kısa sürede gerçekleştirmeyi olanak vermektedir.” maddesine %1,8 (f=2) tamamen katılmıyorum, %,9 (f=1) kararsızım, %24,6 (f=28) katılıyorum, %72,8 (f=83) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tablo incelendiğinde yöneticilerin büyük çoğunluğunun sistemin öğrenci nakil işlemlerine hız kazandırdığı görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 38. “Sistem personel işlemlerini takip etmede kolaylık sağlamaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	1	,9
Katılmıyorum	3	2,6
Kararsızım	5	4,4
Katılıyorum	43	37,7
Tamamen Katılıyorum	62	54,4
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Sistem personel işlemlerini takip etmede kolaylık sağlamaktadır.” maddesine %,9 (f=1) tamamen katılmıyorum, %,2,6 (f=3) katılmıyorum, %,4,4 (f=5) kararsızım, %,43 (f=37,7) katılıyorum, %,54,4 (f=62) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan yöneticilerin %92’si bu görüşe katıldıkları görülmektedir. Tablo incelendiğinde yöneticilerin büyük çoğunluğunun sistemin personel işlemlerini takip etmede kolaylık sağladığı görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 39. “Özlük haklarının korunabilmesiyle ilgili sistemde bir kilit sisteminin olması gerekmektedir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	3	2,6
Katılmıyorum	1	,9
Kararsızım	5	4,4
Katılıyorum	44	38,6
Tamamen Katılıyorum	61	53,5
Toplam	114	100,0

Araştırmaya katılan yöneticiler “Özlük haklarının korunabilmesiyle ilgili sistemde bir kilit sisteminin olması gerekmektedir.” maddesine %,2,6 (f=3) tamamen katılmıyorum, %,9 (f=1) katılmıyorum, %,4,4 (f=5) kararsızım, %,38,6 (f=44) katılıyorum, %,53,5 (f=61) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan yöneticilerin %92’i bu görüşe katıldıkları görülmektedir. Buna göre yöneticilerin büyük çoğunluğunun sistemin personelin özlük haklarının korunabilmesine ilgili kilit sisteminin olması gerektiği görüşüne katıldıkları söylenebilir.

İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yöneticilerinin “Görev Türüne” göre Online Okul Yönetim Uygulamalarına Yönelik Görüşleri Puan Ortalamaları ve Bağımsız t-testi Sonuçları

“İlköğretim okullarındaki yöneticilerinin görev türüne online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde farklılık var mıdır?” alt problemine yanıt aranmıştır. Yöneticilerin görevlerine göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerine etkisi belirlenmiştir. Yöneticiler görevlerine göre iki grupta ele alınmıştır.

Müdür olarak görev yapan yöneticiler ile müdür yardımcısı olara görev yapan yöneticilerin online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinin belirlenmesi için bağımsız t-testi yapılmıştır. Görev türüne göre yöneticilerin online yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri puan ortalamaları ve t-testi sonuçları Tablo 40’ da verilmiştir.

Tablo 40. Yöneticilerin görevlerine göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri puan ortalamaları ve t- testi sonuçları

Değişken	Görev	N	X	Ss	t-Değeri	P
1. Sistem, öğrencilerin yıllara göre akademik başarısını izlemede kolaylık sağlamaktadır.	Müdür	40	4,45	,71	1,03	,31
	Müdür Yrd.	74	4,27	,97		
2. Sistem, diploma, tasdikname, karne, ara karne ve öğretim belgeleri hazırlanmasında kolaylık sağlamaktadır.	Müdür	40	4,78	,42	1,63	,11
	Müdür Yrd.	74	4,55	,80		
3. Sistem, MEB ve diğer Kurumlarla yazışmalara kolayca ulaşılmasını sağlamaktadır.	Müdür	40	4,08	1,10	,36	,72
	Müdür Yrd.	74	4,00	1,05		
4. Sistem, Öğrenci devam-devamsızlık durumunun izlenmesinde kolaylık sağlamaktadır.	Müdür	40	4,65	,74	1,03	,31
	Müdür Yrd.	74	4,49	,85		
5. Sistem, eğitim- öğretime yönelik istatistikî dokümanlara herkesin istediği zamanda ulaşılmasını sağlamaktadır.	Müdür	40	4,20	1,02	0,06	,95
	Müdür Yrd.	74	4,19	,93		

Tablo 40'ın devamıdır.

Değişken	Görev	n	X	Ss	t-Değeri	P
6. Sistem, okul içi eğitsel çalışmaların izlenmesinde kolaylık sağlamaktadır.	Müdür	40	3,75	1,10	1,76	,08
	Müdür Yrd.	74	3,34	1,24		
7. Sistem, okul öğretim programlarının izlenmesinde kolaylık sağlamaktadır.	Müdür	40	3,60	1,19	0,57	,57
	Müdür Yrd.	74	3,73	1,13		
8. Sistem, velilerin çocuklarıyla ilgili bilgilere(devam, başarı vb.) istedikleri yer ve zamanda ulaşmasını sağlamaktadır.	Müdür	40	4,53	,64	0,48	,63
	Müdür Yrd.	74	4,46	,73		
9. Sistem, öğrencilerin özlük bilgilerine(genel durum, veli vb.) ulaşmada kolaylık sağlamaktadır.	Müdür	40	4,55	,50	0,41	,68
	Müdür Yrd.	74	4,50	,67		
10. Sistem, merkezi sınavlarla ilgili başvuru işlemlerinde kolaylık sağlamaktadır.	Müdür	40	4,60	,63	0,06	,95
	Müdür Yrd.	74	4,61	,76		
11. Sistem, merkezi sınavlardan alınan sonuçlara ulaşmada kolaylık sağlamaktadır.	Müdür	40	4,68	,47	0,30	,76
	Müdür Yrd.	74	4,64	,75		
12. Sistem, okulun veli ve diğer kurumlarla olan bürokratik yazışmalarında kolaylık ve hızlilik sağlamıştır.	Müdür	40	3,93	1,16	0,72	,48
	Müdür Yrd.	74	4,07	,93		
13. Okul içindeki öğrencilere yönelik yapılan rehberlik çalışmalarının yöneticiler tarafından izlenmesine kolaylaştırmıştır.	Müdür	40	3,60	1,03	0,54	,59
	Müdür Yrd.	74	3,72	1,13		
14. Sistem, Öğrenci – Veli etkileşimini arttırmaktadır.	Müdür	40	3,45	1,08	2,71	,01*
	Müdür Yrd.	74	3,96	,88		
15. Sistem, Öğrenci – Öğretmen etkileşimini arttırmaktadır.	Müdür	40	3,38	1,17	2,36	,02*
	Müdür Yrd.	74	3,84	,89		
16. Sistem, Veli – Öğretmen etkileşimini arttırmaktadır.	Müdür	40	3,33	1,12	2,54	,01*
	Müdür Yrd.	74	3,81	,89		
17. Sistem, Veli – Yönetici etkileşimini arttırmaktadır.	Müdür	40	3,38	1,05	1,88	,06
	Müdür Yrd.	74	3,74	,97		

Tablo 40'ın devamıdır.

Değişken	Görev	n	X	Ss	t-Değeri	P
18. Kullanımı kolay bir sistemdir.	Müdür	40	3,80	,82	0,53	,60
	Müdür Yrd.	74	3,95	1,01		
19. Sistem, öğretmenlerin yönetimle ilgili olan ilişkilerini daha aktif hale getirmiştir.	Müdür	40	4,13	1,14	0,79	,43
	Müdür Yrd.	74	4,09	1,00		
20. Sistem, okulun kırtasiye masraflarını azaltmıştır.	Müdür	40	2,60	1,06	0,15	,88
	Müdür Yrd.	74	2,82	1,20		
21. Sistemin için gerekli teknolojik alt yapı hazır değildir.	Müdür	40	2,48	1,06	0,99	,32
	Müdür Yrd.	74	2,74	1,19		
22. Sistemle ilgili okul yöneticileri gerekli bilgi sahibi değildir.	Müdür	40	3,43	1,17	1,19	,24
	Müdür Yrd.	74	3,35	1,07		
23. Her velinin evinde bilgisayar ve internet bulunup bulunmadığı konusunda okul yönetiminin bilgisi yoktur.	Müdür	40	2,55	1,18	0,34	,73
	Müdür Yrd.	74	2,85	1,15		
24. Her öğretmenin evinde bilgisayar ve internet bulunup bulunmadığı konusunda okul yönetiminin bilgisi yoktur.	Müdür	40	2,73	1,13	1,32	,19
	Müdür Yrd.	74	2,61	1,13		
25. Okul öğretmenlerinin sistemi kullanacak düzeyde olduklarına yönelik bilginin yoktur.	Müdür	40	3,48	1,06	0,53	,60
	Müdür Yrd.	74	3,69	1,10		
26. Sisteme anında (online) yardım verilmesi gerekmektedir.	Müdür	40	3,35	1,03	1,01	,32
	Müdür Yrd.	74	3,59	1,11		
27. Sistemle ilgili bir sorunla karşılaştığımda kolayca çözebilecek bilgiye sahibim.	Müdür	40	3,75	,98	1,15	,25
	Müdür Yrd.	74	3,58	1,03		
28. Sisteme okul yönetimiyle ilgili finans modülü eklenmelidir.	Müdür	40	3,58	1,15	0,85	,40
	Müdür Yrd.	74	3,82	,91		
29. Sisteme okul yönetimiyle ilgili kütüphane modülü eklenmelidir.	Müdür	40	3,75	1,01	1,27	,21
	Müdür Yrd.	74	3,86	,91		

Tablo 40'ın devamıdır.

Değişken	Görev	n	X	Ss	t-Değeri	P
30. Sisteme çevrimiçi(online) eğitimsel içerik ve hizmetlerle ilgili modül eklenmelidir.	Müdür	40	3,80	,82	0,62	,54
	Müdür Yrd.	74	3,95	1,01		
31. Okul yöneticileri ve öğretmenlere yönelik hizmet öncesi ve hizmet içi kurslar(en az 120 saat) düzenlemelidir.	Müdür	40	3,68	1,07	1,253	,21
	Müdür Yrd.	74	3,92	,95		
32. Sistem, okuldaki görevlerin uyumlu bir iş birliği içinde yapılmasını sağlamıştır.	Müdür	40	3,78	,89	0,643	,52
	Müdür Yrd.	74	3,89	,94		
33. Okulun genel durumu (bina. Araç- gereç ve donanımla ilgili bilgilere ulaşılmasında kolaylık sağlamaktadır.	Müdür	40	3,93	,89	0,660	,51
	Müdür Yrd.	74	3,80	1,03		
34. Okuldaki laboratuvar ve diğer etkinlik alanlarıyla ilgili ihtiyaç analizinde kolaylık sağlamaktadır.	Müdür	40	3,50	1,06	0,129	,90
	Müdür Yrd.	74	3,53	1,08		
35. Sistem öğrenci nakil işlemlerini daha kısa sürede gerçekleştirmeyi olanak vermektedir.	Müdür	40	4,75	,49	0,970	,33
	Müdür Yrd.	74	4,62	,75		
36. Sistem personel işlemlerini takip etmede kolaylık sağlamaktadır.	Müdür	40	4,60	,59	1,832	,07
	Müdür Yrd.	74	4,32	,85		
37. Özlük haklarının korunabilmesiyle ilgili sistemde bir kilit sisteminin olması gerekmektedir.	Müdür	40	4,58	,59	1,704	,09
	Müdür Yrd.	74	4,30	,93		

*P<.05

Tablo 40'da yöneticilerin okul yönetiminde kullanılan online uygulamalara yönelik görüşlerinin puan ortalamalarına bakıldığında, müdürlerin en yüksek puan ortalamasının ($X = 4,78$), "Sistem, diploma, tastikname, karne, ara karne ve öğretim belgeleri hazırlanmasında kolaylık sağlanmaktadır." maddesinde olduğu görülmektedir ve tamamen katılıyorum seviyesinde cevap vermişlerdir. Bu maddeye müdür yardımcıları ($X=4,55$), puan vermişlerdir ve puanları tamamen katılıyorum seviyesindedir. Müdür yardımcılarının en yüksek katılımı ise "Sistem, merkezi sınavlarla ilgili başvuru işlemlerinde kolaylık sağlamaktadır" ve "Sistem merkezi sınavlardan alınan sonuçlara

ulaşmada kolaylık sağlamaktadır”. Maddelerine olmuştur. Cevapları (X=4,64) puan ortalamasıyla tamamen katılıyorum seviyesindedir. Müdürler “Sistem, merkezi sınavlarla ilgili başvuru işlemlerinde kolaylık sağlamaktadır” maddesine (X=4,68), ve puanları tamamen katılıyorum seviyesindedir.

Müdür olarak görev yapan yöneticiler, en düşük (X=2.48) puan ortalaması ile “Sistem için gerekli teknolojik alt yapı hazır değildir.” Maddesinde olduğu görülmektedir ve katılmıyorum seviyesinde cevap vermişlerdir. Aynı maddeye müdür yardımcıları (X=2,74) puan vermişlerdir ve puanları Kararsızım seviyesindedir. Müdür yardımcısı olarak görev yapan yöneticiler en düşük “Okul öğretmenlerinin sistemi kullanacak düzeyde olduklarına yönelik bilgim yoktur.” ifadesine (X=2,61) puan vermişlerdir ve katılmıyorum seviyesindedir. Aynı maddeye müdür olarak görev yapan yöneticilerin verdikleri cevapların puan ortalaması (X=2,73) tür.

Genel olarak tüm maddelere verilen cevapların puan ortalamaları yöneticilerin görev türüne göre incelersek müdürlerin puan ortalamalarının(X=4,03) müdür yardımcılarının verdiklerin cevapların puan ortalamalarından (X=4,01) daha fazla olduğu görülür. Bu bulguya dayanak müdürlerin müdür yardımcılarına göre online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinin daha olumlu olduğunu söyleyebiliriz.

Yöneticilerin görev türüne göre, okul yönetiminde kullanılan online uygulamalara yönelik görüşlerinin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin bağımsız t-testi analizi yapılmıştır. Her bir madde için ayrı ayrı yapılan t- testi sonuçlarına bakıldığında 3 madde dışında diğer maddelerde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır(p>0,05). Tüm maddeler incelendiğinde sadece 3 madde için müdür ve müdür yardımcılarının görüşlerine ilişkin anlamlı bir fark bulunmuştur(P<0.05).

Bu bulgulara dayanarak müdürlerin “Sistem, Öğrenci – Veli etkileşimini arttırmaktadır.” , “Sistem, Öğrenci – Öğretmen etkileşimini arttırmaktadır.”, “Sistem, Veli – Öğretmen etkileşimini arttırmaktadır.” ilişkin görüşlerinde müdür yardımcılarının görüşleri ile arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. (P<0.05)

İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yöneticilerinin “Mesleki Kıdem”lerine Göre Online Okul Yönetim Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Puan Ortalamaları ve Varyans Analizi Sonuçları

“İlköğretim okullarında görev yapan yöneticilerinin mesleki kıdemlerine göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde farklılık var mıdır?” alt problemine yanıt aranmıştır. Yöneticilerin mesleki kıdemlerine göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerine etkisi belirlenmiştir. Yöneticiler kıdemlerine göre 5 grupta ele alınmıştır.

Mesleki kıdem türüne göre yöneticilerin online yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri puan ortalamaları Tablo 41’de verilmiştir.

Tablo 41. İlköğretim okullarında görev yapan yöneticilerinin mesleki kıdemlerine göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri

	N	$\bar{X}$	Ss
1-5 yıl	1	113,00	.
6-10 yıl	14	140,57	13,23
11-15 yıl	22	148,36	19,03
16-20 yıl	22	143,73	14,64
21 yıl ve üstü	55	141,45	13,20
TOPLAM	114	142,87	15,03

11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip yöneticilerin online yönetim uygulamalarına ilişkin görüşleri ($\bar{X}=148,36$), diğer mesleki kıdemlerdeki yöneticilerin görüşlerine göre (1-5 yıl arası ($\bar{X}=113,00$), 6-10 yıl arası ($\bar{X}=140,57$), 16 -20 yıl arası ($\bar{X}=143,73$), 21 yıl ve üstü ($\bar{X}=141,45$)) puan ortalamaları daha fazladır. Bu bulgulara dayanarak, 11- 15 yıl mesleki kıdeme sahip olan yöneticilerin online yönetim uygulamalarına yönelik daha olumlu görüş sergilediklerini ortaya çıkarmaktadır.

Mesleki kıdem türüne göre yöneticilerin online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığı ANOVA analizi ile test edilmiş ve sonuçları Tablo 42’de verilmiştir.

Tablo 42. Mesleki kıdem türüne göre online okul yönetim uygulamalarına ilişkin yönetici görüşleri varyans analizi

	Kareler Toplamı	Sd	Ortalama Kare	F	P
Gruplar Arası	1756,5	4,0	439,1	2,012	,098
Gruplar İçi	23786,5	109,0	218,2		
Toplam	25543,0	113,0			

*p<0.05

Varyans analizi sonucunda ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin mesleki kıdemlerine göre okul yönetimde kullanılan online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır (p>0.05).

İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yöneticilerinin “Eğitim Durumuna” Göre Online Okul Yönetim Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Puan Ortalamaları ve Varyans Analizi Sonuçları

“İlköğretim okullarında görev yapan yöneticilerinin eğitim durumlarına göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde farklılık var mıdır?” alt problemine yanıt aranmıştır. Yöneticilerin öğrenimlerinin okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerine etkisi belirlenmiştir. Yöneticiler öğrenimlerine göre 9 grupta ele alınmıştır.

Eğitim durumuna göre yöneticilerin online yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri puan ortalamaları Tablo 43’ te verilmiştir.

Tablo 43. İlköğretim okullarında görev yapan yöneticilerinin “Eğitim Durumu”na göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri

	N	$\bar{X}$	Ss
2 ve 3 yıllık eğitim enstitüsü	22	140,82	16,01
Eğitim Yüksekokulu	10	139,00	17,95
AOF Lisans Tamamlama	16	139,56	11,00
Sonradan Lisans Tamamlama(İki yıllık okul sonrası)	12	143,00	10,61
Eğitim Fakültesi	27	144,44	17,31
Diğer Fakülteler	16	145,31	14,23
Sosyal Bilimlerde Yüksek Lisans	5	142,00	19,17
Diğer	6	152,50	12,40
TOPLAM	114	142,86	15,03

Diğer dallarda yüksek lisans öğrenim görmüş yöneticilerin online yönetim uygulamalarına ilişkin görüşleri ($\bar{X}$ =154,60), diğer öğrenim kurumlarından mezun olan yöneticilerin görüşlerine (2 ve 3 yıllık Eğitim Enstitüsü ($\bar{X}$ =140,82), Eğitim Yüksek okulu ($\bar{X}$ =139,00), AOF Lisans Tamamlama ($\bar{X}$ =139,56), Sonradan Lisans Tamamlama ($\bar{X}$ =143,00), Eğitim Fakültesi ($\bar{X}$ =144,44), Diğer Fakülteler ($\bar{X}$ =145,31), Sosyal Bilimlerde Yüksek Lisans ($\bar{X}$ =142,00), diğer ($\bar{X}$ =152,50) göre daha fazladır.

Elde edilen bulgular doğrultusunda diğer dallarda eğitim görmüş yöneticilerin diğer mezuniyet durumundaki yöneticilere göre online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinin daha olumlu yönde olduğunu söyleyebiliriz.

Eğitim durumuna göre yöneticilerin online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığı ANOVA analizi ile test edilmiş ve sonuçları Tablo 44’de verilmiştir.

Tablo 44. Eğitim durumuna göre yöneticilerin online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde varyans analizi sonuçları

	Kareler Toplamı	Sd	Ortalama Kare	F	P
Gruplar Arası	1140,21	7	162,89	,708	,666
Gruplar İçi	27898,78	106	230,22		
Toplam	29441,96	113			

Varyans analizi sonucunda ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin “eğitim durumuna” göre okul yönetimde kullanılan online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır($p>0.05$).

Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kimlik Bilgilerine İlişkin Frekans, Yüzde Değerleri

Araştırmanın örneklemini oluşturan öğretmenlerin öncelikli olarak görev türlerine, cinsiyetlerine, mesleki kıdemlerine, yaşlarına, öğrenimlerine ve bilgisayar eğitimi alıp almadıklarına ilişkin bilgiler Tablo 45’ te verilmiştir.

Tablo 45. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kimlik Bilgileri

Değişken	Düzye	N	%
Cinsiyet	Erkek	87	44,8
	Kadın	107	55,2
	Toplam	194	100,0
Yaş	20-29	69	35,6
	30-39	81	41,8
	40-49	25	12,9
	50 yas ve üzeri	19	9,8
	Toplam	194	100,0
Kıdem	Aday Öğretmen	17	8,8
	1-5 yıl	40	20,6
	6-10 yıl	50	25,8
	11-15 yıl	50	25,8
	16-20 yıl	11	5,7
	21 yıl ve ustü	26	13,4
	Toplam	194	100,0
Eğitim Durumu	2 ve 3 yıllık eğitim enstitüsü	9	4,6
	Eğitim Yüksekokulu	8	4,1
	AOF Lisans Tamamlama	9	4,6
	Sonradan Lisans Tamamlama(İki yıllık okul sonrası)	1	,5
	Eğitim Fakültesi	109	56,2
	Diğer Fakülteler	45	23,2
	Sosyal Bilimlerde Yüksek Lisans	6	3,1
	Diğer	7	3,6
	Toplam	194	100,0

Tablo 45'in devamıdır.

Değişken	Düzy	N	%
Görev	Sınıf Öğretmeni	90	46,4
	Matematik Öğretmeni	10	5,2
	Sosyal Bilgiler Öğretmeni	12	6,2
	Türkçe Öğretmeni	22	11,3
	Fen ve Teknoloji Öğretmeni	10	5,2
	Beceri Dersi(Resim, Müzik, Beden Eğitimi) Öğretmeni	12	6,2
	Diğer	38	19,6
	Toplam	194	100,0
Bilgisayarla İlgili Herhangi Bir Eğitim Aldınız mı?	Evet	167	86,1
	Hayır	27	13,9
	Toplam	194	100,0
Lisans Öğrenimim Sırasında	Evet	81	41,8
	Hayır	113	58,2
	Toplam	194	100,0
MEB ve üniversitenin ortak açmış olduğu kurslar	Evet	28	14,4
	Hayır	166	85,6
	Toplam	194	100,0
MEB hizmet içi eğitim dairesinin açmış olduğu kurslar	Evet	106	54,6
	Hayır	88	45,4
	Toplam	194	100,0
Bilgisayar programcılığı konusunda özel kurslar	Evet	16	8,2
	Hayır	178	91,8
	Toplam	194	100,0
Diğer	Evet	19	9,8
	Hayır	175	90,2
	Toplam	194	100,0

Tablo 45 incelendiğinde araştırmaya katılan 194 öğretmenin 87'si (%44,8) Erkek, 107'si (%55,2) kadındır. Çalışmaya katılanların örnekleme ki öğretmenlerin 69'u (%35,6) 20-29 yaş, 81'i (%41,8) 30-39 yaş, 25'i (%12,9) 40-49 yaş ve 19'u (%9,3) 50 yaş ve üzerindedir.

Bu çalışmadaki öğretmenlerin 17'si (%8,8) Aday Öğretmen, 40'ı (%20,6) 1-5 yıl mesleki kıdem, 50'si (%25,8) 6-10 yıl mesleki kıdem, 50'si (%25,8) 11-15 yıl mesleki kıdem, 11'i (%5,7) 16-20 yıl mesleki kıdem ve 26'sı (%13,4) 21 yıl ve üstü mesleki kıdem yılındadır.

Araştırmadaki öğretmenlerin en son mezun oldukları eğitimi kurumuna göre 9'u (%4,6) İki ve Üç Yıllık Eğitim Enstitüsünde, 8'i (%4,1) Eğitim Yüksek okulunda, 9'u (%4,6) AOF Lisans Tamamlamada, 1'i (% 0,5) Sonradan Lisans tamamlamada, 109'u (%56,2) Eğitim Fakültesinde, 45'i (%23,2) Diğer Fakültelerde, 6'sı (%3,1) Sosyal Bilimlerde Eğitim Yüksek Lisans, 7'si (%3,6) Diğer alanlarda öğrenim görmüşlerdir.

Bu araştırmaya katılan öğretmenlerin 90'ü (%46,4) Sınıf öğretmeni, 10'u (%5,2) Matematik öğretmeni, 12'si (%6,2) Sosyal Bilgiler Öğretmeni, 22'si (%11,3) Türkçe Öğretmeni, 10'u (%5,2) Fen ve Teknoloji Öğretmeni, 12'si (%6,2) Beceri Dersi(Resim, Müzik, Beden Eğitimi) Öğretmeni, 38'i (%19,6) diğer branşlarda öğretmen olarak görev yapmaktadırlar.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin 167'si (%86,1) bilgisayar eğitimi aldınız mı sorusuna "EVET", 27'si (%13,9) "HAYIR" cevabını vermişlerdir.

Bilgisayar eğitimi aldınız mı sorusuna "EVET" cevabını veren 166 (%85,6) öğretmenin 81'i (%41,8) Lisans öğrenimi sırasında bilgisayarla ilgili ders almış, 28'i (% 14,4) MEB ve üniversitenin ortak olarak açmış olduğu kurslara katılmış, 106'sı (%54,6) MEB Hizmet içi Eğitim Dairesinin açmış olduğu kurslara katılmış, 16'sı (%8,2) Bilgisayar Programcılığı konusunda özel kurslara ve 19'u (%9,8) ise kendi çabalarıyla bilgisayar kullanmayı öğrenmiş ya da Halk Eğitimi Merkezinin açmış olduğu bilgisayar kurslarına katılmışlardır.

Öğretmenlerin İlköğretim Okullarında Kullanılan Online Uygulamalara Yönelik Görüşlerine İlişkin Frekans, Yüzde Değerleri ve Yorumlar

İlköğretim okullarında kullanılan online uygulamalara yönelik görüşlerin ölçüldüğü anket maddelerine öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplara ilişkin frekans ve yüzdelik değerler aşağıda tablolar halinde verilmiştir. Frekans değeri her cevaba karşılık gelen öğretmen sayısını, yüzdelik değer ise frekans değerlerinin toplam yönetici sayısına oranını vermektedir.

Tablo 46. “Sisteme girişte sorun yaşıyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	34	17,5
Katılmıyorum	68	35,1
Kararsızım	12	6,2
Katılıyorum	65	33,5
Tamamen Katılıyorum	15	7,7
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Sisteme girişte sorun yaşıyorum.” maddesine %17,5 (f=34) Tamamen katılmıyorum, %35,1 (f=68) katılmıyorum, %6,2 (f=12) kararsızım, %33,5 (f=65) katılıyorum, %7,7 (f=15) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %53’ü sisteme girişte sorun yaşamadıkları görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 47. “Sistem çoğu zaman meşgul oluyor.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	24	12,4
Katılmıyorum	67	34,5
Kararsızım	21	10,8
Katılıyorum	67	34,5
Tamamen Katılıyorum	15	7,7
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Sistem çoğu zaman meşgul oluyor.” maddesine %12,4 (f=24) Tamamen katılmıyorum, %34,5 (f=67) katılmıyorum, %10,8 (f=21) kararsızım, %34,5 (f=67) katılıyorum, %7,7 (f=15) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tabloyu incelediğimizde öğretmenlerin %47 si sistemin çoğu zaman meşgul olmadığını belirtirken %42’si ise meşgul olduğu görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 48. “Sistemin öğretmene yüklenen idari görevleri arttırdığını düşünüyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	11	5,7
Katılmıyorum	55	28,4
Kararsızım	16	8,2
Katılıyorum	76	39,2
Tamamen Katılıyorum	36	18,6
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Sistemin öğretmene yüklenen idari görevleri arttırdığını düşünüyorum.” maddesine %5,7 (f=11) Tamamen katılmıyorum, %28,4 (f=55) katılmıyorum, %8,2 (f=16) kararsızım, %39,2 (f=76) katılıyorum, %18,6 (f=36) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %58’i sistemin öğretmene yüklenen idari yükü arttırdığı görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 49. “Sistemde öğrenciyle ilgili çok fazla bilgi girişi olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	9	4,6
Katılmıyorum	49	25,3
Kararsızım	13	6,7
Katılıyorum	84	43,3
Tamamen Katılıyorum	39	20,1
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Sistemde öğrenciyle ilgili çok fazla bilgi girişi olduğunu düşünüyorum.” maddesine %4,6 (f=9) Tamamen katılmıyorum, %25,3 (f=49) katılmıyorum, %6,7 (f=13) kararsızım, %43,3 (f=84) katılıyorum, %20,1 (f=39) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğu sisteme yapılan bilgi girişinin çok fazla olduğu yönünde görüş bildirdikleri söylenebilir.

Tablo 50. “Öğrenci velilerinin bu sistemi yeterince kullanmadıklarını düşünüyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	7	3,6
Katılmıyorum	19	9,8
Kararsızım	17	8,8
Katılıyorum	91	46,9
Tamamen Katılıyorum	60	30,9
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Öğrenci velilerinin bu sistemi yeterince kullanmadıklarını düşünüyorum.” maddesine %3,6 (f=7) Tamamen katılmıyorum, %9,8 (f=19) katılmıyorum, %8,8 (f=17) kararsızım, %46,9 (f=91) katılıyorum, %30,9 (f=60) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin %77’si öğrenci velilerinin online yönetim sistemini yeterince kullanmadıkları yönünde görüş bildikleri söylenebilir.

Tablo 51. “Öğrencilerin sisteme girerek notlarını önceden öğrenmelerinin öğrencileri olumsuz güdülediğini düşünüyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	21	10,8
Katılmıyorum	68	35,1
Kararsızım	31	16,0
Katılıyorum	51	26,3
Tamamen Katılıyorum	23	11,9
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Öğrencilerin sisteme girerek notlarını önceden öğrenmelerinin öğrencileri olumsuz güdülediğini düşünüyorum.” maddesine %10,8 (f=21) Tamamen katılmıyorum, %35,1 (f=68) katılmıyorum, %16,0 (f=31) kararsızım, %26,3 (f=51) katılıyorum, %11,9 (f=23) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Yukarıdaki tabloyu incelediğimizde öğrencilerin sistemden notlarını takip etmeleri ile ilgili olarak öğretmenlerin %37’si öğrencileri olumsuz güdülediği görüşünü bildirirken %47’si ise olumsuz güdülemediği görüşünü bildirmiş, %16’sının ise bu konuda kararsız kaldıkları söylenebilir.

Tablo 52. “Kullanımı karmaşık bir sistemdir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	28	14,4
Katılmıyorum	121	62,4
Kararsızım	14	7,2
Katılıyorum	26	13,4
Tamamen Katılıyorum	5	2,6
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Kullanımı karmaşık bir sistemdir.” maddesine %14,4 (f=28) Tamamen katılmıyorum, %62,4 (f=121) katılmıyorum, %7,2 (f=14) kararsızım, %13,4 (f=26) katılıyorum, %2,6 (f=5) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğu sistemin kullanımının karmaşık olmadığı görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 53. “Sistem iyi düzeyde bilgisayar kullanım bilgisi gerektiriyor.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	21	10,8
Katılmıyorum	120	61,9
Kararsızım	6	3,1
Katılıyorum	36	18,6
Tamamen Katılıyorum	11	5,7
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Sistem iyi düzeyde bilgisayar kullanım bilgisi gerektiriyor.” maddesine %10,8 (f=21) Tamamen katılmıyorum, %61,9 (f=120) katılmıyorum, %3,1 (f=6) kararsızım, %18,6 (f=36) katılıyorum, %5,7 (f=11) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğu sistemi kullanmak için iyi düzeyde bilgisayar kullanım bilgisine gerek olmadığı görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 54. “Sistemin kullanımıyla ilgili seminer verilmelidir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	19	9,8
Katılmıyorum	79	40,7
Kararsızım	19	9,8
Katılıyorum	60	30,9
Tamamen Katılıyorum	17	8,8
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Sistemin kullanımıyla ilgili seminer verilmelidir.” maddesine %9,8 (f=19) Tamamen katılmıyorum, %40,7 (f=79) katılmıyorum, %9,8 (f=19) kararsızım, %30,9 (f=60) katılıyorum, %8,8 (f=17) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin yarısı sistemin kullanımı ile ilgili seminer verilmesine gerek olmadığı görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 55. “Her ders için ayrı davranış notu, gelişim raporları gibi girişler çok fazla vakit almaktadır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	4	2,1
Katılmıyorum	37	19,1
Kararsızım	5	2,6
Katılıyorum	83	42,8
Tamamen Katılıyorum	65	33,5
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Her ders için ayrı davranış notu, gelişim raporları gibi girişler çok fazla vakit almaktadır.” maddesine %2,1 (f=4) Tamamen katılmıyorum, %19,1 (f=37) katılmıyorum, %2,6 (f=5) kararsızım, %42,8 (f=83) katılıyorum, %33,5 (f=65) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tabloyu incelediğimizde öğretmenlerin %78’sinin her ders için ayrı davranış notu, gelişim raporları gibi bilgilerin çok fazla zamanlarını aldığı görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 56. “Sistemin kullanımıyla ilgili yeterli bir kılavuz yayınlanmamıştır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	6	3,1
Katılmıyorum	49	25,3
Kararsızım	30	15,5
Katılıyorum	86	44,3
Tamamen Katılıyorum	23	11,9
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Sistemin kullanımıyla ilgili yeterli bir kılavuz yayınlanmamıştır.” maddesine %3,1 (f=6) Tamamen katılmıyorum, %25,3 (f=49) katılmıyorum, %15,5 (f=30) kararsızım, %44,3 (f=86) katılıyorum, %11,9 (f=23) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre sistemin kullanımıyla ilgili yeterli bir kılavuz yayınlamadığı görüşüne öğretmenlerin %56’sının katıldığı söylenebilir.

Tablo 57. “Okulda sisteme gerekli bilgi girişleri için yeterli zamanım olmuyor.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	3	1,5
Katılmıyorum	29	14,9
Kararsızım	16	8,2
Katılıyorum	90	46,4
Tamamen Katılıyorum	56	28,9
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Okulda sisteme gerekli bilgi girişleri için yeterli zamanım olmuyor.” maddesine % 1,5 (f=3) Tamamen katılmıyorum, % 14,9 (f=29) katılmıyorum, %8,2 (f=16) kararsızım, %46,4 (f=90) katılıyorum, %28,9 (f=56) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin çoğunun okulda sisteme gerekli veri girişi yapacak yeterli zamanları olmadığı görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 58. “Birçok girişi okul dışında yapmak zorunda kalıyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	5	2,6
Katılmıyorum	18	9,3
Kararsızım	6	3,1
Katılıyorum	75	38,7
Tamamen Katılıyorum	90	46,4
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Birçok girişi okul dışında yapmak zorunda kalıyorum.” maddesine %2,6 (f=5) Tamamen katılmıyorum, %9,3(f=18) katılmıyorum, %6 (f=3,1) kararsızım, %38,7 (f=75) katılıyorum, %46,4 (f=90) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğu sisteme bilgi girişini okul dışında yapmak zorunda kaldıkları yönünde görüş belirttikleri söylenebilir.

Tablo 59. “Okul sisteme gerekli bilgi girişleri için yeterli teknolojiye(bilgisayar, internet) sahip değildir.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	22	11,3
Katılmıyorum	75	38,7
Kararsızım	13	6,7
Katılıyorum	56	28,9
Tamamen Katılıyorum	28	14,4
Toplam	194	100

Araştırmaya katılan öğretmenler “Okul sisteme gerekli bilgi girişleri için yeterli teknolojiye(bilgisayar, internet) sahip değildir.” maddesine %11,3 (f=22) Tamamen katılmıyorum, %38,7 (f=75) katılmıyorum, %6,7 (f=13) kararsızım, %28,9 (f=56) katılıyorum, %14,4 (f=28) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tabloyu incelediğimizde öğretmenlerin yarısı okulda sistemi kullanacak yeterli teknolojinin bulunduğu yönündeki görüşe katıldıkları söylenebilir.

Tablo 60. “Sisteme yanlış bilgi girişi yaptığımda kendim düzeltebilmek istiyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	7	3,6
Katılmıyorum	12	6,2
Kararsızım	9	4,6
Katılıyorum	96	49,5
Tamamen Katılıyorum	70	36,1
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Sisteme yanlış bilgi girişi yaptığımda kendim düzeltebilmek istiyorum.” maddesine %3,6 (f=7) Tamamen katılmıyorum, %6,2 (f=12) katılmıyorum, %4,6 (f=9) kararsızım, %49,5 (f=96) katılıyorum, %36,1 (f=70) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin %86’si sistemde yaptıkları yanlışları kendilerinin düzeltmesi gerektiği görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 61. “Sınav tarihinden itibaren sınav sonuçlarının sisteme girilmesi için ayrılan sürenin yetersiz olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	11	5,7
Katılmıyorum	40	20,6
Kararsızım	14	7,2
Katılıyorum	77	39,7
Tamamen Katılıyorum	52	26,8
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Sınav tarihinden itibaren sınav sonuçlarının sisteme girilmesi için ayrılan sürenin yetersiz olduğunu düşünüyorum.” maddesine %5,7 (f=11) Tamamen katılmıyorum, %20,6 (f=40) katılmıyorum, %7,2 (f=14) kararsızım, %39,7 (f=77) katılıyorum, %26,8 (f=52) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğu sınav sonuçlarının sisteme girilmesi için ayrılan sürenin yetersiz olduğu görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 62. “Sistem, girişleri kapatmadan iki gün önce uyarıda bulunmalıdır.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	7	3,6
Katılmıyorum	8	4,1
Kararsızım	7	3,6
Katılıyorum	104	53,6
Tamamen Katılıyorum	68	35,1
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Sistem, girişleri kapatmadan iki gün önce uyarıda bulunmalıdır.” maddesine %3,6 (f=7) Tamamen katılmıyorum, %4,1 (f=8) katılmıyorum, %3,6 (f=7) kararsızım, %53,6 (f=104) katılıyorum, %35,1 (f=68) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin %89'u sistem veri girişlerini kapatmadan iki gün önce uyarıda bulunması gerektiği görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 63. “Daha önce kullandığımız okul yönetim sistemlerindeki öğretmen girişi ekranlarından daha farklı olduğu için sisteme alışmakta zorlandım.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	17	8,8
Katılmıyorum	96	49,5
Kararsızım	33	17,0
Katılıyorum	37	19,1
Tamamen Katılıyorum	11	5,7
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Daha önce kullandığımız okul yönetim sistemlerindeki öğretmen girişi ekranlarından daha farklı olduğu için sisteme alışmakta zorlandım.” maddesine %8,8 (f=17) Tamamen katılmıyorum, %49,5 (f=96) katılmıyorum, %17,0 (f=37) kararsızım, %19,1 (f=37) katılıyorum, %5,7 (f=11) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin %58’i online yönetim sistemindeki ekranların daha önce kullanılan okul yönetim sistemlerinde ki ekranlara benzediği görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 64. “Sistem, dönem sonu işlemlerini daha sistematik olarak yapmamızı sağladı.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	2	1,0
Katılmıyorum	24	12,4
Kararsızım	22	11,3
Katılıyorum	107	55,2
Tamamen Katılıyorum	39	20,1
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Sistem, dönem sonu işlemlerini daha sistematik olarak yapmamızı sağladı.” maddesine %1,0 (f=2) Tamamen katılmıyorum, %12,4 (f=24) katılmıyorum, %11,3 (f=22) kararsızım, %55,2 (f=107) katılıyorum, %20,1 (f=39) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğu dönem sonu işlemlerinin saha sistematik olarak yapıldığı yönünde görüş bildirdikleri söylenebilir.

Tablo 65. “Nakil gelen öğrencilerin önceki okullarındaki durumları hakkında bilgiye ulaşabiliyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	5	2,6
Katılmıyorum	26	13,4
Kararsızım	38	19,6
Katılıyorum	101	52,1
Tamamen Katılıyorum	24	12,4
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Nakil gelen öğrencilerin önceki okullarındaki durumları hakkında bilgiye ulaşabiliyorum.” maddesine %2,6 (f=5) Tamamen katılmıyorum, %13,4 (f=26) katılmıyorum, %19,6 (f=38) kararsızım, %52,1 (f=101) katılıyorum, %12,4 (f=24) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin %65’i nakil gelen öğrencilerin daha önceki durumları hakkında bilgiye ulaşabildikleri görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 66. “Not çizelgelerimi sistemden kolaylıkla alabiliyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	10	5,2
Katılmıyorum	20	10,3
Kararsızım	18	9,3
Katılıyorum	112	57,7
Tamamen Katılıyorum	34	17,5
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Not çizelgelerimi sistemden kolaylıkla alabiliyorum.” maddesine %5,2 (f=10) Tamamen katılmıyorum, %10,3 (f=20) katılmıyorum, %9,3 (f=18) kararsızım, %57,7 (f=112) katılıyorum, %17,5 (f=34) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin %75’i not çizelgelerini sistemden kolaylıkla alabildikleri görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 67. “Tüm raporlarımı işlemlerini kolaylıkla yapabiliyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	8	4,1
Katılmıyorum	29	14,9
Kararsızım	35	18,0
Katılıyorum	101	52,1
Tamamen Katılıyorum	21	10,8
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Tüm raporlarımı işlemlerini kolaylıkla yapabiliyorum.” maddesine %4,1 (f=8) Tamamen katılmıyorum, %14,9 (f=29) katılmıyorum, %18,0 (f=35) kararsızım, %52,1 (f=101) katılıyorum, %10,8 (f=21) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin %63’ü tüm raporlama işlemlerini kolaylıkla yapabildikleri görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 68. “Sisteme öğrencilerin okuduğu kitapları girişinde ayrıntılı bilgi istediğinden tüm okunan kitapları girmekte sorun yaşıyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	5	2,6
Katılmıyorum	14	7,2
Kararsızım	15	7,7
Katılıyorum	63	32,5
Tamamen Katılıyorum	97	50,0
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Sisteme öğrencilerin okuduğu kitapları girişinde ayrıntılı bilgi istediğinden tüm okunan kitapları girmekte sorun yaşıyorum.” maddesine %2,6 (f=5) Tamamen katılmıyorum, %7,2 (f=14) katılmıyorum, %7,7 (f=15) kararsızım, %32,5 (f=63) katılıyorum, %50 (f=97) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin çoğunluğu öğrencilerin okudukları kitap bilgilerini sisteme girişte sorun yaşadıkları yönünde görüş bildirdikleri söylenebilir.

Tablo 69. “Personel bilgilerimizin bulunduğu İLSİS sistemine girişte 2 farklı ekranın gereksiz olduğunu düşünüyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	5	2,6
Katılmıyorum	21	10,8
Kararsızım	43	22,2
Katılıyorum	69	35,6
Tamamen Katılıyorum	56	28,9
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler “Personel bilgilerimizin bulunduğu İLSİS sistemine girişte 2 farklı ekranın gereksiz olduğunu düşünüyorum.” maddesine %2,6 (f=5) Tamamen katılmıyorum, %10,8 (f=21) katılmıyorum, %22,2 (f=43) kararsızım, %35,6 (f=69) katılıyorum, %28,9 (f=56) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Tabloyu incelediğimizde öğretmenlerin %64’ü ılsis’e giriş yapmak için iki farklı ekranın gereksiz olduğu görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 70. “İLSİS’ ten personel bilgilerimi kolaylıkla takip edebiliyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	2	1,0
Katılmıyorum	16	8,2
Kararsızım	24	12,4
Katılıyorum	110	56,7
Tamamen Katılıyorum	42	21,6
Toplam	194	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenler İLSİS’ ten personel bilgilerimi kolaylıkla takip edebiliyorum.” maddesine %1,0 (f=2) Tamamen katılmıyorum, %8,2 (f=16) katılmıyorum, %12,4 (f=24) kararsızım, %56,7 (f=110) katılıyorum, %21,6 (f=42) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. buna göre öğretmenlerin %77’si özlük bilgilerini sistemi kullanarak takip edebildikleri görüşüne katıldıkları söylenebilir.

Tablo 71. “Hizmet içi eğitimlere sistemini kullanarak başvurabiliyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	12	6,2
Katılmıyorum	25	12,9
Kararsızım	39	20,1
Katılıyorum	94	48,5
Tamamen Katılıyorum	24	12,4
Toplam	194	100

Araştırmaya katılan öğretmenler “Hizmet içi eğitimlere sistemini kullanarak başvurabiliyorum.” maddesine %6,2 (f=12) Tamamen katılmıyorum, %12,9 (f=25) katılmıyorum, %20,1 (f=39) kararsızım, %48,5 (f=94) katılıyorum, %12,4 (f=24) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin %60’ı hizmet içi eğitimlere başvurmak için online yönetim sistemini kullandıkları yönünde görüş belirttikleri söylenebilir.

Tablo 72. “Hasta olduğumda sevk almak için İLSİS’ i kullanıyorum.” maddesine ilişkin frekans ve yüzde değerleri

	Frekans	Yüzde
Tamamen Katılmıyorum	42	21,6
Katılmıyorum	53	27,3
Kararsızım	23	11,9
Katılıyorum	61	31,4
Tamamen Katılıyorum	15	7,7
Toplam	194	100

Araştırmaya katılan öğretmenler “Hasta olduğumda sevk almak için İLSİS’ i kullanıyorum.” maddesine %21,6 (f=42) Tamamen katılmıyorum, %27,3 (f=53) katılmıyorum, %11,9 (f=23) kararsızım, %31,4 (f=61) katılıyorum, %7,7 (f=15) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Buna göre öğretmenlerin %49’u online yönetim sistemini sevk almak için kullanmadıklarını, %39’u ise kullandıklarını söylenebilir.

İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Cinsiyet Değişkenine Göre Online Okul Yönetim Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Puan Ortalamaları, Bağımsız t-testi Sonuçları ve Yorumlar

“İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?” alt probleminde yanıt aranmıştır. Cinsiyet değişkeninin online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerde etkisi belirlenmiştir.

İlköğretim öğretmenlerinin online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinin belirlenmesi için bağımsız t-testi yapılmıştır. Cinsiyet değişkenine göre yöneticilerin online yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri puan ortalamaları ve t-testi sonuçları Tablo 73’te verilmiştir.

Tablo 73. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinin puan ortalamaları ve t- testi sonuçları

Değişken	Cinsiyet	N	X	Ss	t	P
Sisteme girişte sorun yaşıyorum.	Erkek	87	87	2,56	2,220	,028*
	Kadın	107	107	2,97		
Sistem çoğu zaman meşgul oluyor.	Erkek	87	87	2,75	1,652	,100
	Kadın	107	107	3,04		
Sistemin öğretmene yüklenen idari görevleri arttırdığını düşünüyorum.	Erkek	87	87	3,26	1,036	,302
	Kadın	107	107	3,45		
Sistemde öğrenciyle ilgili çok fazla bilgi girişi olduğunu düşünüyorum.	Erkek	87	87	3,41	0,793	,429
	Kadın	107	107	3,55		
Öğrenci velilerinin bu sistemi yeterince kullanmadıklarını düşünüyorum.	Erkek	86	87	3,89	0,386	,700
	Kadın	107	107	3,94		
Öğrencilerin sisteme girerek notlarını önceden öğrenmelerinin öğrencileri olumsuz güdülediğini düşünüyorum.	Erkek	87	87	2,74	2,024	,044*
	Kadın	107	107	3,09		
Kullanımı karmaşık bir sistemdir.	Erkek	87	87	2,36	1,092	,276
	Kadın	107	107	2,21		
Sistem iyi düzeyde bilgisayar kullanım bilgisi gerektiriyor.	Erkek	87	87	2,56	1,148	,252
	Kadın	107	107	2,38		
Sistemin kullanımıyla ilgili seminer verilmelidir.	Erkek	87	87	3,11	2,465	,015*
	Kadın	107	107	2,69		
Her ders için ayrı davranış notu, gelişim raporları gibi girişler çok fazla vakit almaktadır.	Erkek	87	87	3,78	0,930	,354
	Kadın	107	107	3,93		
Sistemin kullanımıyla ilgili yeterli bir kılavuz yayınlanmamıştır.	Erkek	87	87	3,34	0,245	,806
	Kadın	107	107	3,38		

Tablo 73'ü devamıdır.

Değişken	Cinsiyet	N	X	Ss	t	P
Okulda sisteme gerekli bilgi girişleri için yeterli zamanım olmuyor.	Erkek	87	87	3,87	0,153	,879
	Kadın	107	107	3,85		
Birçok girişi okul dışında yapmak zorunda kalıyorum.	Erkek	87	87	4,03	1,650	,100
	Kadın	107	107	4,28		
Okul sisteme gerekli bilgi girişleri için yeterli teknolojiye(bilgisayar, internet) sahip değilimdir.	Erkek	87	87	3,00	0,345	,730
	Kadın	106	107	2,93		
Sisteme yanlış bilgi girişi yaptığımda kendim düzeltebilmek istiyorum.	Erkek	87	87	4,13	0,557	,578
	Kadın	107	107	4,05		
Sınav tarihinden itibaren sınav sonuçlarının sisteme girilmesi için ayrılan sürenin yetersiz olduğunu düşünüyorum.	Erkek	87	87	3,46	1,564	,119
	Kadın	107	107	3,74		
Sistem, girişleri kapatmadan iki gün önce uyarıda bulunmalıdır.	Erkek	87	87	4,10	0,273	,785
	Kadın	107	107	4,14		
Daha önce kullandığımız okul yönetim sistemlerindeki öğretmen girişi ekranlarından daha farklı olduğu için sisteme alışmakta zorlandım.	Erkek	87	87	2,59	0,563	,574
	Kadın	107	107	2,67		
Sistem, dönem sonu işlemlerini daha sistematik olarak yapmamızı sağladı.	Erkek	87	87	3,93	1,647	,101
	Kadın	107	107	3,71		
Nakil gelen öğrencilerin önceki okullarındaki durumları hakkında bilgiye ulaşabiliyorum.	Erkek	87	87	3,52	0,854	,394
	Kadın	107	107	3,64		
Not çizelgelerimi sistemden kolaylıkla alabiliyorum.	Erkek	87	87	3,66	0,806	,422
	Kadın	107	107	3,78		
Tüm raporlarıma işlemlerini kolaylıkla yapabiliyorum.	Erkek	87	87	3,56	0,722	,471
	Kadın	107	107	3,46		
Sisteme öğrencilerin okuduğu kitapları girişinde ayrıntılı bilgi istediğinden tüm okunan kitapları girmekte sorun yaşıyorum.	Erkek	87	87	4,09	1,331	,185
	Kadın	107	107	4,29		
Personel bilgilerimizin bulunduğu İLSİS sistemine girişte 2 farklı ekranın gereksiz olduğunu düşünüyorum.	Erkek	87	87	3,76	0,172	,864
	Kadın	107	107	3,79		
İLSİS' ten personel bilgilerimi kolaylıkla takip edebiliyorum.	Erkek	87	87	3,91	0,160	,873
	Kadın	107	107	3,89		
Hizmet içi eğitimlere sistemini kullanarak başvurabiliyorum.	Erkek	87	87	3,56	0,990	,324
	Kadın	105	107	3,41		
Hasta olduğumda sevk almak için İLSİS' i kullanıyorum.	Erkek	87	87	2,86	0,951	,343
	Kadın	105	107	2,68		

Tablo 73'de öğretmenlerin okul yönetiminde kullanılan online uygulamalara yönelik görüşlerinin puan ortalamalarına bakıldığında, erkek öğretmenlerin en yüksek puan

ortalamasının ($X=4,13$), “Sisteme yanlış bilgi girişi yaptığımda kendim düzeltebilmek istiyorum.” , maddesinde olduğu görülmektedir ve katılıyorum seviyesinde cevap vermişlerdir. Aynı maddeye kadın öğretmenler ($X=4,05$), puan vermişlerdir ve puanları katılıyorum, seviyesindedir.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde kadın öğretmenlerin online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinin puan ortalamalarına bakıldığında en yüksek puan ortalamasının($X=4,29$) “Sisteme öğrencilerin okuduğu kitapları girişinde ayrıntılı bilgi istediğinden tüm okunan kitapları girmekte sorun yaşıyorum.” maddesinde olduğu ve katılıyorum seviyesindedir. Aynı maddeye erkek öğretmenler ($X=4,09$) puan ortalamasını vermişlerdir ve puanları katılıyorum seviyesindedir.

Erkek öğretmenler online okul yönetimi uygulamalarına yönelik görüşlerinde, en düşük ($X=2,36$) puan ortalaması ile “Kullanımı karmaşık bir sistemdir.” maddesinde olduğu görülmektedir ve katılmıyorum seviyesinde cevap vermişlerdir. Aynı maddeye Kadın öğretmenler de ($X=2,21$) puan vermişlerdir ve puanları katılmıyorum seviyesindedir.

Genel olarak tüm maddelere verilen cevapların puan ortalamalarına bakıldığında kadın öğretmenlerin puan ortalamalarının($X=3,44$), erkek öğretmenlerin puan ortalamalarından ($X=3,41$) daha fazla olduğu görülür. Bu bulguya dayanak kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinin daha olumlu olduğunu söyleyebiliriz.

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre, okul yönetiminde kullanılan online uygulamalara yönelik görüşlerinin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin bağımsız t-testi analizi yapılmıştır. Her bir madde için ayrı ayrı yapılan t- testi sonuçlarına bakıldığında 3 madde dışında diğer maddelerde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır($p>0,05$).

İstatistiksel açıdan Erkek ve Kadın öğretmenlerin okul yönetiminde kullanılan online uygulamalara yönelik görüşlerinde anlamlı fark bulunan görüşler şunlardır: Erkek öğretmenlerin “Sisteme girişte sorun yaşıyorum.” Görüşü sıklıkları ile kadın öğretmenlerin “Sisteme girişte sorun yaşıyorum.” Görüşü sıklıkları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur($p<0,05$).

Erkek öğretmenlerin “Öğrencilerin sisteme girerek notlarını önceden öğrenmelerinin öğrencileri olumsuz güdülediğini düşünüyorum.” görüşü sıklıkları ile kadın öğretmenlerin “Öğrencilerin sisteme girerek notlarını önceden öğrenmelerinin öğrencileri olumsuz güdülediğini düşünüyorum.” görüşü sıklıkları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur($p<0.05$).

Erkek öğretmenlerin “Sistemin kullanımıyla ilgili seminer verilmelidir.” görüşü sıklıkları ile kadın öğretmenlerin “Sistemin kullanımıyla ilgili seminer verilmelidir.” görüşü sıklıkları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur($p<0.05$).

“İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin görevlerine göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?”

İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin görevlerine göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde farklılık var mıdır?” alt problemine yanıt aranmıştır. Öğretmenlerin görevlerine göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerine etkisi belirlenmiştir. Öğretmenler görevlerine göre 9 grupta ele alınmıştır.

Öğretmenlerin görevlerine göre yöneticilerin online yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri puan aralığı ve Kruskal-Wallis Testi sonuçları Tablo 74 'de verilmiştir.

Tablo 74. İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri ile görev değişkeni arasındaki ilişkiye ait bulgular

Görevi	N	Ortalama Aralığı
Sınıf Öğretmeni	90	98,34
Matematik Öğretmeni	10	92,20
Sosyal Bilgiler Öğretmeni	12	74,50
Türkçe Öğretmeni	22	114,66
Fen ve Tek. Öğretmeni	10	64,05
Beceri (Resim, Müzik, Beden Eğitimi)	12	99,88
Dersi Öğretmeni		
Diğer	38	102,29
TOPLAM	194	
$X^2 = 8,038$ Sd = 6 P = ,235		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde Türkçe Öğretmeni olarak görev yapan öğretmenlerin online yönetim uygulamalarına ilişkin görüşleri ($\bar{X}=102,29$), diğer branşlarda görev

yapan öğretmenlerin görüşlerine göre (Sınıf Öğretmenleri ($\bar{X}$ =98,34), Matematik Öğretmenleri ($\bar{X}$ =92,20), Sosyal Bilgiler Öğretmenleri ($\bar{X}$ =74,50), Fen ve Teknoloji Öğretmenleri ($\bar{X}$ =64,05), Beceri Dersi (Resim, Müzik, beden Eğitimi) Öğretmenleri ($\bar{X}$ =99,88), diğer branşlarda (Rehberlik, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Teknoloji Tasarım ve Bilişim Teknolojileri) ($\bar{X}$ =102,29)) daha fazladır.

Kruskal-Wallis varyans analizi sonucunda ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin görevlerine göre okul yönetiminde kullanılan online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

“İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?”

İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde ” anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek için her madde için t- testi uygulamak yerine maddelerin toplam puanları alınarak toplam puana göre varyans analizi yapılmıştır. Ancak kıdemlerine göre gruplar normal dağılım göstermediği için tek yönlü varyans analizinden Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır.

Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerine etkisi belirlenmiştir. Öğretmenler kıdemlerine göre 6 grupta ele alınmıştır.

Mesleki kıdem türüne göre yöneticilerin online yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri puan aralığı ve Kruskal Wallis varyans analizi sonuçları Tablo 75 'de verilmiştir.

Tablo 75. İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri ile mesleki kıdem değişkeni arasındaki ilişkiye ait bulgular

Mesleki Kıdem	N	Ortalama Aralığı
Aday Öğretmen	17	107,21
1-5 yıl	40	103,49
6- 10 yıl	50	92,67
11-15 yıl	50	102,58
16-20 yıl	11	97,14
20 yıl ve üstü	26	81,62
TOPLAM	194	
$X^2=8,380$ Sd =5 P=,574		

Aday öğretmenlerin online yönetim uygulamalarına ilişkin görüşleri ($\bar{X}=107,21$), diğer mesleki kıdemlerdeki öğretmenlerin görüşlerine göre (1-5 yıl arası ($\bar{X}=103,49$), 6-10 yıl arası ($\bar{X}=92,67$), 11 – 15 yıl arası ($\bar{X}=102,58$), 16 -20 yıl arası ($\bar{X}=97,14$), 21 yıl ve üstü ($\bar{X}=81,62$)) puan ortalamaları daha fazladır.

Bu bulgulara dayanarak mesleğe yeni başlamış aday öğretmenlerin diğer mesleki kıdem gruplarına göre online yönetim uygulamalarına ilişkin daha olumlu görüş belirttikleri söylenebilir.

Kruskal Wallis varyans analizi sonucunda ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin mesleki kıdem türlerine göre okul yönetimde kullanılan online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır($p>0.05$).

İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenleri “Eğitim Durumuna” Göre Online Okul Yönetim Uygulamalarına Yönelik Görüşlerine İlişkin Puan Ortalamaları, Varyans Analizi ve Sonuçlar

“İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin eğitim durumlarına göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde farklılık var mıdır?” alt problemine yanıt aranmıştır. Öğretmenlerin mezun oldukları eğitim kurumlarının okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerine etkisi belirlenmiştir. Öğretmenler öğrenimlerine göre 8 grupta ele alınmıştır.

Eğitim durumuna göre öğretmenlerin online yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri puan ortalamaları ve kruskal wallis varyans analizi sonuçları Tablo 76 'da verilmiştir.

Tablo 76. İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşleri ile eğitim durumu değişkeni arasındaki ilişkiye ait bulgular

Mezuniyet Durumu	N	X
2 ve 3 yıllık Eğitim Enstitüsü	9	83,89
Eğitim Yüksek Okulu	8	125,31
AOF Lisans Tamamlama	9	80,17
Sonradan Lisans Tamamlama	1	122,50
Eğitim Fakültesi	109	101,80
Diğer Fakülteler	45	94,87
Sosyal Bilimlerde Yüksek Lisans	6	92,67
Diğer	7	56,00
TOPLAM	194	
$\bar{X}^2 = 8,169$ Sd=7 P=,318		

Eğitim Yüksek Okulunda ğrenim görmüş öğretmenlerin online yönetim uygulamalarına ilişkin görüşleri ($\bar{X}=125,31$), araştırmada esas alınan diğer öğrenim kurumlarından mezun olan öğretmenlerin görüşlerine (2 ve 3 yıllık Eğitim Enstitüsü ($\bar{X}=83,89$), AOF Lisans Tamamlama ($\bar{X}=80,17$), Sonradan Lisans Tamamlama ($\bar{X}=122,50$), Eğitim Fakültesi ($\bar{X}=101,80$), Diğer Fakülteler ($\bar{X}=94,87$), Sosyal Bilimlerde Yüksek Lisans ($\bar{X}=92,67$), diğer ($\bar{X}=56,00$) göre daha fazladır. Buna göre eğitim yüksek okulundan mezun öğretmenlerin online yönetim uygulamalarına ilişkin daha olumlu yönde bir görüş bildirdikleri söylenebilir. Bu değere en yakın olarak sonradan lisans tamamlama öğrenimi almış öğretmenler gibi görünse de sadece bir kişi sonradan lisans tamamladığı için bu değerin anlam ifade etmediği söylenebilir.

Eğitim durumuna göre öğretmenlerin online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde anlamlı bir farklılık olup olmadığı Kruskal Wallis varyans analizi ile test edilmiş ve varyans analizi sonucunda ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin "eğitim durumuna" göre okul yönetimde kullanılan online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır($p>0.05$).

BÖLÜM 5: SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

5.1 Yöneticilerinin Okul Yönetim Kullandıkları Online Yönetim Uygulamalarına İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın amaçları doğrultusunda incelenen sorulara ilişkin yanıtlar şöyledir:

Yöneticilerin %84,2'sinin verdikleri cevap doğrultusunda ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin bilgisayar kullanımı hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu söyleyebilir. Ancak Beaver (1991) tarafından yapılan “ Yöneticilerin teknolojiye ilişkin yeterliliklerini ve teknoloji eğitimi programının içeriğini belirleme” araştırmada; okul müdürlerinin çok az teknolojik yeterliliğe sahip olduğu, görevinde başarı için bilgisayar yeterliliğinin önemli olduğuna inandıkları, ancak çok az teknoloji eğitimi aldıkları ortaya çıkmıştır (Akt:Yılmaz, 2005). Bu bulgulara dayanarak yöneticilerin hızla gelişen teknolojiye ve bu teknolojilerin kullanımına ilişkin yeterliliklere sahip olduklarını söyleyebiliriz.

Online okul yönetim uygulamalarının öğrencilerin yıllara göre akademik başarısını takip etme, öğrencilerle ilgili belgelerin hazırlanmasında kolaylık sağladığı araştırmaya katılan yöneticilerin %90'ından fazlası tarafından kabul edilmiştir. Bu bulgulara dayanarak sistemin öğrencilere ilişkin bilgilerin hazırlanmasında, depolanmasında ve bu bilgilere erişimde kolaylık sağladığı sonucuna ulaşabiliriz.

Visscher ve Bloemen (1999)'ın yapmış oldukları “Hollanda Okullarındaki Bilgisayar Destekli Yönetim Bilgi Sistemlerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmalarında idari personelin okul bilgi sistemlerini genelde öğrenci sonuçları, idari çıktılar, finansal ve personel raporlarının alınmasında kullandıklarını saptamışlardır.

Yaptığımız araştırma sonucunda OYS'nin genellikle öğrenci işlemleri için kullanıldığını söyleyebiliriz. OYS' lerinin öğrencilerin özlük bilgilerinin takibinde ve velilerin bu bilgilere ulaşmasında kolay sağladığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca yöneticilerin merkezi sınavlara başvuru işlemlerinde ve sınav sonuçlarının takibinde OYS'lerini kullanarak başvuru işlemleri ve sınav sonuçlarının takibini kolaylıkla yaptıklarını göstermiştir.

Öğrenci – Veli, Öğrenci – Öğretmen, Öğretmen- Veli ve Veli – Yönetici etkilemişi ile ilgili maddelere gelen cevaplar ağırlıklı olarak “Katılıyorum” seviyesinde olup, OYS’lerinin bu etkileşimi sağladığı sonucuna varılmıştır.

Visscher ve Bloemen (1999)’ın araştırmasında sistemin kalitesiyle ilgili olarak genel anlamda donanım açısından ciddi problemlerin olmadığı ve kullanıcıların %80’i bilgi girişi ve depolanması çok iyi derken %8’i ise çok kötü olduğunu, %72’si Sistemin Bilgiye erişim kolaylığının çok iyi olduğunu ifade ederken %10’u ise çok kötü olduğunu söylemiştir. Yaptığımız araştırma sonucunda yöneticilerin çoğu OYS’i için gerekli olan teknolojik alt yapının yeterli olduğu görüşüne katıldıkları söyleyebiliriz.

Yaptığımız çalışmada yöneticilerden alınan dönütler doğrultusunda OYS’lerinin okulun kırtasiye masraflarını azalttığı, öğrenci faaliyetleri hakkında anında bilgi vermesi, kurumlar arası yazışmalar ve bürokratik işlemlerin hızlandığı konusunda aynı fikirde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç bize Aydoğan’ın (2002) de yaptığı çalışmasında ulaştığı; İnternet bağlantılı bilgisayar ağının faydalarındaki sonuçlarla arasında benzerlik gösterdiğini söyleyebiliriz.

Yöneticilerin sistemde yaşanan sorunlara anında dönüt verilmesi gerektiği ve karşılaştıkları bazı sorunları kendi kendilerine çözebilecek düzeyde bilgi sahibi oldukları sonucuna ulaşabiliriz. Benzer sonucun Visscher ve diğerlerinin (2003) yaptıkları çalışmalarında da OBS ile ilgili yaşanan sorunların genellikle kullanıcılar tarafından çözülmeye çalışıldığı, ancak %40’ının başka kaynaklardan yardım aldığı belirlenmiş ve 1/3’ünün ise yardım kaynaklarına ulaşmada sorun yaşadıkları tespit edilmiştir. Hemen hemen tüm OBS kullanıcılar okul yöneticileri tarafından desteklendiklerini hissettiklerini belirtmişlerdir.

Online okul yönetim uygulamalarının personel işlemlerini takip etmede kolaylık sağladığı ve aynı zamanda personel özlük bilgilerinin korunabilmesiyle ilgili olarak güvenlik önlemlerinin alınması gerektiğine katılmışlardır.

Yöneticiler, online okul yönetimi uygulamalarında yönetim sürecinde finansal kaynakların etkin bir şekilde yönetilebilmesi için sisteme finans modülü eklenmesi gerektiğine ilişkin olumlu görüş bildirmişlerdir.

Yılmaz'ın (2005) çalışmasında belirttiği gibi eğitim kurumlarında bilgisayarların yönetim alanında kütüphane işleri (Ödünç verme, Katalog, On-line araştırma, Saklama ve satın alma) gibi amaçlarla kullandığını sonucuna ulaşmış ve bizimde yaptığımız çalışmada online yönetim uygulamalarına kütüphane ile ilgili işlemlerin yapılabileceği modül eklenmesine ilişkin olarak yöneticiler olumlu görüş bildirmişlerdir.

Yöneticilerin online yönetim uygulamalarına ilişkin görüşleri doğrultusunda sistemin genel yapısı ve kullanımıyla ilgili bir eğitime tabi olmaları gerektiği söylenebilir.

Eğitim durumlarına göre; okul yöneticilerinin online yönetim uygulamalarının okul yönetiminde kullanılmasına ilişkin görüşlerinde arasında anlamlı bir farklılık olmamasına karşın okul yöneticilerinin Diğer Fakültelerden mezun olmalarına göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik toplam puanları($X=144,44$) Eğitim Fakültelerinden mezun olan yöneticilerin verdikleri cevapların puanlarına ($X=145,31$) göre daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Ancak aradaki farkın çok az olduğu görülmektedir. Bu bulgulara dayanarak diğer fakültelerden mezunu yöneticilerin diğer eğitim kurumlarından mezun olan yöneticilere göre online okul yönetim uygulamalarının kullanılması yönünde olumlu görüş bildirdiklerini söyleyebiliriz.

Yapılan analiz ve bulgulara bakılarak online okul yönetim uygulamalarının okulun genel durumu(bina, araç-gereç) ve donanımla ilgili bilgilere ulaşılmasını kolaylaştırdığı, aynı zamanda laboratuvar ve diğer etkinlik alanlarıyla ilgili ihtiyaç analizlerinin yapılmasında kolaylık sağladığı yönünde olumlu görüş belirttikleri sonucuna varılabilir.

5.2 Öğretmenlerin Okul Yönetimde Kullanılan Online Yönetim Uygulamalarına İlişkin Sonuçlar

Öğretmenlerin; “sisteme girişte sorun yaşıyorum” ve “sistem çoğu zaman meşgul oluyor” gibi sistemin çalışmasıyla ilgili görüşlerinde genellikle negatif bir görüş bildirmişlerdir. Buna göre sistemin düzgün bir şekilde çalıştığı söyleyebiliriz.

Sistemin öğretmene yüklenen idari görevleri arttırdığı ve sisteme öğrenci ile ilgili çok fazla bilgi girişi yapıldığına ilişkin toplanan verilerde öğretmenlerin %50’den fazlasının bu görüşe katıldıkları tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre öğretmenler velilerin online yönetim uygulamalarını yeterince kullanmadıklarını belirttikleri görülmektedir.

Öğretmenlerin, öğrencilerin sisteme girerek notlarını önceden öğrenmelerinin onları olumsuz güdülediğine yönelik görüşlerine ilişkin bulgularda öğretmenlerin %37’sinin bu görüşe katıldığı, %16’sinin bu görüşe kararsız kaldığı ve %46’sının ise bu görüşe katılmadığı bu tespit edilmiştir.

Sistemin kullanımıyla ilgili olarak toplanan veriler yorumlandığında öğretmenlerin çoğunluğu sistemin kullanımının basit olduğu ve iyi düzeyde bilgisayar bilgisi gerektirmediği ve sistemin tanıtımıyla ilgili seminer verilmesine gerek olmadığı konusunda görüşlerini belirtmişlerdir.

Öğretmenler, her ders için ayrı davranış notu ve gelişim raporları gibi girişler çok fazla vakit almaktadır ve okulda sisteme gerekli bilgilerin girişi için zamanım olmuyor şeklinde görüşlere ilişkin bulgulara göre öğretmenlerin %70’e yakın kısmı bu görüşe katıldıklarını belirtmişlerdir. Buna göre gereksiz bilgi girişleri sistemden kaldırılarak öğretmenlerin sisteme bilgi girişlerinde gereksiz zaman kayıpları engellenebileceğini söyleyebiliriz.

Öğretmenler sisteme yanlış bilgi girişi yaptıklarında kendilerinin düzeltmek istediklerine ilişkin bulgularda %49’u bu görüşe katıldıklarını %36’sı ise tamamen katıldıklarını belirtmişlerdir. Sınav tarihinden itibaren sınav sonuçlarının sisteme girişi için ayrılan süreye ilişkin öğretmen görüşlerinde öğretmenlerin çoğunluğu sürenin yetersiz olduğunu ve sınav girişlerinin kapatılmadan iki gün önce uyarı yapılmasına gerektiği görüşüne katıldıklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenler öğrencilerle ilgili işlemlerde nakil gelen öğrencilerin notlarını görme, ders not çizelgelerinin alınması vb raporlama işlemlerinin kolaylıkla yapılmasına ilişkin olumlu görüş bildirmişlerdir.

Sisteme öğrencilerin okuduğu kitapların girişinde ayrıntılı bilgi istenmesinin okunan bütün kitapların bilgi girişlerine ilişkin öğretmen görüşlerinde öğrenmelerin %80'i okunan kitaplarını sisteme girişinde sorun yaşadıklarını bildirmişlerdir.

Öğretmenler, personel bilgilerinin bulunduğu sayfalara erişirken iki farklı giriş ekranının olmasına ilişkin görüşlerinde bu iki farklı girişin gereksiz olduğunu belirtmişlerdir. Elde edilen bulgulara göre öğretmenler kendi özlük bilgilerini sistemden kolayca takip edebildikleri ve hizmet içi eğitimlere başvuru yapabildikleri söyleyebiliriz. Ancak hasta olduklarında sevk almak için sistemi kullanıp kullanmadıklarına ilişkin görüşlerde öğretmenlerin %55'inin bu amaçla sistemi kullanmadıkları yönünde görüş belirtmiştir.

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre online okul yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde her bir madde için yapılan t- testi bulgularına bakıldığında “sisteme girişte sorun yaşıyorum” , ile ilgili görüşlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Aynı zamanda cinsiyetlerine göre öğretmenlerin öğrencilerin önceden sisteme girerek notlarını öğrenmelerinin öğrencileri olumsuz güdülediğine ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Ve Sistemin kullanımı ile ilgili seminer verilmesine ilişkin öğretmenlerin cinsiyetlerine göre görüşlerinde anlam bir fark bulunmuştur.

Öğretmenlerin görevlerine göre online okul yönetim uygulamalarına ilişkin görüşlerinde Türkçe Öğretmenleri online okul yönetim uygulamalarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları diğer branştaki öğretmenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ve gruplar arasında toplam puanlarına göre varyans analiz yapılarak anlamlı bir fark olup olmadığı incelenmiş ancak anlamlı bir farklılığın bulunmadığı görülmektedir.

Mesleki kıdemlerine göre 6 grupta incelenen öğretmenlerin online yönetim uygulamalarının okul yönetiminde kullanılmasına ilişkin görüşlerinde Aday öğretmenlerin puan ortalamaları(X=107,21) diğer gruptaki öğretmenlerin görüşlerine göre daha fazladır. Öğretmenlerin mesleki kıdem türlerine göre; okul yönetiminde

online yönetim uygulamalarına yönelik görüşlerin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin yapılan varyans analizinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Eğitim durumlarına göre; öğretmenlerin online yönetim uygulamalarının okul yönetiminde kullanılmasına ilişkin görüşlerinde bir farklılığın bulunmadığı görülmektedir. Çelik ve Bindak'ın (2005) yapmış oldukları “ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi” çalışmasında Bilgisayar tutum puan ortalamalarına göre, erkek öğretmenlerin olumlu tutum puanlarının kadınların olumlu tutum puanlarına göre daha yüksek olduğu, ancak tutum puan ortalamaları arasında görülen bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur ($t=1.291$; $p>0.05$).

Öğretmenlerin bilgisayar eğitimi alıp almadıklarının online okul yönetim uygulamalarına ilişkin görüşlerinde anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir. Öğretmenler veri toplama aracının 7, 8, ve 9. Maddelerinde yer alan sistemin kullanımıyla görüşlerinde de negatif görüş belirtmişlerdir.

Yapılan analiz ve bulgulara bakılarak, yönetici ve öğretmenlerin okul yönetiminde online yönetim uygulamalarına yönelik olumlu görüş belirttikleri sonucuna varılabilir.

5.3. Öneriler

Okul yönetiminde kullanılan online yönetim uygulamalarına yönelik yönetici ve öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada elde edilen bulgulara dayalı olarak, bu konuyla ilgili araştırma yapacak olanlara, eğitimcilere, MEB ve ilgili kurumlarda çalışanlara verilebilecek bazı öneriler şunlardır;

- Okul yöneticileri ve öğretmenlerin bu sistemle ilgili yeterli düzeyde bilgi sahip oldukları ancak yine de sistemi daha etkin kullanabilmek için seminer/hizmet içi eğitim çalışması yapılmasına ihtiyaç olduğu söylenebilir.
- Okul yöneticilerinin online yönetim uygulamalarını kullanırken karşılaştıkları sorunların çözümü için sisteme anında yardım yani sistem içinde sürekli aktif olacak bir destek birimi oluşturulmalıdır.
- Okul yöneticileri ve öğretmenler sistemin daha güvenli bir şekilde kullanılması için daha güçlü şifreleme sistemlerinin kullanılması sağlanabilir.

- Okul yöneticileri ve öğretmenler genel olarak düzgün çalıştığı ancak dönem sonu işlemleri yapılırken online bir sistem olduğu için zaman zaman oluşan sistem hatalarının giderilmesi için Milli Eğitim Bakanlığının bu konuda yeterli teknolojik ağ alt yapısını iyileştirilebilir.
- Yönetici ve öğretmenlerin online yönetim sistemini daha aktif kullanımını sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Online okul yönetimi uygulamasında menülerin bazı alt başlıklarının düzeltilerek daha işlevsel hale getirilmelidir. Gereksiz bilgi girişleri sistemden kaldırılabilir.
- Alternatif okul yönetim stratejileri denenmeli böylece bu alandaki bilginin gelişmesi sağlanarak, okullardaki yönetim uygulamalarının işleyişi iyileştirilebilir.
- Üniversitelerin Öğretmenlik programlarına e-okul ve e-yönetim gibi geleceğe yönelik dersler eklenmelidir.
- Araştırma Sakarya ilinde ilköğretim okullarında çalışan yönetici ve öğretmenler ile sınırlıdır. Böyle bir araştırmanın Türkiye genelinde yapılması daha farklı sonuçlar elde edilmesini sağlayabilir.
- Online okul yönetim uygulamaları hakkında orta öğretim kurumlarındaki yönetici ve öğretmenlerin görüşlerinin alınması da sistemin geliştirilmesi için katkılar sağlayabilir.
- Araştırma araştırılan online yönetim uygulamaları devletin e-devlet kapsamında başlatmış olduğu e-okul uygulaması ile ilgilidir. Bu nedenle yeni yapılacak olan araştırmalarda özel şirketler tarafından geliştirilmiş uygulamalarda incelenerek kıyaslama yapılması sistemin işlevselliği açısından daha yararlı bilgilerin elde edilmesini sağlayabilir.

KAYNAKÇA

- AKIN, H. Bahadır.(????). “Bilişim Teknolojilerinin Evrimi ve Bilişim Teknolojilerinin Çağdaş İşletmelerde Stratejik Yönetim Üzerindeki Etkileri”, *Selçuk Üniversitesi İdari ve İktidadi Bilimler Fakültesi Dergisi*, idari.cu.edu.tr/dergi/bahadirakin.pdf 28.04.2009
- AKSU, Mualla Bilgin.(2004). “İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Yöneticilik Eğilimleri: Malatya İli Örneği”, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 5. Sayı 8. Dönem Güz.
- AL-ALWANI, Abdulkareem Eid Salamah.(2005). *Barriers to Integrating Information Tecnology in Saudi Arabia Science Education*. Doctoral Dissertation, University of Kansas.
- AYDIN, Mustafa. (2007). *Eğitim Yönetimi*. Ankara: Hatipoğlu.
- AYDOĞAN, İsmail. “Etkili Yönetim”, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı :13 Yıl : 2002 (61-75 s.)
- BALAY, Refik. “Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, yıl: 2004, cilt: 37, sayı: 2, 61-82
- BALCI, Ali. ve İnyet Pehlivan Aydın(2001). *Eğitim Yönetimi*. Ankara: MEB.
- BAŞARAN İbrahim Ethem.(2000). *Yönetim*. Ankara: Feryal Matbaası.
- BAŞARAN, İbrahim Ethem.(????). “Öğretmenlerin Okul Yönetimine Katılması”, *dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/520/6523.pdf* 15.03.2009
- Başkanlığı, D. M.-B. (2009, Nisan 14). *Bilgi Toplumu*. <http://www.bilgitoplumu.gov.tr>
25 Ekim 2006
- BAYRAK, Coşkun.(????). *Okul ve Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar*. Eskişehir: Açıköğretim Yayınları.
- BAYRAKÇI, Mustafa(2001). “Avrupa Birliği ve Türkiye Eğitim Politikalarında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve Mevcut Uygulamalar”, *MEB dergisi*, özel sayı

- BAYTEKİN, Çetin (2004), *Öğrenme-Öğretme Teknikleri ve Materyal Gelistirme*, Anı Yayıncılık, Ankara.
- BAYTEKİN, Çetin. ve Sınıf Arkadaşları. (2009). *E-okul ve E- Yönetim*, Yayınlanmamış Ders Notları.
- BISASO, R., O. Kereteletwe, I. Selwood, ve A. Visscher. (2008). “ The use of information technology for educational management in Uganda and Botswana”, *International Journal of Educational Development*. 28, 656–668
- BOSTANCI, Aynur. B.(2007). *Eğitim Bilimlerine Giriş*, Ed:Nevin Saylan. Anı Yayıncılık: Ankara
- BURSALIOĞLU, Ziya. (2005). *Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- BURSALIOĞLU, Ziya. (2008). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranışlar*. Ankara: Pegem Akademi.
- CAN, Niyazi. (2002). “Değişim Sürecinde Eğitim Yönetimi”. *Milli Eğitim Dergisi* , Sayı:155-156.
- CELEP, Cevat. ve Buket, Çetin. (2003). *Bilgi Yönetimi Örgütlerde Bilgi Paylaşım Kültürü Yaratma*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- ÇELİK, H. Coşkun. ve Recep Bindak. “ İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi” , *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 6, Sayı 10, Güz 2005 s. 27-38.
- ÇELİK, Vehbi. (2002). *Okul Kültürü ve Yönetimi*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- ÇUBUKÇU, Faruk. “İşletme Yönetimi ve Bilgi Sistemleri”, Yüksek Lisans Tezi, <http://www.farukcubukcu.com/images/docs/yonetimbilgisistemleri.htm>, 29.01.2009
- DEMİR, Kamile.(2006). “School Management Information System in Primary Schools”, *Tojet*, Volume 5, Issue 2, Article 6

- DPT. (2006). e-Dönüşüm Türkiye Projesi'nin Amaçları ve Yapılan Çalışmalar. Ankara: DPT.
- ERTEN, Pınar. (2006), *Yöneticilerin Bilgi Yönetimini Etkili Kullanabilme Becerileri*, Yüksek Lisans Tezi, Elazığ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- GENÇ, S. Zeki. ve M. Yunus, Eryaman. (2006). “Değişen Yeni Değerler ve Yeni Eğitim Paradigması”, www.sosbil.aku.edu.tr/makale/c9s1m6.pdf 02.11.2008
- GİRGİNER, Nuray. “Uzaktan Eğitime Geçiş İçin Kurumsal Yapılanma”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, Eskişehir Anadolu Üniversitesi, 23-25 Mayıs 2002.
- GÖZÜBÜYÜK, Şeref. (2008). *Yönetim Hukuku*. Ankara: Vedat Kitapçılık.
- GÜLER, Güney. “Yönetim Bilgi Sistemi”, *Eğitim Dergisi*, Ağustos 2007. Sayı: 16 ISSN 1307-1785
- GÜMÜŞTEKİN, G. Eren.(2004). “İşletmelerde Yönetim Bilişim Sistemleri”, *Yönetim ve Ekonomi*, Cilt:11 Say:1 Celal Bayar Üniversitesi, Manisa
- GÜROL, Mehmet.(1990). *Eğitim Aracı Olarak Bilgisayara İlişkin Öğretmen Görüş ve Tutumları*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Ens..
- HELVACI, M. Akif.(2007). *Eğitim Bilimlerine Giriş*, Ed:Nevin Saylan. Anı Yayıncılık: Ankara
- http://host.nigde.edu.tr/uludogan/proje_tanitimi.htm 02.04.2009
- <http://www.bilgitoplumu.gov.tr/edtr.asp> 28.04.2009.
- <http://www.epractice.eu/files/documents/cases/1971-1182172600.pdf> 1.03.2009
- İŞIKSAL, Semih.(2004). “e-Devlet Dönüşümünde Kamu Kurumlarının Yapması Gerekenler”, *TBD Bilisim Surası*, Ankara.
- İŞMAN, Aytekin. (2001). “Bilgisayar ve Eğitim”. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Sayı 2.

- İŞMAN, Aytekin., M.Durdu, Karşlı., H.Basri, Gündüz. (2002) “Uzaktan Eğitimin Yönetimi: Bir Model Önerisi” Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, Eskişehir Anadolu Üniversitesi.
- KAYA, Ahmet.(2000). “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Eğitim Yöneticilerinin Yönetim Süreçlerinde Gösterdikleri Yönetimsel İşlevlerin Değerlendirilmesi (Gaziantep İli Örneği)”, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- KÖRNES, Abdullah.(2002), “E-devlet yolunda Türkiye”, *Türkiye Bilisim Derneği*, Ankara, 12–23, 101–140.
- MEMDUHOĞLU, Hasan Basri. (2007). “Türk Eğitim Sisteminde Okulların Yönetimi ve Okul Yöneticilerinin Yetiştirilme Sorunsalı”. *Milli Eğitim* , Sayı:176.
- ÖZDEMİR, Servet. (2000). *Eğitimde Örgütsel Yenileşme*. Ankara: PegemA.
- ÖZMEN, Fatma., “21. Yüzyılda Bilgi Yönetimi ve Eğitim Örgütleri”, Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, (Yayın diskisi), Eskişehir, Anadolu Üniversitesi, 2002.
- PERSAUD, Bheam.(2006). *School Administrators’ Perspective on their Leadership Role in Technology Integration*, Doctoral Dissertation. Walden University.
- SANTO, A. Susan. (2005). “Knowledge Management: An Imperative for Schools of Education” , *Tech Trends*, Volume 49, Number 6.
- TAŞBİLEK YONCALIK, Melike.(2005). *Etkin Okul Yönetiminde Yönetim Süreçleri Bakımından Yöneticilerin Bilişim Sistemlerine Yönelik Görüşleri (Kırıkkale İli Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- TAYMAZ, Haydar. (????). “Okul Yönetimi ve Yönetici Yetiştirme” dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/520/6524.pdf 15.03.2009
- TÖREMEN, Fatih. ve Mehmet, Karakuş.(2008). “Okullarda İşleri Kolaylaştırma Çabası: Okul Yönetiminde Kolaylaştırıcı Liderlik”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 7, sayı 25.

- UĞURLU, Celal Tayyar.(2000). “Dünyada Ve Türkiye De Eğitim Yönetimi Alanında Kuramsal Bilgi Üretimi, Sorunları Ve Çözüm Önerileri”, <http://www.mufettisler.net/indexmakaleler.html> 20.04.2009
- UYSAL, Faruk. (2002).“Eğitim sistemi tasarımında kaliteye dönük bütünsel bir yaklaşım: Hava kuvvetleri komutanlığı eğitim sistemi geliştirme modeli”, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu. "http://aof20.anadolu.edu.tr", Eskişehir.
- VAROL, Asaf. ve Fevzi, Bingöl.(2002). “Türkiye’de Uzaktan Öğretim Ve Fırat Üniversitesi’nin Uzaktan Öğretim Hedefleri” Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir,
- VISSCHER, Adrie J. ve P.P.M., Bloemen. (1999).“Evaluation of the Use of Computer-Assisted Management Information Systems in Dutch Schools”, *Journal of Research on Computing in Education*, , Volume 32, Number 1, Pg 172-188
- VISSCHER, Adrie., P. Wild., S, Debbie., ve N., Len. (2003). “Evaluation of the implementation, use and effects of a computerised management information system in English secondary schools”, *British Journal of Educational Technology*, Vol 34 No 3 pg. 357–366
- YILDIRIM, Uğur., ve Şeref, Öner. (2004). “Bilgi Toplumu Sürecinde Yerel Yönetimlerde Eğitim-Bilişim Teknolojisinden Yararlanma : Türkiye’de E-Belediye Uygulamaları”. *TOJET* , sayı 3 yayın 1 makale 8.
- YILMAZ, Ahmet. (2005). “Eğitim Yönetiminde Bilgisayarlardan Yararlanmanın Avantajları ve Dezavantajları”, *Milli Eğitim Dergisi*, Yıl 33, Sayı 166
- YILMAZ, Kürşad. (2008). *Eğitim Yönetiminde Değerler*. Ankara: Pegem Akademi.
- YÜCEL, İsmail Hakkı. (2006). “Bilim-Teknoloji Politikaları Ve 21. Yüzyılın Toplumu” devlet planlama teşkilatı yayınları. Ankara <http://ekutup.dpt.gov.tr/bilim/yucelih/biltek01.pdf>
- <http://ilsis.meb.gov.tr/home/mebedevlet/mebsis.htm> 10.04.2009

EKLER

EK:1 Anket Formu

OKUL YÖNETİMİNDE KULLANILAN ONLİNE UYGULAMALARA YÖNELİK YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİ BELİRLEME ANKETİ

Değerli Meslektaşım;

Bu çalışma, online okul yönetimi uygulamalarını içermektedir. Bu konu Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi BÖTE bölümü ile Sosyal Bilimler Enstitüsü BÖTE Anabilim dalı ortak çalışmasıdır. Saptanan veriler online okul yönetimi ile ilgili çalışmalara ışık tutacaktır. Aşağıda verilen sorularla görüşleriniz almak istemekteyiz. Sorulara yansız ve içten yanıt vereceğinizden ümitliyiz. Gösterdiğiniz ilgiden dolayı teşekkür ederiz.

Yücenur IŞIK
Yüksek Lisans Öğrencisi

Yrd. Doç.Dr. Çetin BAYTEKİN
Danışman

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Aşağıdaki soruları size uygun gelen cevabın başındaki boş alana (X) işareti atarak cevap veriniz.

- 1. Cinsiyetiniz?**
 Bay Bayan
- 2. Yaşınız?**
 20 – 29 30 – 39 40 – 49 50 yaş ve üstü
- 3. Mesleki kıdem yılınız?**
 1-5 yıl 6-10 yıl 11-15 yıl 16-20 yıl 21 yıl ve üstü
- 4. En son bitirdiğiniz öğrenim kurumu?**
 İki ve üç yıllık Eğitim Enstitüsü
 Eğitim Yüksek Okulu
 AOF Lisans tamamlama
 Sonradan Lisans Tamamlama (İki yıllık okul sonrası)
 Eğitim Fakültesi Mezunu
 Diğer Fakülte Mezunları
 Sosyal Bilimlerde Eğitim Yüksek Lisans
 Diğer Dallarda Yüksek Lisans
 Başka Varsa.....
- 5. Okuldaki göreviniz?**
 Müdür Yrd. Müdür
- 6. Bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da eğitim aldınız mı?**
 Evet Hayır
- 7. Cevabınız “EVET” ise hangi eğitimleri aldınız?**
 Lisans öğrenimim sırasında Bilgisayarla ilgili dersler aldım.
 MEB ve üniversitenin ortak açmış olduğu kurslarına katıldım.
 MEB hizmet içi eğitim dairesinin açmış olduğu kurslara katıldım.
 Bilgisayar programcılığı konusunda özel kurslara katıldım.
 Başka
(Belirtiniz).....
- 8. Bilgisayarı ne düzeyde kullanabiliyorsunuz?**
 Programları açma kapama
 İnternete istediği sayfalarda dolaşma
 E-posta alma-gönderme
 Ofis uygulamalarını kullanma
 Web sitesi oluşturma/yönetme
 Programlama dillerini bilme
 İnternette dosya download/upload etme
 Başka (Belirtiniz) .....

YÖNETİCİLER; Okul yönetiminde kullanılan Online Okul Yönetim Uygulamaları (E-okul ve İLSİS vb)	Tamamen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Sistem, öğrencilerin yıllara göre akademik başarısını izlemede kolaylık sağlamaktadır.					
2. Sistem, diploma, tasdikname, karne, ara karne ve öğretim belgeleri hazırlanmasında kolaylık sağlamaktadır.					
3. Sistem, MEB ve diğer Kurumlarla yazışmalara kolayca ulaşılmasını sağlamaktadır.					
4. Sistem, Öğrenci devam-devamsızlık durumunun izlenmesinde kolaylık sağlamaktadır.					
5. Sistem, eğitim- öğretime yönelik istatistikî dokümanlara herkesin istediği zamanda ulaşılmasını sağlamaktadır.					
6. Sistem, okul içi eğitsel çalışmaların izlenmesinde kolaylık sağlamaktadır.					
7. Sistem, okul öğretim programlarının izlenmesinde kolaylık sağlamaktadır.					
8. Sistem, velilerin çocuklarıyla ilgili bilgilere(devam, başarı vb.) istedikleri yer ve zamanda ulaşılmasını sağlamaktadır.					
9. Sistem, öğrencilerin özlük bilgilerine(genel durum, veli vb.) ulaşmada kolaylık sağlamaktadır.					
10. Sistem, merkezi sınavlarla ilgili başvuru işlemlerinde kolaylık sağlamaktadır.					
11. Sistem, merkezi sınavlardan alınan sonuçlara ulaşmada kolaylık sağlamaktadır.					
12. Sistem, okulun veli ve diğer kurumlarla olan bürokratik yazışmalarında kolaylık ve hızlılık sağlamıştır.					
13. Okul içindeki öğrencilere yönelik yapılan rehberlik çalışmalarının yöneticiler tarafından izlenmesine kolaylaştırmıştır.					
14. Sistem, Öğrenci – Veli etkileşimini arttırmaktadır.					
15. Sistem, Öğrenci – Öğretmen etkileşimini arttırmaktadır.					
16. Sistem, Veli – Öğretmen etkileşimini arttırmaktadır.					
17. Sistem, Veli – Yönetici etkileşimini arttırmaktadır.					
18. Kullanımı kolay bir sistemdir.					
19. Sistem, öğretmenlerin yönetimle ilgili olan ilişkilerini daha aktif hale getirmiştir.					
20. Sistem, okulun kırtasiye masraflarını azaltmıştır.					
21. Sistemin için gerekli teknolojik alt yapı hazır değildir.					
22. Sistemle ilgili okul yöneticileri gerekli bilgi sahibi değildir.					
23. Her velinin evinde bilgisayar ve internet bulunup bulunmadığı konusunda okul yönetiminin bilgisi yoktur.					
24. Her öğretmenin evinde bilgisayar ve internet bulunup bulunmadığı konusunda okul yönetiminin bilgisi yoktur.					
25. Okul öğretmenlerinin sistemi kullanacak düzeyde olduklarına yönelik bilgim yoktur.					
26. Sisteme anında (online) yardım verilmesi gerekmektedir.					
27. Sistemle ilgili bir sorunla karşılaştığımda kolayca çözebilecek bilgiye sahibim.					
28. Sisteme okul yönetimiyle ilgili finans modülü eklenmelidir.					
29. Sisteme okul yönetimiyle ilgili kütüphane modülü eklenmelidir.					
30. Sisteme çevrimiçi(online) eğitimsel içerik ve hizmetlerle ilgili modül eklenmelidir.					
31. Okul yöneticileri ve öğretmenlere yönelik hizmet öncesi ve hizmet içi kurslar(en az 120 saat) düzenlenmelidir.					
32. Sistem, okuldaki görevlerin uyumlu bir iş birliği içinde yapılmasını sağlamıştır.					
33. Okulun genel durumu (bina, Araç- gereç ve donanımla ilgili bilgilere ulaşılmasında kolaylık sağlamaktadır.					
34. Okuldaki laboratuvar ve diğer etkinlik alanlarıyla ilgili ihtiyaç analizinde kolaylık sağlamaktadır.					
35. Sistem öğrenci nakil işlemlerini daha kısa sürede gerçekleştirmeyi olanak vermektedir.					
36. Sistem personel işlemlerini takip etmede kolaylık sağlamaktadır.					
37. Özlük haklarının korunabilmesiyle ilgili sistemde bir kilit sisteminin olması gerekmektedir.					

**OKUL YÖNETİMİNDE KULLANILAN ONLİNE UYGULAMALARA YÖNELİK YÖNETİCİ
VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİ BELİRLEME ANKETİ**

Değerli Meslektaşım;

Bu çalışma, online okul yönetimi uygulamalarını içermektedir. Bu konu Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi BÖTE bölümü ile Sosyal Bilimler Enstitüsü BÖTE Anabilim dalı ortak çalışmasıdır. Saptanan veriler online okul yönetimi ile ilgili çalışmalara ışık tutacaktır. Aşağıda verilen sorularla görüşleriniz almak istemekteyiz. Sorulara yansız ve içten yanıt vereceğinizden ümitliyiz. Gösterdiğiniz ilgiden dolayı teşekkür ederiz.

Yücenur IŞIK
Yüksek Lisans Öğrencisi

Yrd. Doç.Dr. Çetin BAYTEKİN
Danışman

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Aşağıdaki soruları size uygun gelen cevabın başındaki boş alana (X) işareti atarak cevap veriniz.

1. **Cinsiyetiniz?**
 Bay Bayan
2. **Yaşınız?**
 20 – 29 30 – 39 40 – 49 50 yaş ve üstü
3. **Mesleki kıdem yılınız?**
 Aday Öğretmen 1-5 yıl 6-10 yıl 11-15 yıl 16-20 yıl 21 yıl ve üstü
4. **En son bitirdiğiniz öğrenim kurumu?**
 İki ve üç yıllık Eğitim Enstitüsü
 Eğitim Yüksek Okulu
 AOF Lisans tamamlama
 Sonradan Lisans Tamamlama (İki yıllık okul sonrası)
 Eğitim Fakültesi Mezunu
 Diğer Fakülte Mezunları
 Sosyal Bilimlerde Eğitim Yüksek Lisans
 Diğer Dallarda Yüksek Lisans
 Başka Varsa.....
5. **Okuldaki göreviniz?**
 Sınıf Öğretmeni Matematik Öğretmeni Sosyal Bilgiler Öğretmeni
 Türkçe Öğretmeni Fen ve Tek. Öğretmeni Beceri Dersi(Resim, Müzik, Beden Eğitimi) Diğer (Belirtiniz).....
6. **Bilgisayarla ilgili herhangi bir kurs ya da eğitim aldınız mı?**
 Evet Hayır
7. **Cevabınız “EVET” ise hangi eğitimleri aldınız?**
 Lisans öğrenimim sırasında Bilgisayarla ilgili dersler aldım.
 MEB ve üniversitenin ortak açmış olduğu kurslarına katıldım.
 MEB hizmet içi eğitim dairesinin açmış olduğu kurslara katıldım.
 Bilgisayar programcılığı konusunda özel kurslara katıldım.
 Başka (Belirtiniz).....
8. **Bilgisayarı ne düzeyde kullanabiliyorsunuz?**
 Programları açma kapama
 İnternete istediği sayfalarda dolaşma
 E-posta alma-gönderme
 Ofis uygulamalarını kullanma
 Web sitesi oluşturma/yönetme
 Programlama dillerini bilme
 İnternette dosya download/upload etme
 Başka (Belirtiniz) .....

ÖĞRETMENLER; Okul yönetiminde kullanılan Online Okul Yönetim Uygulamaları (E-okul ve İLSİS vb.)	Tamamen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Sisteme girişte sorun yaşıyorum.					
2. Sistem çoğu zaman meşgul oluyor.					
3. Sistemin öğretmene yüklenen idari görevleri arttırdığını düşünüyorum.					
4. Sistemde öğrenciyle ilgili çok fazla bilgi girişi olduğunu düşünüyorum.					
5. Öğrenci velilerinin bu sistemi yeterince kullanmadıklarını düşünüyorum.					
6. Öğrencilerin sisteme girerek notlarını önceden öğrenmelerinin öğrencileri olumsuz güdülediğini düşünüyorum.					
7. Kullanımı karmaşık bir sistemdir.					
8. Sistem iyi düzeyde bilgisayar kullanım bilgisi gerektiriyor.					
9. Sistemin kullanımıyla ilgili seminer verilmelidir.					
10. Her ders için ayrı davranış notu, gelişim raporları gibi girişler çok fazla vakit almaktadır.					
11. Sistemin kullanımıyla ilgili yeterli bir kılavuz yayınlanmamıştır.					
12. Okulda sisteme gerekli bilgi girişleri için yeterli zamanım olmuyor.					
13. Birçok girişi okul dışında yapmak zorunda kalıyorum..					
14. Okul sisteme gerekli bilgi girişleri için yeterli teknolojiye(bilgisayar, internet) sahip değildir.					
15. Sisteme yanlış bilgi girişi yaptığımda kendim düzeltebilmek istiyorum.					
16. Sınav tarihinden itibaren sınav sonuçlarının sisteme girilmesi için ayrılan sürenin yetersiz olduğunu düşünüyorum.					
17. Sistem, girişleri kapatmadan iki gün önce uyarıda bulunmalıdır.					
18. Daha önce kullandığımız okul yönetim sistemlerindeki öğretmen girişi ekranlarından daha farklı olduğu için sisteme alışmakta zorlandım.					
19. Sistem, dönem sonu işlemlerini daha sistematik olarak yapmamızı sağladı.					
20. Nakil gelen öğrencilerin önceki okullarındaki durumları hakkında bilgiye ulaşabiliyorum.					
21. Not çizelgelerimi sistemden kolaylıkla alabiliyorum.					
22. Tüm raporlarıma işlemlerini kolaylıkla yapabiliyorum.					
23. Sisteme öğrencilerin okuduğu kitapları girişinde ayrıntılı bilgi istediğinden tüm okunan kitapları girmekte sorun yaşıyorum.					
24. Personel bilgilerimizin bulunduğu İLSİS sistemine girişte 2 farklı ekran gereksiz olduğunu düşünüyorum.					
25. İLSİS' ten personel bilgilerimi kolaylıkla takip edebiliyorum.					
26. Hizmet içi eğitimlere sistemini kullanarak başvurabiliyorum.					
27. Hasta olduğumda sevk almak için İLSİS' i kullanıyorum.					

EK 2: İzin Belgesi

T.C.
SAKARYA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B.08.4.MEM.4.54.00.05.01.01.375/
KONU : Anket

4902

VALİLİK MAKAMINA
SAKARYA

İLGİ : "Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi"

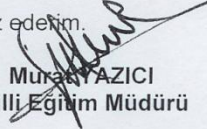
Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi EABD Yüksek Lisans Programı öğrencisi Yücenur IŞIK;

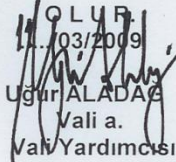
"Okul Yönetiminde kullanılan online Yönetim uygulamalarına yönelik Yönetici ve Öğretmen Görüşleri" konulu anket çalışması nedeniyle;

İlimizde görev yapan İlköğretim Okulu Yönetici ve Öğretmenlerine yönelik anket uygulaması yapmak istediğini, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün 27.02.2009 tarih ve 215 sayılı yazılarıyla belirtmektedirler.

Anket soruları komisyonumuzca incelenmiş olup, yasal yükümlülüğün ilgili okul müdürlüklerince yerine getirilmesi ve dersleri aksatmamak kaydıyla 2008-2009 eğitim öğretim yılında yönergede belirtilen tarihler doğrultusunda; anket uygulamasının yapılması, Müdürlüğümüzce uygun mütalaa edilmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde, olurlarınızı arz ederim.

Murat AZICI
Milli Eğitim Müdürü

OLUR.
27.03/2009
Uğur ALADAĞ
Vali a.
Vali Yardımcısı

EK 3: Araştırma Kapsamına Anket Dağıtılan Okulların Listesi

1. 21 Haziran İlköğretim Okulu
2. Atatürk İlköğretim Okulu
3. Büyükgazi İlköğretim Okulu
4. Dr. Nuri Bayar İlköğretim Okulu
5. Eser İlköğretim Okulu
6. Güneşler Talat Tömekçe İlköğretim Okulu
7. İsmet İnönü İlköğretim Okulu
8. Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu
9. Nejdet Islar İlköğretim Okulu
10. Karaosman İlköğretim Okulu
11. Merkez Atatürk İlköğretim Okulu
12. Mithatpaşa Şehit Ahmet Akyol İlköğretim Okulu,
13. Orhangazi İlköğretim Okulu
14. Şehit Abdullah Ömür İlköğretim Okulu
15. Şeker İlköğretim Okulu
16. 17 Ağustos İlköğretim Okulu
17. Sahiba Hanım İlköğretim Okulu
18. Sakarya İlköğretim Okulu
19. Ahmet Akkoç İlköğretim Okulu
20. Serdivan Mehmet Zorlu İlköğretim Okulu
21. Serdivan Talat Ayhan İlköğretim Okulu
22. Serdivan Bahçelievler Gazi İlköğretim Okulu
23. Serdivan Zübeyde Hanım İlköğretim Okulu
24. Serdivan Hakkı Demir İlköğretim Okulu
25. Erenler 50. Yıl İlköğretim Okulu
26. Erenler Ali Dilmen İlköğretim Okulu
27. Erenler Yücel Ballık İlköğretim Okulu
28. Geyve İlköğretim Okulu
29. Geyve Atatürk İlköğretim Okulu
30. Geyve Gazipaşa İlköğretim Okulu
31. Geyve Osmangazi İlköğretim Okulu
32. Karasu 100. Yıl İlköğretim Okulu
33. Karasu İnönü İlköğretim Okulu
34. Karasu Fatih Sultan Mehmet İlköğretim Okulu
35. Karasu Namık Kemal İlköğretim Okulu
36. Karasu Sezai Eratik İlköğretim Okulu
37. Karasu Gazi İlköğretim Okulu
38. Sapanca 22 Haziran İlköğretim Okulu
39. Sapanca Gazipaşa İlköğretim Okulu
40. Sapanca İlköğretim Okulu
41. Sapanca Sinan Göksun İlköğretim Okulu
42. Sapanca Kırkpınar Nebiye Ertan İlköğretim Okulu
43. Ferizli Sinanoğlu 100. Yıl Hatice Aslan İlköğretim Okulu
44. Ferizli Tekstil İşverenler Send. Halit Narin İlköğretim Okulu
45. Ferizli Değirmencil Ruvéyde Güneş İlköğretim Okulu
46. Ferizli Şehit Hacı Uzun İlköğretim Okulu
47. Ferizli Bakırlı İlköğretim Okulu

ÖZGEÇMİŞ

1982 yılında Sakarya’da doğdu. İlk ve orta öğretimin Sakarya’da tamamladı. 2000 yılında Adapazarı Anadolu Kız Meslek Lisesi Bilgisayar Bölümünden mezun oldu. 2006 yılında Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümünden mezun oldu. 2006 yılında Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladı. Aynı yıl Sakarya / Ferizli Sinanoğlu 100. Yıl Hatice Aslan İlköğretim okuluna “Bilişim Teknolojileri Öğretmeni” olarak atandı. Halen bu görevine devam etmektedir.